

Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020

Vyhodnocení vlivů koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb.,
o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů,
včetně vyhodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality
a ptačí oblasti dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny,
ve znění pozdějších předpisů

(k verzi SPRMO: září 2007)

Říjen 2007



REGIONÁLNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ CENTRUM
pro střední a východní Evropu

Řešitelský kolektiv posouzení vlivů na životní prostředí:

Mgr. Martin Smutný
autorizovaná osoba dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
Integra Consulting Services, s.r.o.

Mgr. Michal Musil
Integra Consulting Services, s.r.o.

Ing. Jana Hrnčířová
Integra Consulting Services, s.r.o.

Ing. Tomáš Kažmierski
REC ČR

Mgr. Simona Kosíková
REC ČR

Ing. Vladimír Rimmel
RC EIA, s.r.o.

Ing. Jitka Kaslová
RC EIA, s.r.o.

Bc. Jan Krejzek
RC EIA, s.r.o.

MUDr. Eva Rychlíková
Zdravotní ústav Kolín
Osvědčení o odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví č.j. HEM-300-21-21.7.2005/27113, poř.č. 1/200

RNDr. Marek Banaš, Ph.D.
samostatný konzultant
autorizovaná osoba dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Schválil: Mgr. Martin Smutný

Datum: 10. října 2007

OBSAH

Legislativní rámec posuzování	8
1. Obsah a cíle koncepce, její vztah k jiným koncepcím.....	9
<i>1.1. Základní informace o SPRMO</i>	<i>9</i>
<i>1.2. Obsah SPRMO</i>	<i>9</i>
<i>1.3. Vize a priority SPRMO</i>	<i>9</i>
<i>1.4. Vztah SPRMO k jiným koncepcím</i>	<i>10</i>
2. Informace o současném stavu životního prostředí v dotčeném území a jeho pravděpodobný vývoj bez provedení koncepce	12
<i>2.1. Vymezení dotčeného území</i>	<i>12</i>
<i>2.2. Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území.....</i>	<i>12</i>
<i>2.3. Pravděpodobný vývoj životního prostředí bez provedení koncepce</i>	<i>36</i>
3. Charakteristiky životního prostředí v oblastech, které by mohly být provedením koncepce významně zasaženy	37
4. Veškeré současné problémy životního prostředí, které jsou významné pro koncepci, zejména vztahující se k oblastem se zvláštním významem pro životní prostředí	40
<i>4.1. Hodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny</i>	<i>40</i>
5. Cíle ochrany životního prostředí stanovené na mezinárodní, komunitární nebo vnitrostátní úrovni, které mají vztah ke koncepci, a způsob, jak byly tyto cíle vzaty do úvahy během její přípravy, zejména při porovnání variantních řešení	45
<i>5.1. Způsob stanovení hodnotícího rámce</i>	<i>45</i>
<i>5.2. Finální sada témat životního prostředí</i>	<i>45</i>
<i>5.3. Vazby relevantních koncepcí k jednotlivým klíčovým tématům životního prostředí.</i>	<i>45</i>
6. Závažné vlivy (včetně sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, pozitivních a negativních vlivů) navrhovaných variant koncepce na životní prostředí.....	55
<i>6.1. Hodnocení celkového zaměření SPRMO</i>	<i>55</i>
<i>6.2. Hodnocení opatření a aktivit SPRMO</i>	<i>55</i>
<i>6.3. Shrnutí závěrů z vyhodnocení návrhu opatření SPRMO</i>	<i>59</i>
7. Plánované opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech závažných	

negativních vlivů životní prostředí vyplývajících z provedení koncepce	69
7.1. <i>Souhrn navržených podmínek pro implementaci opatření a aktivit SPRMO</i>	69
8. Výčet důvodů pro výběr zkoumaných variant a popis, jak bylo posuzování provedeno, včetně případných problémů při shromažďování požadovaných údajů (např. technické nedostatky nebo nedostatečné know-how)	74
8.1. <i>Výběr zkoumaných variant</i>	74
8.2. <i>Popis provedení posouzení vlivů SPRMO na životní prostředí</i>	74
8.3. <i>Problémy při shromažďování požadovaných údajů</i>	75
9. Stanovení monitorovacích ukazatelů (indikátorů) vlivů koncepce na životní prostředí	76
9.1. <i>Úvod</i>	76
9.2. <i>Návrh environmentálních indikátorů pro monitoring SPRMO</i>	76
9.3. <i>Doporučení SEA k monitoringu</i>	77
10. Popis plánovaných opatření k eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů zjištěných při provádění koncepce.	78
11. Stanovení indikátorů (kritérií) pro výběr projektů	79
11.1. <i>Environmentální hodnocení projektů</i>	79
11.2. <i>Environmentální kritéria pro výběr projektů</i>	79
12. Vlivy koncepce na veřejné zdraví	81
12.1. <i>Úvod</i>	81
12.2. <i>Obecný popis vlivů a determinanty zdraví</i>	81
12.3. <i>Cíle Dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva v ČR – Zdraví pro všechny v 21. století“</i>	85
12.4. <i>Závěry hodnocení</i>	86
12.5. <i>Opatření navrhovaná k doplnění či zapracování při aktualizaci SPRMO</i>	87
13. Netechnické shrnutí výše uvedených údajů	88
14. Souhrnné vypořádání vyjádření obdržených z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví	90
14.1. <i>Způsob zohlednění závěru zjišťovacího řízení</i>	90
14.2. <i>Připomínky došlé v rámci zjišťovacího řízení</i>	91

15. Závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska ke koncepci.....	93
Přílohy:	95
Seznam opakovaně v textu používaných zkratk:	95

Název koncepce: Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020

Předkladatel: Statutární město Opava
Horní náměstí 69
746 26 Opava

Oprávněný zástupce předkladatele:

ve věcech smluvních:
Ing. Zbyněk Stanjura
primátor Statutárního města Opava
Magistrát města Opavy
Horní náměstí 69
746 26 Opava
telefon: +420 553 756 200
e-mail: primator@opava-city.cz

ve věcech technických:
Ing. Petr Šnejdar
vedoucí oddělení rozvoje města
kancelář primátora Magistrátu města Opavy
telefon: +420 553 756 355
e-mail: petr.snejdar@opava-city.cz
URL: www.opava-city.cz

Oprávněný zástupce zpracovatele SEA:

Mgr. Iva Dyková
Regionální environmentální centrum ČR, o.s.
Senovážná 2
110 00 Praha 1
Tel./fax: +420 224222843
iva.dykova@reccr.cz

Příslušný orgán k vydání stanoviska dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí:

Krajský úřad Moravskoslezského kraje,
odbor životního prostředí a zemědělství

Orgán schvalující koncepci a její posouzení vlivů na životní prostředí:

Zastupitelstvo Statutárního města Opavy

Legislativní rámec posuzování

Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí je v České republice upraveno zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb. Tento zákon zahrnuje požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady o hodnocení účinků určitých plánů a programů na životní prostředí č. 2001/42/EC.

Posouzení vlivů Strategického plánu ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020 (dále „SPRMO“) na životní prostředí (dále „SEA SPRMO“) probíhá dle požadavků výše uvedeného zákona. Současně s vyhodnocením z hlediska vlivů na životní prostředí je SPRMO podroben vyhodnocení vlivů na ptáčích oblasti a evropsky významné lokality dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Při zpracování posouzení byla zohledněna Metodika posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí (MŽP, edice Planeta 7/2004), a aktuální metodika pro Strukturální fondy EU „Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007 – 2013“. Zpracovatel SEA vycházel také z principů aplikace SEA popsanych v „Resource Manual to Support Application of the UNECE Protocol on Strategic Environmental Assessment“ (UNECE a REC CEE, duben 2007).

Obsah a rozsah SEA SPRMO byl stanoven závěrem zjišťovacího řízení podle § 10d zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, který byl vydán Krajským úřadem Moravskoslezského kraje, odborem životního prostředí a zemědělství, dne 6. srpna 2007 (č.j. MSK 123674/2007).

1. Obsah a cíle koncepce, její vztah k jiným koncepcím

1.1. Základní informace o SPRMO

Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020 (SPRMO) představuje základní programový dokument města. Vychází z potřeby systémového a koordinovaného přístupu k řešení rozvoje města, formuluje strategickou vizi města na zvolené období a dále je konkretizuje ve formě příslušných priorit, opatření a aktivit, včetně stanovení způsobu financování a implementace. SPRMO navazuje na předchozí strategický plán města Opavy a zohledňuje klíčové strategické dokumenty na národní a regionální úrovni.

1.2. Obsah SPRMO

Strategický plán řeší 5 problémových okruhů:

Ekonomika – zaměření: územní plán a příprava investičních ploch pro podnikání, podmínky pro rozvoj malých a středních podniků, cestovní ruch, zemědělství

Infrastruktura – zaměření: dopravní infrastruktura, dopravní obslužnost, technická infrastruktura – zásobování vodou, energie, telekomunikace, plochy pro bydlení, parkovací plochy

Životní prostředí – zaměření: kanalizace, odpadové hospodářství, čistota ovzduší, čistota vody, hluk

Lidé – zaměření: vzdělanost, nezaměstnanost, pohyb obyvatelstva, zdravotnictví a soc. služby, kultura, sport, bydlení, bezpečnost

Správa města a městských částí – zaměření: kvalita služeb veřejné správy, komunikace Magistrátu města Opavy a městských částí, spolupráce města s obcemi ve správní obvodu, spolupráce s institucemi státní správy v Opavě, vnější komunikace a prezentace města

Obsahová struktura koncepce je následující:

1. Úvod
2. Shrnutí profilu města
3. Souhrnná SWOT analýza města
4. Strategická vize a prioritní oblasti rozvoje města
5. Návrhová část strategického plánu
6. Realizační část strategického plánu
7. Závěr

1.3. Vize a priority SPRMO

1. Strategická vize rozvoje města

Motto: Bílá Opava – pravé místo pro život

Vize:

„Opava chce být otevřeným, aktivním a hrdým slezským městem, kde každý může strávit život podle vlastních představ.

Městem s rozmanitou nabídkou bydlení, vzdělání a pracovních příležitostí s možností realizace, kvalitními službami a atraktivními možnostmi trávení volného času obyvatel. Sportovní a kulturní zázemí splňující nejvyšší nároky, udržovaná zeleň, čistota města a jeho bezpečnost a dostupnost – to vše bude základem plnohodnotného života obyvatel Opavy a spokojenosti jejich návštěvníků.

Opava se tak stane nejpříjemnějším a nejpřitažlivějším místem pro život nejen v Moravskoslezském kraji.“

2. Prioritní oblasti SPRMO

Prioritní oblast Ekonomika:

Priorita E.1 Tvorba podmínek pro dostatek kvalifikovaných pracovních sil

Priorita E.2 Rozvoj cestovního ruchu

Priorita E.3 Zemědělství

Prioritní oblast Infrastruktura:

Priorita I.1 Řešení vnitřní dopravy města

Priorita I.2 Vnější doprava

Priorita I.3 Rozvoj technické infrastruktury

Prioritní oblast Lidé:

Priorita L.1 Vzdělávání a zaměstnanost

Priorita L.2 Důstojné životní podmínky znevýhodněných obyvatel

Priorita L.3 Zvyšování kvality života obyvatel v oblastech sportu, kultury a volnočasových aktivit

Prioritní oblast Životní prostředí:

Priorita Z.1 Čistota ovzduší a snižování hlukové zátěže

Priorita Z.2 Zlepšování sběru, zpracování a využití odpadů

Priorita Z.3 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Priorita Z.4 Zlepšování stavu přírody a krajiny

Prioritní oblast Správa města a městských částí:

Priorita S.1 Zjednodušení, zpřístupnění a zkvalitnění služeb veřejnosti

Priorita S.2 Vytvoření fungující komunikační strategie

1.4. Vztah SPRMO k jiným koncepcím

Vzhledem ke svému mnohostrannému obsahu a zaměření má Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020 vztah k mnoha koncepcím na národní i krajské úrovni, především v oblasti regionálního rozvoje, ale i z jiných oblastí. Klíčovými dokumenty které byly při přípravě koncepce zohledněny jsou zejména Program rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje 2005-2008 a Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko 2007-2013. Níže je uveden výčet dalších koncepcí relevantních z hlediska vztahu koncepce k problematice životního prostředí, které byly při přípravě koncepce vzaty v úvahu a jejichž cíle a priority byly zohledněny při navrhování cílů, priorit, opatření a aktivit.

Koncepce a programové dokumenty na mezinárodní a národní úrovni:

- Strategie udržitelného rozvoje ČR
- Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013
- Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21.století
- Politika územního rozvoje ČR
- Dopravní politika ČR 2005-2013

- Program rozvoje dopravních sítí ČR do roku 2010
- Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy ČR
- Státní politika životního prostředí ČR pro období 2004-2010
- Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti
- Národní program snižování emisí ČR
- Integrovaný národní program snižování emisí ČR a Národního programu ke zlepšování kvality ovzduší
- Plán odpadového hospodářství ČR
- Státní energetická koncepce
- Národní program na podporu úspor energie a využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie
- Plán hlavních povodí České republiky 2007 – 2012 (schválen 23. května 2007 Vládou ČR usnesením č. 562)

Velmi významnými podklady pro SPRMO z hlediska vazeb dokumentu na životního prostředí jsou koncepce zpracované na krajské úrovni a na úrovni Statutárního města Opavy, zejména:

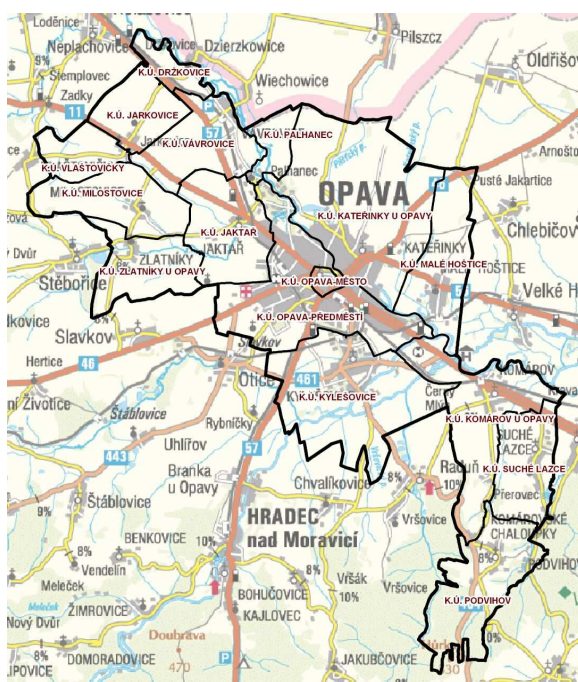
- Program snižování emisí a imisí znečišťujících látek do ovzduší Moravskoslezského kraje
- Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje
- Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje
- Koncepce strategie ochrany přírody a krajiny Moravskoslezského kraje
- Koncepce rozvoje zemědělství a venkova Moravskoslezského kraje
- Koncepční rozvojový dokument pro plánování v oblasti vod na území Moravskoslezského kraje
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Moravskoslezského kraje
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Moravskoslezského kraje
- Plán odpadového hospodářství Statutárního města Opavy na období 2006 - 2010
- Místní program snižování emisí a zlepšování kvality ovzduší pro město Opavu

2. Informace o současném stavu životního prostředí v dotčeném území a jeho pravděpodobný vývoj bez provedení koncepce

2.1. Vymezení dotčeného území

Strategický plán je zpracováván pro území statutárního města Opavy. Město Opava se nachází na území Moravskoslezského kraje na území stejnojmenného okresu při hranici s Polskem na rozloze 90 km².

Obrázek č. 1: Katastrální území Statutárního města Opava



Město Opava má 16 katastrálních území.

- Držkovice
- Jaktař
- Jarkovice
- Kateřinky u Opavy
- Komárov u Opavy
- Kylešovice
- Malé Hoštice
- Milostovice
- Opava-Město
- Opava-Předměstí
- Palhanec
- Podvihov
- Suché Lazce
- Vávrovice
- Vlašovičky
- Zlatníky u Opavy

2.2. Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území

Klima

Opava je v dešťovém stínu Hrubého Jeseníku. Srážky se zpravidla dostavují při přechodu front, většinou při západním proudění s vlhkým atlantským vzduchem. Maximum srážek v roce však připadá na měsíc červenec, minimum na měsíc leden až únor.

Základní klimatické charakteristiky:

- průměrná roční teplota + 8,2°C
- průměrný úhrn srážek 640 mm
- minimální teplota -35°C
- maximální teplota nad +35°C
- počet letních dnů 40 – 50
- počet mrazových dnů 110 – 130
- počet ledových dnů 30 – 40
- průměrný počet dnů se srážkami 110 – 120
- srážkový úhrn ve vegetačním období 400 – 450 mm
- srážkový úhrn v zimním období 200 – 250 mm
- počet dnů se sněhovou pokrývkou 50 - 60

Významným klimatologickým faktorem, který se podílí na horizontální výměně vzduchu, je směr větru a jeho rychlost. Převládající směr proudění větru je jihozápadní. Častý je také severní a severovýchodní směr proudění, bezvětří připadá na 18 %.

Ovzduší

Kvalita ovzduší v Opavě představuje jeden z klíčových problémů z hlediska životního prostředí. Vzhledem k opakovanému překračování 24hodinových a průměrných ročních imisních limitů pro suspendované částice frakce PM10 (tuhé znečišťující látky [TZL] neboli poletavý prach) a kvůli překračování imisního limitu pro roční průměr pro benzo(a)pyren byly části území Opavy v posledních letech opakovaně vyhodnoceny jako oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší (Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší [OZKO] jsou vymezovány dle zákona č.86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, na základě imisních analýz ČHMÚ; jejich rozsah se pravidelně aktualizuje podle výsledků měření).

Zdroje emitující do ovzduší jsou členěny do jednotlivých kategorií podle míry svého vlivu na kvalitu ovzduší. Stacionární zdroje znečišťování ovzduší jsou vedeny v databázích REZZO (Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší) v kategoriích 1–3 a mobilní zdroje (doprava) v databázi REZZO 4. Pod označením REZZO 1 jsou evidovány zvláště velké a velké zdroje, spalování s tepelným výkonem nad 5 MW a zvláště významné technologie, pod REZZO 2 střední zdroje, spalování s výkonem 0,2–5 MW a významné technologie. Jako REZZO 3 se evidují malé zdroje, spalování s výkonem do 0,2 MW, lokální vytápění, méně významné technologie a REZZO 4 zahrnuje dopravu.

Hlavními původci znečištění TZL jsou malá lokální topeniště, doprava a sekundární emise (tzn. prachové částice zviřené např. větrem či projíždějícími automobily). Vzhledem k nárůstu dopravní intenzity v uplynulých letech a k přetrvávající praxi využívání lokálních topenišť spalujících neušlechtilá paliva se situace nezlepšuje a hodnoty koncentrace TZL v ovzduší vykazují stagnující či dokonce zhoršující se trend (viz tabulka č. 1).

Tabulka 1: Průměrné roční imisní koncentrace PM10 v Opavě v letech 1996-2006 (µg/m³)

Název stanice	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2005	2006
Opava -Kateřinky	48,77	.	24,54	27,62	30,94	35,10	37,11	44,36	45,4	44,4

Zdroj: Místní program na snižování emisí a zlepšování kvality ovzduší ve městě Opava 2006

Pozn.: V roce 1997 měření neprobíhala.

V roce 2005 došlo celkem 103krát k překročení imisního limitu PM10 pro 24 hod. průměr a nejvyšší dosažená koncentrace byla 373,4 µg/m³, tj. 10 násobek imisního limitu PM10 pro 24 hod. průměr. V roce 2006 došlo celkem 86krát k překročení imisního limitu PM10 pro 24 hod. průměr a nejvyšší dosažená koncentrace byla 498,7 µg/m³, tj. 10 násobek imisního

limitu PM10 pro 24 hod. průměr.

Jednou z toxikologicky nejzávažnějších znečišťujících látek je benz(a)pyren. Zdrojem benz(a)pyrenu v ovzduší je nedokonalé spalování fosilních paliv ve stacionárních (především domácí topeniště) i v mobilních zdrojích. V podmínkách Opavy jsou hlavním původcem benzo(a)pyrenu (až 95 % z celkové imisní zátěže touto látkou) zdroje znečištění kategorie REZZO 3 (tzn. lokální malá topeniště). Z mobilních zdrojů jsou to zejména vznětové motory spalující naftu.

Dominantními zdroji oxidů dusíku (NO_x) jsou znečišťující zdroje kategorie REZZO 4 – mobilní zdroje znečištění a dále do určité míry též REZZO 1 – velké zdroje znečištění. Zvýšené koncentrace NO_x jsou především v centru Opavy způsobené intenzivní automobilovou dopravou, jenž se podílí 60-70 % na celkovém znečištění NO_x, přičemž trend je stagnující. Nárůst osobní i nákladní dopravy v průběhu posledních let související s ekonomickým rozvojem města i vysokou intenzitou tranzitní dopravy je základním důvodem tohoto vývoje, přičemž z uvedeného je zřejmé, že nastolení klesajícího trendu lze očekávat pouze od opatření orientovaných právě na řešení situace v dopravě.

Oxidy dusíku jsou vedle aromatických uhlovodíků a dalších produktů spalovacích procesů z dopravy jedním z hlavních faktorů způsobujících tvorbu toxického přízemního ozónu.

Pokud jde o oxid siřičitý (SO₂), po významném poklesu emisí v průběhu 90. let se v posledním období pozitivní trend zastavil a v posledních letech stagnuje zhruba na úrovni let 2003/04. Hlavními zdroji jsou neodsířené stacionární zdroje využívající hnědé uhlí (střední a malé), včetně lokálních topenišť. Určitý příspěvek představují i dálkové přenosy.

Největšími producenty oxidu uhelnatého (CO) jsou středně velké stacionární zdroje znečišťování REZZO 2 a dále také REZZO 4 – mobilní zdroje znečišťování. Souhrnnou informaci o trendech imisního zatížení hlavními znečišťujícími látkami podává tabulka č. 2.

Tabulka 2 – Imisní koncentrace ostatních znečišťujících látek v Opavě 1996-2006

Látka	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
SO ₂	31,51	.	16,62	11,17	10,07	10,07	10,13	9,23	7,33	6,6	7,0
NO _x	30,82	.	24,15	20,62	20,75	21,91	21,97	22,18	21,99	.	.
NO ₂	23,60	.	19,00	16,84	16,81	17,73	17,62	17,97	17,49	18,5	19,0
NO	4,73	.	4,04	2,83	3,15	3,39	3,37	3,18	3,18	.	.
CO	781,0	.	516,3	450,9	462,4	461,0	532,3

Zdroj: Místní program na snižování emisí a zlepšování kvality ovzduší ve městě Opava 2006

Hluk

Hluk je jedním z největších environmentálních problémů města. Největším zdrojem hluku ve městě Opava je doprava – respektive těžká nákladní doprava.

Nejproblémovějšími úseky silniční sítě jsou průjezdní úseky silnic centrem města. Povolené hodnoty hlukových limitů jsou překračovány pravidelně na ulicích Krnovská, Hradecká, Olomoucká, Komenského, Hlavní, Ratibořská, Praskova, Kasárenská, Pekařská. Na hlavních průtazích městem jsou povolené limity překračovány významně, někde až o 10 dB.

Dosavadní trend je negativní, tj. spolu se zvyšováním intenzity dopravy dochází i k nárůstu hlukové zátěže. Trend lze považovat za reverzibilní, tj. v případě uspokojivého řešení dopravy dojde ke zkldnění města (zejména centra) a tím i snížení hluku.

Železniční doprava s ohledem na hluk je vzhledem k samotnému městu Opava méně významná, jelikož trať na Ostravu je vedena mimo centrum a spoje na trati do Krnova jsou oslabeny.

V porovnání s dopravou minoritním – nicméně lokálně významným problémem je také hluk z živelných hudebních produkcí, zvláště na otevřeném terénu. Obdobně lokálním problémem může být i hluk z podnikatelské činnosti.

Lze předpokládat, že v případě nerealizace příslušných opatření – souvisejících zejména s řešením dopravní situace – bude negativní trend, tj. nárůst hlukové zátěže i nadále pokračovat. Může dojít ke navýšení hodnot, které překračují stanovené hlukové limity, stejně jako ke zvýšení počtu obyvatel, žijících v území s překročenými hlukovými limity.

Problematicke hluku se věnuje rovněž hodnocení SPRMO z hlediska vlivů na veřejné zdraví, které je součástí této dokumentace v kapitole 12.

Povrchové a podzemní vody

Řeka Opava je největším tokem ve správním území města. Z délky 18 km mezi říčními kilometry 31 a 49 připadá cca 5 km na sevřené části města s regulovaným tokem z roku 1908, s dvojitou kynetou pro 100 letou vodu. Správcem toku je Povodí Odry s.p.

V zájmovém území jsou nejvýznamnějšími pravobřežními přítoky Opavy jsou Moravice (celkové povodí 892,2 km²) a Velká (povodí cca 40 ha). Z významnějších vodotečí se do Moravice dále vlévá zleva Hvozdnice (od Otice až po ústí do Moravice v k.ú. Kylešovice regulována) a Otický příkop (meliorační tok protékající zástavbou v k.ú. Kylešovice, v současnosti je připravováno jeho zkapacitnění). Do Velké (místní název Jaktarka), která protéká zástavbou Zlatníků a Jaktare a vlévá se do Opavy v severní části k.ú. Opava-Předměstí se vlévají pouze drobné vodní toky. Významnějším pravobřežním přítokem Opavy je také vodní tok Strouha (povodí cca 22 km²), který se vlévá do Opavy v k.ú. Komárov. Strouha přejímá pravobřežní přítoky - Vršovický potok a Raduňku.

Z levobřežních přítoků Opavy jsou v dotčeném území nejvýznamnější Pilšský potok (povodí 40,952 km², z toho ale pouze 5,608 km² na území ČR), který protéká k.ú. Kateřinky u Opavy, včetně zastavěného území, a dále Kateřinský potok (povodí 9,854 km²). Ten je významným melioračním tokem pro odvod srážkových a balastních vod z území Kateřinek. Koryto je stabilizováno, v dolní části toku byla realizována hrázka za účelem ochrany zástavby Malých Hoštic před záplavami.

V zájmovém území se dále nachází řada dalších drobnějších uměle vybudovaných vodotečí. V území Vávrovic, Palhance a Komárova u Opavy jsou vybudovány četné odvodňovací příkopy s funkcí lokálních recipientů a melioračních zařízení. V Držkovicích je původní mlýnský náhon z části již zatrubněný (zaústěný na 49 km ř. Opavy). V k.ú. Palhanec je na 42 ř. km řeky Opavy připojen mlýnský náhon pro mlýn Herber. Částečně zatrubněný Městský náhon prochází celým územím města. V městské části Milostovice prochází obcí částečně zatrubněný meliorační příkop (místní název- Milostovický potok), který v současné době slouží jako sběrač jednotné kanalizace. Příkop je levostranným přítokem potoka Velká. Na území Zlatníků jižně od zástavby a potoka Velká je vybudovaný systém odvodňovacích příkopů, které odvádí meliorované vody, ale i povrchové vody od potoka Velká.

Z vodních ploch je v zájmovém území nejvýznamnější tzv. Stříbrné jezero v k.ú. Kateřinky u Opavy. Nádrž vzniklá v terénní prohlubni po těžbě sádrovce je v současnosti využívána k rekreačním účelům. K rekreaci je rovněž využívána i vodní nádrž vybudovaná na ochranu před přívalovými dešti na toku Sedlinky v k.ú. Suché Lazce. V k.ú. Vávrovic jsou kalové nádrže cukrovaru., sloužící k usazování vody z technologického procesu a její následnou recirkulaci. Na k.ú. Podvihova se nachází jedna malá vodní plocha - soukromý rybníkv místě bývalé těžby hlíny. Ostatní drobné vodní plochy v území města Opavy nemají z hlediska vodního hospodářství žádný větší význam, nicméně jsou lokálními krajinnými prvky

s ekologickým významem.

Kvalita povrchových vod

Dle materiálu „Návrh předběžného přehledu významných problémů nakládání s vodami pro oblast povodí Odry“ (Povodí Odry, 2006) nejsou ve vodních tocích dodržovány požadované imisní standardy organického znečištění. Dochází k překračování limitů jakosti pro NO₃, NH₄, fosfor celkový, volný amoniak, saprobní index, rozpuštěný kyslík, chlorofyl. Zatížení organickým znečištěním má původ ve vypouštění z bodových zdrojů znečištění (vypouštění z ČOV, zaústění kanalizace do recipientu), plošných zdrojů znečištění (roztroušená zástavba bez čištění odpadních vod, zemědělské hospodaření) a atmosférické depozici. Povrchové (i podzemní) vody jsou dále zatíženy plošným znečištěním sírou a pesticidy (síra - vstupuje do půdy atmosférickou depozicí, pesticidy - vstupují do půdy ze zemědělské činnosti).

Údaje o kvalitě povrchových vod měřené na profilech Povodí Odry s.p. jsou shrnuty v tabulce 3. Hodnocení jakosti vody je provedeno dle normy ČSN 75 72 21. Charakteristické hodnoty jednotlivých ukazatelů (c90) jsou uvedeny podle citované normy a lomeny římskou číslicí označující třídu čistoty a na konci je uvedena výsledná třída čistoty základní klasifikace jakosti vod. Pod příslušnou hodnotou c90 a tř. jakosti je pro každý ukazatel uvedena i průměrná koncentrační hodnota za dané období lomena mediánem. (V tabulce použité zkratky jsou shrnuty v textu na straně 18.) Z údajů je zřejmé že na měřených profilech se kvalita vody pohybuje vesměs v kategoriích „mírně znečištěná“ až „znečištěná“.

Tabulka 3 – Hodnocení jakosti vody za rok 2005

Tok - profil	ř.km	VYBRANÉ UKAZATELE						Třída vybr. ukazatel ů
		BSK ₅ mg/l	CHSK _{Cr} mg/l	N-NH ₄ mg/l	N-NO ₃ mg/l	P _c mg/l	makrozoobentos saprobní index	
OPAVA Vávrovice	45,4	4,5 / III 2,6 / 2,3	20 / II 14 / 12	0,26 / I 0,12 / 0,09	3,31 / II 2,43 / 2,16	0,35 / III 0,19 / 0,14	1,8 / II	III
OPAVA Malé Hoštice	36,6	3,9 / II 2,6 / 2,4	18 / II 14 / 12	0,37 / II 0,18 / 0,12	3,95 / II 2,87 / 2,78	0,32 / III 0,23 / 0,19	2,5 / III	III
MORAVICE ústí	0,6	3,9 / II 2,7 / 2,6	19 / II 14 / 13	0,36 / II 0,18 / 0,09	4,58 / II 2,38 / 2,01	0,28 / III 0,15 / 0,11	2,0 / II	III

Tabulka 3 – Hodnocení jakosti vody za rok 2005 (pokračování)

Tok - profil	OBECNÉ, FYZIKÁLNÍ A CHEMICKÉ UKAZATELE								
	konduktivit a mS/m	RL mg/l	NL mg/l	rozpO ₂ mg/l	CHSK _{Mn} mg/l	Cl mg/l	SO ₄ mg/l	Ca mg/l	Mg mg/l
OPAVA Vávrovice	36 / I 29 / 28	297 / I 241 / 247	35 / II 32 / 12	8,4 / I 11,0 / 11,3	5,7 / I 4,1 / 3,9	28 / I 20 / 21	52 / I 41 / 40	39 / I 32 / 33	9 / I 7 / 7
OPAVA Malé Hoštice	49 / II 34 / 35	381 / II 286 / 294	43 / III 31 / 12	7,9 / I 11,0 / 11,2	6,3 / II 4,9 / 4,7	39 / I 26 / 26	70 / I 51 / 49	48 / I 38 / 39	10 / I 8 / 8
MORAVICE ústí	34 / I 26 / 23	278 / I 221 / 206	19 / I 13 / 12	6,6 / II 11,0 / 11,4	6,4 / II 4,7 / 4,5	25 / I 17 / 16	58 / I 46 / 41	37 / I 28 / 25	10 / I 7 / 6

Tabulka 3 – Hodnocení jakosti vod za rok 2005 (pokračování)

Tok - profil	KOVY		BIOL.UKAZATEL
	Fe mg/l	Mn mg/l	termotoler.k.b. KTJ/ml
OPAVA Vávrovice	1,05 / III 0,48 / 0,26	0,10 / II 0,06 / 0,04	200 / III 57 / 16
OPAVA Malé Hoštice	0,85 / II 0,45 / 0,24	0,10 / II 0,06 / 0,05	232 / III 96 / 55
MORAVICE ústí	0,33 / I 0,19 / 0,17	0,08 / I 0,05 / 0,05	50 / II 29 / 16

Zdroj: Povodí Odry, státní podnik

Pozn.: V tabulce použité zkratky jsou shrnuty v textu na straně 18.

Dalším problémem spojeným s odtokem povrchové vody z krajiny je nadměrná vodní eroze spojená s odnosem orných vrstev půd a dalších materiálů, která má za následek znehodnocování zemědělské půdy a také zanášení vodních toků a nádrží.

V zájmové oblasti jsou evidována významná ohniska potenciálních difúzních zdrojů znečištění, které mohou prokazatelně ohrozit jakost řeky Opavy a vodního zdroje Velké Hoštice chlorovanými uhlovodíky a ropnými látkami - firmy KOMAS, IVAX, HEKRA.

Odpadní vody

Na veřejnou kanalizaci města je napojeno cca 58,4 tis. obyvatel, z toho na ČOV 56,6 tis. obyvatel. Jedná se zejména o obyvatelstvo katastrálního území Opava - město, Opava - předměstí, Opava - Jaktař, Opava – Kylešovice (napojeny částečně), Opava - Kateřinky. Kanalizace je v poměrně dobrém stavu, nicméně vyskytují se i stoky ve velmi špatném technickém stavu, kde může docházet k vnikání balastních vod do kanalizace nebo naopak úniku odpadních vod do vod podzemních, případně ke vzniku havárií. K odstranění vypouštění nečištěných odpadních vod je nutno dořešit situaci v části Kylešovice – ulice Bílovická, kde jsou odpadní vody zaústěny do řeky Moravice. Dále je nutno odvést odpadní vody z oblasti ulic Palhanecká, Karlovecká, a části Jaktaře do veřejné kanalizace a na ČOV. Město Opava je vybaveno městskou ČOV, která má dostatečnou kapacitu na čištění odpadních vod s výhledem na nárůst počtu obyvatel i předpokládané napojení dalších místních částí (Malé Hoštice – částečně napojeny, Komárov – bude řešen samostatně, Vávrovice). V současné době ČOV neplní limity dané nařízením vlády 61/2003 Sb. a to především v ukazateli N_{celk} . Rekonstrukce (s termínem dokončení 2008) by nicméně měla zajistit plnění emisních všech požadovaných limitů

Místní části Malé Hoštice, Komárov, Suché Lazce, Podvihov, Zlatníky, Milostovice, Vlastovičky, Vávrovice, nejsou na systém veřejné kanalizace města Opavy napojeny a mají obecní kanalizace venkovského typu pro odvádění srážkových vod s napojenými odpadními vodami ze septiků, jímek nebo bez předčištění. Odpadní vody z Vávrovic jsou čištěny v místní ČOV. V k.ú. Suché Lazce je navržena lokální ČOV s předpokládaným napojením k.ú. Komárov. Odpadní vody z k.ú. Zlatníky a Milostovice je navrženo čistit na lokálních ČOV (s vyrovnávacími nádržemi). K.ú. Vlastovičky a Jarkovice nemají schválen územní plán a vymezenou plochu pro případnou realizaci ČOV.

Přehled evidovaných bodových zdrojů znečištění podává tabulka č. 4.

Tabulka 4 – Evidované zdroje znečištění vod za rok 2006

Ev.číslo	Tok	ř.km	Zdroj znečištění	množství	BSK ₅	CHSK _{Cr}	NL
				vod			
				tis m ³ /rok	t/rok	t/rok	t/rok
9131	Opava	45,10	MĚSTO OPAVA - ČOV VÁVROVICE	21,1	0,55	1,84	0,52
7145	Opava (Mlýnský náhon)	42,30	CUKROVAR OPAVA - VÁVROVICE - ČOV	100,0	0,89	9,60	1,90
7162	Opava	38,60	TECHNICKÉ SLUŽBY OPAVA	2,4			
7160	Opava	37,20	SmVaK - ČOV OPAVA	6 127,5	14,09	132,35	29,41
8058	Opava	36,50	OSTROJ - NS	13,2		1,51	0,33
7583	Opava	33,08	IVAX Pharmaceuticals OPAVA - KOMÁROV - výúst' VII.	29,0	0,03	0,74	0,41
7218	Opava	32,80	IVAX Pharmaceuticals OPAVA - KOMÁROV - ČOV	536,9	13,69	77,58	19,87
7585	Opava	32,45	IVAX Pharmaceuticals OPAVA - KOMÁROV - výúst' VIII	0,0			
7214	Opava	31,50	KOMAS OPAVA - KOMÁROV	12,8		0,51	0,10
7576	Moravice	2,80	SmVaK - kanalizace OPAVA- KYLEŠOVICE - OSS	20,3	0,06	0,38	0,26

Tabulka 4 – Evidované zdroje znečištění vod za rok 2006 (pokračování)

Ev.číslo	Tok	ř.km	Zdroj znečištění	množství	RAS	N- NH ₄ ⁺	P _C
				vod			
				tis m ³ /rok	t/rok	t/rok	t/rok
9131	Opava	45,10	MĚSTO OPAVA - ČOV VÁVROVICE	21,1		0,29	
7145	Opava (Mlýnský náhon)	42,30	CUKROVAR OPAVA - VÁVROVICE - ČOV	100,0		0,13	0,060
7162	Opava	38,60	TECHNICKÉ SLUŽBY OPAVA	2,4			
7160	Opava	37,20	SmVaK - ČOV OPAVA	6 127,5	2 477,96	15,58	5,020
8058	Opava	36,50	OSTROJ - NS	13,2			
7583	Opava	33,08	IVAX Pharmaceuticals OPAVA - KOMÁROV - výúst' VII.	29,0	12,88		0,010
7218	Opava	32,80	IVAX Pharmaceuticals OPAVA - KOMÁROV - ČOV	536,9	270,06	0,30	0,210
7585	Opava	32,45	IVAX Pharmaceuticals OPAVA - KOMÁROV - výúst' VIII	0,0			

7214	Opava	31,50	KOMAS OPAVA - KOMÁROV	12,8	4,37		
7576	Moravice	2,80	SmVaK - kanalizace OPAVA- KYLEŠOVICE - OSS	20,3	2,64	0,01	

Zdroj: Povodí Odry, státní podnik

Seznam použitých zkratk v tab. č. 3 a 4

BSK5 – biochemická spotřeba kyslíku; CHSKCr – chemická spotřeba kyslíku dichromanem; N-NH₄ – amoniakální dusík; N-NO₃ – dusičnanový dusík; P_c – veškerý fosfor; makrozoobentos - organismy osídlující dno povrchových vod; konduktivita – vodivost; RL – rozpuštěné látky; NL – nerozpuštěné látky; rozp. O₂ – rozpuštěný kyslík; CHSKMn – chemická spotřeba kyslíku manganistanem; Cl – chloridy; SO₄ – sírany; Ca – vápník; Mg – hořčík; Fe – veškeré železo; Mn – veškerý mangan; Termotolerantní k.b. – termotolerantní koliformní bakterie; RAS – rozpuštěné látky anorganické (žíhané). Třídy jakosti: I – Neznečištěná voda, II – Mírně znečištěná voda, III – Znečištěná voda, IV – Silně znečištěná voda, V – Velmi silně znečištěná voda.

Podzemní vody kumulující se v horninách čtvrtohorního původu v okolí Opavy jsou z dlouhodobého hlediska ohroženy z důvodu nepříznivého poměru odběru podzemních vod a základního odtoku. Rovněž z hlediska chemického stavu lze situaci hodnotit jako rizikovou, jedná se o vlivy dusíku, atrazinu, acidifikace, vstupu nebezpečných látek z bodových zdrojů znečištění, případně vlivy důlní činnosti.

Pitná voda

Hlavním zdrojem pitné vody pro město Opavu je povrchová voda z nádrže Kružberk s úpravnou vody v Podhradí, který kryje potřebu pitné vody v městě Opavě přibližně z 94 %. Ostatní zdroje pitné vody (podzemní) jsou Jaktařský zářez a částečně i Velké Hoštice.

Kvalita pitné vody pro opavské spotřebitele vyhovuje trvale hygienickým požadavkům, které stanoví vyhláška MZDr č. 252/2004Sb. v platném znění.

Ochrana před povodněmi

Z hlediska ochrany města před povodněmi lze konstatovat že v současné době je město až na výjimky zabezpečeno proti povodním na úrovni stoleté vody, nedostatečné zabezpečení existuje pouze v obci Držkovice v městské části Vávrovice, a pak v Kylešovicích, kde je však tento problém v současnosti řešen – příprava zkapacitnění Otického příkopu.

Za hranicí k.ú. Zlatníky, v zastavěném území městské části Opava – Jaktař dochází v době přívalových dešťů k záplavám. Tento problém by měl být řešen výstavbou vodní nádrže Zlatníky. V údolí potoka Velká se dále počítá s výstavbou dvou suchých nádrží - poldrů, které zajistí protipovodňovou ochranu území města Opava a obcí Stěbořice a Zlatníky a omezení zanášení koryta toku.

Předběžný přehled významných problémů nakládání s vodami v oblasti povodí Odry, Povodí Odry a.s., (březen 2007) uvádí jako obecný problém povodí, že není zajištěna dostatečná flexibilita a podpora přípravy a provádění komplexních pozemkových úprav podporujících zlepšení vodního režimu krajiny a její retenční schopnost.

Souborem Opatření Krajského úřadu Moravskoslezského kraje byla v letech 2003 – 2007 v řešeném území stanovena záplavová území a vymezeny jejich aktivní zóny. Podle Zákona o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) platí v záplavových územích omezení, jejichž základem je, že se mj. v aktivní zóně záplavových území nesmí umísťovat, povolovat ani provádět stavby s výjimkou vodních děl, jimiž se upravuje vodní tok, převádějí

povodňové průtoky, provádějí opatření na ochranu před povodněmi nebo která jinak souvisejí s vodním tokem nebo jimiž se zlepšují odtokové poměry, staveb pro jímání vod, odvádění odpadních vod a odvádění srážkových vod a dále nezbytných staveb dopravní a technické infrastruktury. V aktivní zóně je dále zakázáno těžit nerosty a zeminu způsobem zhoršujícím odtok povrchových vod a provádět terénní úpravy zhoršující odtok povrchových vod, skladovat odplavitelný materiál, látky a předměty, zřizovat oplocení, živé ploty a jiné podobné překážky, zřizovat tábory, kempy a jiná dočasná ubytovací zařízení. Uvedená omezení představují významný limit využití území a musí být respektována i při tvorbě územního plánu.

V souladu se zákonem o vodách má město Opava zpracován Povodňový plán města Opavy a Povodňový plán obce s rozšířenou působností Opava pro celé správní území. Kromě toho otázku povodní řeší též Krizový plán zpracováván pro ORP Opava.

Geomorfologie

Zájmové území náleží provincii Středoevropské nížiny, subprovincii Středopolské nížiny, oblasti Slezská nížina, celku Opavská pahorkatina, podcelku Poopavská nížina a Hlučínská pahorkatina. Severně od města Opavy se nachází Kobeřická pahorkatina a z JV zasahuje Kravařská rovina. Vodní tok Opava s jádrovou částí města a vodní tok Moravice náleží do Opavsko-moravické nivy. Jižně od město prochází hranice Otické nížiny. Jihovýchodní část katastrálního území náleží Komárovské nížině (zdroj: <http://geportal.cenia.cz/> - 17.5. 2007).

Dle typologie krajiny náleží zájmová lokalita krajinně širokých říčních niv, které plynule přecházejí v plošiny a pahorkatiny nasedající jižně na vrchoviny Hercynia. V případě Opavsko-moravické nivy (Demek 1987) jde o protáhlou rovinu na mladopleistocenních a holocenních sedimentech. Údolní niva široká téměř 2 km je charakteristická četnými meandry vodního toku Opavy. Otická nížina je tvořená plochým periglaciálním reliéfem. Pro nížinu jsou typické sedimenty pleistocenního kontinentálního zalednění, říční sedimenty a sprašové hlíny. V případě Kravařské roviny převládají fluvialní, eolické a ledovcové sedimenty pleistocenního stáří. Reliéf je tvořen hlavní (zábřežskou) terasou řeky Opavy a erozním povrchem typu kryopedimentů v podloží sprašových hlín na styku s Hlučínskou pahorkatinou. Reliéf Hlučínské pahorkatiny je typický periglaciální erozně denudační s příznačnými suchými asymetrickými údolími a četnými holocenními stržemi ve v. části území

Z výše popsaného textu vyplývá, že zájmová lokalita byla v dobách halštrovského a sálského zalednění v pleistocénu silně modelována kontinentálním ledovcem a následně činností vodních toků v holocénu.

Horninové prostředí

Přílehlé území města Opavy, nivy vodních toků a Hlučínská pahorkatina jsou tvořeny převážně sedimenty kvartérního stáří. Mezi tyto sedimenty patří náplavové hlíny převážně holocenního stáří, spraše z dob glaciálu, písky a štěrky především ve formě říčních teras. Jmenované horniny kvartérního stáří nasedají z jihu na terciérní písky a jíly. Území Komárovské nížiny je již tvořeno paleozoickými zvrásněnými horninami, které jsou nemetamorfované. Konkrétně jde o břidlice, droby, křemence, vápence) (zdroj: <http://geportal.cenia.cz/> - 17.5. 2007).

Z výše uvedeného je zřejmé, že v opavském regionu převládají kvartérní uloženiny. Jde především o glaci-fluviální štěrky a písky, smíšený materiál morén a různě vyvinutý plášť eolických hlín, v nejsušších lokalitách i pravým vápnným sprašem. Podloží je tvořeno vápnným neogénem.

Z hlediska ochrany ložisek nerostných surovin je registrováno několik lokalit (viz tab. 5)

Tabulka 5 - Registr ložisek nerostných surovin dle aktualizace z roku 2003

Ložisko Dobývací prostor CHLÚ	Plocha (ha)	Způsob těžby	Využitelná surovina	Číslo zákresu v mapě
Malé Hoštice vytěžené ložisko	21,72	dřívější povrchový	cihlářská surovina	131200
Malé Hoštice dobývací prostor	4,19	dřívější povrchový	cihlářská surovina	700698
Opava-Jaktař výhradní ložisko	26,23	dřívější povrchová	cihlářská surovina, šterkopísky	131400
Opava-Jaktař I dobývací prostor	6,57	dřívější povrchová	cihlářská surovina, šterkopísky	700112
Opava-Jaktař dobývací prostor	18,18	dřívější povrchová	cihlářská surovina, šterkopísky	700123
Jaktař chráněné ložiskové území	26,36	dřívější povrchová	cihlářská surovina, šterkopísky	13140000
Palhanec-Vávrovice výhradní ložisko	145,66	dřívější povrchová	šterkopísky, písky slévarenské	090600
Palhanec dobývací prostor	40,11	dřívější povrchová	šterkopísky, písky slévarenské	600272
Kateřinky chráněné ložiskové území	109,55	dřívější povrchová	šterkopísky, písky slévarenské	09060000

Správní území města Opavy se nachází mimo vymezené chráněné ložiskové území pro černé uhlí.

Půda

Opava a její okolí leží v oblasti s velmi kvalitními půdami. Půdy vyvinuté na zájmovém území úzce souvisí s reliéfem údolních niv a z činností ledovce v pleistocénu. Poměrně velké plochy v nivě Opavy zabírají hlinité glejové fluvizemě, místy s výskytem organozemí. Výskyt úrodnějších půd souvisí s přítomností pleistocénních sprašových pokryvů. Největší rozsah mají luvizemní hnědozemě (často slabě oglejené) na sprašových hlínách až spraších. Méně jsou rozšířené primární pseudogleje a pseudoglejové luvizemě. (Zdroj: Culek, M. a kol.: *Biogeografické členění České republiky, ENIGMA Praha, 1996.*)

Vývoj struktury půdního fondu v posledních letech ilustruje tabulka 6:

Tabulka 6 - Struktura půdního fondu ve Statutárním městě Opava v letech 2003 - 2006, porovnání s okresem Opava a s Moravskoslezským krajem (ha) v letech 2003 - 2005

	Zemědělská půda	Lesní půda	Vodní plochy	Zastavě né plochy	Ostatní plochy	Celkem
Město Opava 2003	6757 74,57%	508 5,6%	155 1,71%	512 5,65%	1 127 12,43%	9061 100%
Město Opava 2004	6755 74,55%	508 5,6%	155 1,71%	510 5,62%	1 131 12,48%	9061 100%
Město Opava 2005	6740 74,38%	507 5,59%	157 1,73%	500 5,52%	1 157 12,76%	9061 100%
Město Opava 2006	6 737 74,35%	507 5,59%	156 1,72%	500 5,51%	1 161 12,81%	9061 100%
MSK 2003	284 714 51,43%	196 139 35,43%	11 348 2,05%	12 445 2,24%	48 874 8,82%	553 520 100%
MSK 2004	284 442 51,38%	196 257 35,45%	11 343 2,04%	12 392 2,23%	49 071 8,86%	553 505 100%
MSK 2005	277 658 51,16%	192 678 35,50%	11 318 2,08%	12 111 2,23%	48 940 9,01%	542 705 100%

Vysvětlivky: MSK – Moravskoslezský kraj

Zdroj: Český statistický úřad

Z tabulky struktury půdního fondu (viz výše) je patrný velmi mírně klesající trend výměry zemědělské půdy ve statutárním městě Opava. Pokles výměry zemědělské půdy ve statutárním městě Opava se pohybuje v řádu jednotek hektarů, resp. setin procenta z podílu zemědělské půdy na celkové rozloze území. Mírně klesá i výměra zastavěných ploch ve statutárním městě Opava. Zároveň postupně narůstá výměra ostatních ploch, což jsou pozemky neuvedené v předcházejících druzích, mající jiný druh využití (patří sem parky, dvory, cesty, účelové komunikace, parkovací, manipulační a skladové plochy apod.). Lesní a vodní plochy nevykazují výrazný trend.

Z celkové výměry zemědělské půdy v okrese Opava je 57 395 ha půdy orné, tj. 82,05 %, v samotném městě Opava je pak procento zornění ještě vyšší - 89,2 %.

V následující tabulce č. 7 je uvedeno zastoupení kultur na zemědělské půdě, pro srovnání jsou zde uvedeny i hodnoty za celý Moravskoslezský kraj.

Tabulka 7 - Zemědělská půda a výměry v ha dle kultur pro město Opava v letech 2003 – 2006, srovnání s okresem Opava a s Moravskoslezským krajem v letech 2003 - 2005

	zemědělská půda	z toho		
		orná půda	trvalé porosty	travní zahrady
Město Opava 2003	6 757	6 028	325	402
Město Opava 2004	6 755	6 027	325	402
Město Opava 2005	6 740	6 012	325	403
Město Opava 2006	6 737	6 010	325	402
Okres Opava 2003	70 089	57 652	9 729	2 670
Okres Opava 2004	70 044	57 500	9 836	2 709
Okres Opava 2005	69 965	57 395	9 899	2 671
Moravskoslezský kraj 2003	284 714	178 728	87 673	17 599
Moravskoslezský kraj 2004	284 442	178 386	87 737	18 319
Moravskoslezský kraj 2005	276 952	175 376	83 995	17 581

Zdroj: Český statistický úřad

Z tabulky zemědělské půdy a kultur je patrná velmi mírně klesající výměra zemědělské půdy včetně orné půdy ve městě Opava. Největší pokles výměry zemědělské půdy ve statutárním městě Opava byl zaznamenán v roce 2005 oproti předchozímu roku, stejně tak v okrese Opava i v celém Moravskoslezském kraji. Trvalé porosty a zahrady ve statutárním městě Opava nevykazují v období 2003 – 2006 výrazný trend. Na úrovni okresu Opava a Moravskoslezského kraje je patrný nárůst výměry trvalých travních porostů. U zahrad byl zaznamenán v roce 2004 v okrese Opava i v Moravskoslezském kraji nárůst, zatímco v dalším roce je uváděn následný pokles.

Mírný trend záborů půdy potvrzují i data Odboru životního prostředí SMO (tabulka č. 8) která vycházejí z požadavků o vynětí půdy ze Zemědělského půdního fondu. Z níže uvedených dat vyplývají mírně vyšší hodnoty záborů půdy než vykazuje úbytek zemědělské půdy z dat evidence Českého statistického úřadu v letech 2003 – 2006, což je dáno odlišným zdrojem dat, nicméně charakter trendu je obdobný.

Tabulka 8 – Zábory zemědělské půdy ve Statutárním městě Opava v letech 2002 – 2007

ROK	Zábor půdy – reálný*	Přepočteno**
2002	9,6 ha	9,6
2003	27,6 ha (z toho 21,5 Kabet – těžba štěrku v Kylešovicích)	6,1
2004	6,3 ha	6,3
2005	8,2 ha	8,2
2006	21,6 ha (z toho 13,8 ha silnice I/11 Kateřinky-Malé Hoštice)	7,8
2007	4,3 ha (1. pololetí)	4,3
Celkem	77,6	42,3

Pozn: * dle požadavků o vynětí půdy ze Zemědělského půdního fondu evidovaných na Odboru životního prostředí MMO, ** bez velkých akcí (Kabet a silnice)

Moravskoslezský kraj má nadprůměrné zastoupení půdy vedené v ekologickém zemědělství – 33 944 ha , což představuje 12,2 % z celkové zemědělské půdy (v rámci celé ČR je podíl 6,16 %). Rovněž okres Opava má nadprůměrné ekologické zemědělství – 7,8 %. Struktura půdního fondu v ekologickém zemědělství ČR a rovněž i v Moravskoslezském kraji je charakterizována velkou převahou trvalých travních porostů: 92 % tvoří TTP (91 % je podíl v celé ČR). Největší podíl orné ekologicky obhospodařované půdy k celkové orné půdě je v okrese Opava 11 %. (Zdroj: *Koncepce rozvoje zemědělství a venkova Moravskoslezského kraje*). Ve městě Opava dle databáze ekofarem systému KEZ (Kontrola ekologického zemědělství) v současné době nehospondaří subjekt v režimu ekologického zemědělství (Zdroj: www.kez.cz [staženo dne 20.8. 2007]).

Znečištění půd

Z odvozené mapy radonového rizika vyplývá, že řešené území města Opavy se nachází v území se středním stupněm rizika (II. kategorie radonového rizika z geologického podloží), což vyjadřuje míru potřebné ochrany staveb proti pronikání radonu.

U většiny rizikových prvků jsou jejich obsahy v zahrádkářských půdách zřetelně vyšší než jejich obsahy v běžně obhospodařovaných zemědělských půdách v okolí města. Největší rozdíl je v obsazích zinku a rtuti, méně u mědi, olova a niklu. Hodnoty obsahu kobaltu jsou v zemědělských a zahrádkářských půdách prakticky stejné. Zvýšený obsah rizikových prvků je výsledkem intenzivnějšího hospodaření na malých plochách, tj. kompostováním rostlinných zbytků, intenzivnějším hnojením a ochranou rostlin. K tomu přistupuje i větší imisní zatížení z lokálních zdrojů topení a dopravy.

Největší koncentrace rizikových prvků se nachází v centrálních částech sídlištních aglomerací, v průmyslových zónách a v blízkosti frekventovaných dopravních komunikací.

Problémovým prvkem v zahrádkářských koloniích na území města je zinek, který v 68 % přesahuje povolené normativy dle vyhlášky č.13/1994 Sb. Ve srovnání se zemědělskými půdami v okolí Opavy jsou výrazně zvýšené také obsahy mědi a rtuti, částečně mědi. V půdách městské zeleně dominují v úrovni znečištění zinek a olovo v oblasti ulice Olomoucká-soud a ulice Jaselská.

Ve srovnání s překračováním limitů u rizikových prvků je úroveň kontaminace u polyaromatickými uhlovodíky (PAU) mnohonásobně vyšší. V půdách v centru města a v Kylešovicích je povolená suma PAU překročena 14x, u chryseny bylo dosaženo extrémního překročení normy 140x. Jako problémové PAU se jeví fenantren (Phe), antracen (Ant), fluoranten (Flut), benzo(a)antracen (BaA), chrysen (Chr) a benzo(a)pyren BaP. Průmyslová oblast města - Komárov je u PAU kontaminována značně méně než střed města, jako problémové se jeví koncentrace rtuti. (Zdroj: *Profil statutárního města Opava, 2007*)

Eroze půd

Vzhledem k charakteru zájmového území (velmi vysoké procento zornění půdy) je zde rozšířena ve značné míře větrná a zejména vodní eroze. (Odbor životního prostředí MSMO nemá údaje o erozi respektive o půdách ohrožených erozí na území Opavy). Jako významné opatření proti erozi slouží i komplexní pozemkové úpravy, které do značné míry řeší též revitalizaci toků a zeleně v krajině. V roce 2009 budou probíhat komplexní pozemkové úpravy v k.ú Jaktař, v roce 2010 pak v k.ú. Vávrovice, Držkovice a Zlatníky.

Příroda a krajina

Přímo v zájmovém území se nenachází žádné zvláště chráněné území, v těsném sousedství se nacházejí přírodní památka Otická sopka a přírodní rezervace Hvozdnice. Z hlediska ochrany přírody je významným územím přírodní park Moravice přiléhající k jižní části zájmového území.

Za významné krajinné prvky ve smyslu zákona /1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, lze nicméně považovat všechny vodní toky (např. řeka Opava, Moravice, Hvozdnice), potoky a rybníky, dále všechny lesy, jezera a údolní nivy ad.

V zájmovém území Statutárního města Opava se nenacházejí evropsky významné lokality (EVL) ani ptačí oblasti (PO). Nejbližší lokalitou zařazenou do soustavy NATURA 2000 je EVL Údolí Moravice, která je zároveň přírodní památkou (PP). Hodnocení vlivů SPRMO na lokality evropské soustavy NATURA 2000 se nachází v kapitole 4.1 této dokumentace.

Městem Opava prochází nadregionální biokoridor (NRBk) územního systému ekologické stability (ÚSES) jehož osa kopíruje tok řeky Opavy. Na tomto NRBk jsou vymezena regionální biocentra (Palhanec a Hoštice). Na NRBk navazuje regionální Bk Panský mlýn na kterém je vymezeno regionální biocentrum Panský mlýn. Nadregionální a regionální ÚSES je dále doplněn prvky lokálního ÚSES.

Z hlediska fauny a flóry představuje zájmové území chudou kulturní krajinu s výskytem především běžných druhů (Culek 1996). Ze zajímavějších savců lze uvést např. myšiči temnopásou (*Apodemus agrarius*), plcha lesního (*Dryomys nitedula*) či některé druhy netopýrů. Z ptáků např. vodouš rudonohý (*Tringa tetanus*), strakapoud jižní (*Dendrocopos syriacus*) aj., z obojživelníků např. mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*) či kučka žlutobřichá (*Bombina variegata*).

Podobně Flóra Opavského bioregionu je relativně chudá a jednotvárná (Culek, 1996), tvořená především druhy obecně rozšířenými. Relativně velká je zde účast druhů charakteristických pro východní část ČR. Mezní výskyt zde má například hvězdnatec čemeřicový (*Hacquetia epipactis*). Flóra je ovlivněna přítomností subtermofytů např. řepík lékařský (*Agrimonia eupatoria*), oreofytů např. žebrovice různolistá (*Blechnum spirant*). Subatlantské druhy reprezentuje např. ovsíček obecný (*Aira caryophylla*). Submediteránní druhy jsou zastoupeny např. medovníkem velkokvětým (*Melittis melissophyllum*), sedmikvítek evropský (*Trientalis europaea*) reprezentuje boreo-kontinentální druhy.

Jako zástupce flóry Krnovského bioregionu je možné uvést např. hvozdík kartouzek (*Dianthus carthusianorum*), čičorku pestrou (*Coronilla varia*) aj. Z karpatských migrantů je zde rozšířen např. svízel potoční (*Galium rivale*) aj. Exklávní charakter má výskyt šafránu karpatského (*Crocus heuffelianus*). K pozoruhodným druhům patří kosatec sibiřský (*Iris sibirica*), hladýš pruský (*Laserpitium prutenicum*) aj.

Flóra Nízkojesenického bioregionu je poměrně bohatá, s četnými oreofyty sestupujícími od severozápadu směrem do údolí vodních toků např. plavuň pučivá (*Lycopodium annotinum*), kamzičník rakouský (*Doronicum austriacum*) aj. Ze Slezské nížiny pronikají subtermofyty např. čilimník nízký (*Chamaecystis supinus*). Na sv. okraji je zaznamenán výskyt karpatských migrantů např. kyčelnice žláznatá (*Dentaria glandulosa*). (Zdroj: Culek, M. a kol.: *Biogeografické členění České republiky, ENIGMA Praha, 1996.*)

Obecným problémem v některých lokalitách zájmového území může docházet k expanzi invazních druhů rostlin, zejména podél vodních toků, na navážkách a v okolí sídlišť (křídlatky, netýkavka žláznatá, bolševník velkolepý).

Rozloha lesa představuje pouhých 6 % půdního fondu zájmového území, což představuje přibližně 507 ha. Věková skladba lesů je značně nevyrovnaná, v současné době se projevuje

nižší zastoupení porostů 90 - 110 let, které mají rozhodující význam pro těžební možnosti lesů v dalších dvaceti letech. Na zdravotní stav lesa mají negativní vliv emise z průmyslu Ostravsko-Katovické aglomerace. Smrkové monokultury jsou nahrazovány listnatými dřevinami a jedlí. Negativním rysem je v některých případech také nezvládnutí péče o les soukromými vlastníky.

Vzhledem k tomu, že ucelené lesní plochy v zájmovém území prakticky schází, největší plochy zeleně jsou tvořeny především komplexem městských parků na hlavním okruhu, městskými sadami a parkem u nemocnice a léčebny. Jedná se o relativně kvalitní systém zeleně v zastavěné části města s vysokým podílem nových výsadeb. Na řadě míst je ovšem zdravotní stav dřevin negativně poznamenán nepříznivým životním prostředím, zejména vlivem znečišťujících látek z automobilové dopravy, omezování kořenového systému dřevin rozšiřováním zpevněných ploch, opravami a budováním nových inženýrských sítí. Vliv má i snižování přísunu dostatečného množství vody a živin a zvyšování obsahu chemických látek v půdě při údržbě vozovek.

Další plochy zeleně mimo vlastní intravilán města do značné míry chybějí což negativně ovlivňuje biodiverzitu a ekologickou stabilitu většiny zájmového území.

Charakter krajiny je v zájmovém území mimo zastavěné části primárně ovlivněn intenzivní zemědělskou činností. Zemědělská výroba má v regionu celoplošný charakter. Z celkové výměry zemědělské půdy v okrese Opava je 57 395 ha půdy orné, tj. 82,05 %. V samotném městě Opava je orná půda 6 012 ha, tj. 89 % z celkové zemědělské půdy. Retenční schopnost krajiny je negativně ovlivňována jak samotným vysokým stupněm zornění, tak absencí trvalé vegetace, popř. dalších ekologicko-stabilizujících prvků. V současné době na části dotčeného území probíhají komplexní pozemkové úpravy, které do značné míry řeší omezení vlivu eroze půdy, revitalizaci toků a zeleně v krajině.

Nakládání s odpady

Produkce odpadů

Produkce odpadů ve Statutárním městě Opava v letech 2002 – 2006 střídavě klesala a stoupala v rozpětí cca 25 – 20 tis. tun, přičemž největší produkce byla tomto v období zaznamenána v roce 2002 (viz tab. č. 9).

Tabulka 9 - Produkce odpadů ve Statutárním městě Opava v roce 2002-2006 (tuny)

Rok 2002	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
25 347,57	21 384,28	23 330,81	20 178,13	22 813,41

Zdroj: Odbor životního prostředí města Opavy

Rozhodující podíl na produkci odpadů ve městě má směsný komunální odpad, který tvoří cca 60% celkové produkce odpadů. Dalšími významnými odpady z hlediska produkce jsou kovy s podílem cca 12% z celkového množství odpadů produkovaných ve městě.

Tabulka č. 10 ukazuje poměrně stabilní trend vývoje produkce komunálního odpadu ve Statutárním městě Opava (v údajích je započítán odpad předaný fyzickými osobami s trvalým pobytem ve městě Opavě ve sběrnách a výkupnách podnikajících subjektů) v období 2002 – 2005, v roce 2006 byl zaznamenán nárůst tohoto odpadu. Trend vývoje produkce komunálního odpadu bez započítaného odpadu předaného fyzickými osobami s trvalým pobytem ve městě Opavě ve sběrnách a výkupnách podnikajících subjektů je taktéž střídavě klesající a stoupající, přičemž výraznější nárůst produkce komunálního odpadu oproti

předchozím rokům je zaznamenán v roce 2006. Produkce směsného komunálního odpadu vykazovala v letech 2002 - 2005 mírně stoupající tendenci s výraznějším rozdílem mezi obdobími 2002 – 2003 a 2004 – 2005. V roce 2006 byl zaznamenán pokles oproti letům 2004 – 2005.

Tabulka 10 - Produkce komunálního odpadu ve Statutárním městě Opava v roce 2002 – 2006

Druh KO/Rok	2002	2003	2004	2005	2006
KO celkem + sběrný	18 450,00	18 437,50	18 685,00	18 513,00	21 056,00
KO celkem	18 252,00	17 539,00	17 927,00	17 568,00	19 129,00
SKO	13 245,00	13 606,00	15 258,00	15 471,00	14 268,00

Vysvětlivky: KO – komunální odpad, SKO – směsný komunální odpad

Zdroj: Odbor životního prostředí SMO

V letech 2002 – 2006 byl trend vývoje sběru separovaných složek komunálního odpadu (papír, plasty, sklo) sebraných prostřednictvím kontejnerů (příp. pytlů) a sběren či výkupu v součtu stoupající, vyjma mírného poklesu v roce 2004. U plastů je patrný postupný nárůst v jednotlivých letech. Množství vyseparovaného skla se postupně zvyšovalo, vyjma mírného poklesu v roce 2006. Naopak u papíru byl v roce 2006 zaznamenán téměř dvojnásobný nárůst vytríděného množství oproti roku 2005 (viz tabulka č. 11). Obdobný charakter trendu až na malé výjimky ukazuje i tabulka č. 12 u separovaných složek komunálního odpadu (papír, plasty, sklo) sebraných pouze prostřednictvím kontejnerů (příp. pytlů).

Tabulka 11 - Produkce některých separovaných složek komunálního odpadu (papír, plasty, sklo) sebraných prostřednictvím kontejnerů (příp. pytlů) a sběren či výkupu ve Statutárním městě Opava v roce 2002 – 2006

Složka odpadu/Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Papír	202,00	1 162,00	1 018,64	1 228,53	2 416,00
Plasty	321,00	347,46	375,04	436,60	492,00
Sklo	339,00	371,11	384,88	511,00	506,29
SUMA papír+plasty+sklo	862,00	1 880,60	1 778,56	2 176,13	3 414,29

Zdroj: Odbor životního prostředí SMO

Tabulka 12 - Produkce některých separovaných složek komunálního odpadu (papír, plasty, sklo) sebraných prostřednictvím kontejnerů pro separovaný odpad ve Statutárním městě Opava v roce 2002 – 2006

Složka odpadu/Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Papír	134,10	262,00	260,62	350,68	505,77
Plasty	191,00	348,99	375,04	410,76	475,06
Sklo	339,10	371,11	384,88	469,77	506,29
SUMA papír+plasty+sklo	664,20	982,10	1 020,54	1 231,20	1 487,10

Zdroj: Odbor životního prostředí SMO

Vzrůstající podíl separovaných odpadů z celkové produkce komunálního odpadu potvrzují tabulky číslo 13 a 14.

Tabulka 13 - Podíl separovaných odpadů ve statutárním městě Opava 2002 – 2006 (papír+plast+sklo z městských kontejnerů včetně odpadu předaného fyzickými osobami s trvalým pobytem ve městě Opavě ve sběrnách a výkupnách podnikajících subjektů) a celkové produkce komunálního odpadu (komunální odpad z hlášení města zvýšený o odpad papíru, plastu a skla odevzdaný fyzickými osobami s trvalým pobytem ve městě Opavě ve sběrnách a výkupnách podnikajících subjektů, tj. KO celk+sběrný)

Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Podíl separovaný odpad z celkové produkce komunálního odpadu (%)	4,70	10,20	9,50	11,75	16,20

Zdroj: Odbor životního prostředí SMO

Tabulka 14 - Podíl separovaných odpadů ve statutárním městě Opava 2002 – 2006 (papír+plast+sklo z městských kontejnerů) a celkové produkce komunálního odpadu (komunální odpad z hlášení)

Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Podíl separovaný odpad z celkové produkce komunálního odpadu (%)	3,60	5,60	5,70	7,00	7,77

Zdroj: Odbor životního prostředí SMO

Produkci dalších složek odpadu ilustruje tabulka č. 15.

Tabulka 15 - Produkce dalších složek vyseparovaného odpadu ve Statutárním městě Opava ve sběrných místech

Složka odpadu/Rok	2002	2003	2004	2005	2006
BRO	1 890,00	642,84	911,46	503,24	424,37
Vyřazená EEZ	30,20	39,05	50,77	57,24	68,37
NO			20,08	26,73	22,72
Baterie a akumulátory			19,06	16,12	22,90
Kovy včetně sběren		2 171,00	6 668,00	4 334,80	8 006,00

Vysvětlivky: BRO – biologicky rozložitelný odpad, EEZ – elektrická a elektronická zařízení, NO – nebezpečný odpad

Zdroj: Odbor životního prostředí MSMO

Separace odpadů

V současnosti je významný podíl produkovaného odpadu separován. Počet kontejnerů pro separaci odpadů v roce 2007 ve Statutárním městě Opava: 253 papír, 318 plasty a 169 sklo (Zdroj: Odbor životního prostředí MSMO)

Doporučený počet kontejnerů dle informací autorizované osoby EKO-KOM je 350 obyvatel na sběrnou nádobu (*Zdroj: POH města Opavy str. 19*). Město Opava má k 1.1.2006 celkem 59 426 obyvatel. tzn. doporučený počet kontejnerů pro každou separovanou komoditu je 170. Dá se tedy říci, že v současné době je tento požadavek splněn.

V rámci zkvalitňování systému nakládání s komunálním odpadem na svém území zahájilo v polovině roku 2005 Statutární město Opava prostřednictvím společnosti Technické služby Opava s.r.o. mobilní sběr tříděných odpadů na Kylešovském kopci a okolí, tj. v oblasti s převažující zástavbou rodinných domů.

Za období 14.7.2005 - 8.6.2006 (12 svozů) bylo svezeno 6,5 t plastů a 4,74 t papírů. Rozdáno bylo 11 695 žlutých pytlů a 4 081 modrých pytlů. Svezeno bylo pouze 2 979 žlutých pytlů a 1 142 modrých pytlů. Z uvedeného je zřejmé, že návratnost byla 25,4 % žlutých pytlů a 28 % modrých pytlů. Pytlový sběr separovaných odpadů bude postupně rozšířen i na další části města s převládající rodinnou zástavbou.

Ve městě Opava je provozována jedna třídící linka, která slouží pro dotřídění vyseparovaných komodit z komunálního odpadu - papíru a plastu. Provozovatelem třídící linky jsou Technické služby Opava s.r.o. Současná kapacita třídící linky je 110 t odpadu plastů a papíru. I přes práci ve třísměnném provozu je kapacita v současné době nedostatečná vzhledem k neustálému nárůstu vytříděného odpadu. Část vyseparovaného odpadu tak musí být zpracována na třídící lince společnosti OZO Ostrava s.r.o. (*Zdroj: Odbor životního prostředí MSMO*)

Ve městě jsou tři sběrná místa odpadů pro odkládání nebezpečných, velkoobjemových, dřevních odpadů, odpadů ze zeleně a elektrošrotu, a to:

- na ulici Hálkova v prostoru bývalé kotelny, Kateřinky u Opavy
- na Bílovecké ulici za železničním nadjezdem, Kylešovice
- na ulici Přemyslovců vedle domu č. p. 18, Jaktař

Zavedeným způsobem separace druhotných surovin ve městě Opava je tradiční výkup ve sběrných surovinách a výkupnách. Ve městě existuje 9 provozovatelů sběrných surovin a výkupen a vykupovány jsou především barevné kovy, železo, papír a v menším množství plasty.

Využívání odpadů

V okolí města se nachází několik kompostáren s poměrně velkou kapacitou. Jedná se o kompostárny s jednoduchou kompostovací technologií překopávání základkových vrstev, které produkují pouze komposty, na které je ale v současnosti problematický odbyt.

Tabulka 16 - Seznam kompostáren v okolí Statutárního města Opava

Provozovatel	Místo	Kapacita vstupních surovin (t/rok)
OBSED s.r.o	Velká Polom	11 000
Hradecká zemědělská a.s.	Branka u Opavy	10 000
Rašelina BIO s.r.o.	Opava	6 000

Odstraňování odpadů

Nejrozšířenějším způsobem nakládání s odpady je skládkování. V současné době je dostatečná volná skládková kapacita v okolí svozové oblasti města Opavy bez nutnosti hledání nových kapacit, což je navíc umocněno předpokládaným a plánovaným snižováním

množství skládkovaného odpadu. Skládka komunálního odpadu v Holasovicích byla projektována na 882 000 t a s ukončením provozu se počítá v roce 2020.

Projektovaná kapacita skládky nebezpečného odpadu v Chlebičově je 830 000 t a s naplněním skládky se počítá v roce 2035. Vybudovaná kapacita skládky nebezpečných odpadů v Horním Benešově je 630000 t s možností rozšíření až na plánovaných 2 327 000 t.

Energetika

Energetika je jedním z klíčových faktorů ovlivňujících kvalitu ovzduší a další složky životního prostředí. Energetická infrastruktura je rovněž významným činitelem z hlediska krajinného rázu.

Zásobování energií

Elektrická energie – město Opava zásobováno ze dvou trafostanic TS 110/22 kV (ve Velkých Hořticích a v Jaktaři), kapacita distribuční sítě je dostatečná i s ohledem na předpokládaný růst počtu připojených podnikatelských subjektů. Poněkud horší je situace pokud jde o kapacitu distribuční sítě nízkého napětí, které by v případě významnějšího nárůstu odběrů domácnostmi musela být posílena. Jenom asi 7 % spotřeby elektrické energie obyvatelstva je využíváno pro vytápění a vaření (v cca 5 % bytů).

Zásobování zemním plynem je zajištěno vysokotlakým rozvodem z Ostravy, jehož kapacita je z hlediska potřeb města dostatečná. Zemní plyn v současné době odebírá zhruba 90 % obyvatel a to hlavně na topení a vaření.

Rozvinutý systém zásobování teplem je významným prvkem energetického systému Opavy. V soustavě centrálního zásobování teplem (CZT) jsou zapojeny výtopna Olomoucká, výtopna Hillova a Kotelny K1, K2 a K3 Kylešovice. Uvedené zdroje kryjí dostatečně potřebu tepla a přípravy teplé užitkové vody (TUV) a zásobují v Opavě 43 % obytné plochy v bytových domech. Určitým nedostatkem je, že uvedené zdroje nejsou zařízeny kogenerační výrobu elektrické energie. Mimo soustavu CZT je zásobování teplem též zajišťováno z menších lokálních zdrojů (okrskových, blokových či domovních kotelen). Další rozvoje CZT je komplikován relativně větším podílem individuálního bydlení u nějž je napojování na CZT obecně nákladnější a méně efektivní než v případě bytových domů.

Úspory a obnovitelné zdroje energie

Obnovitelné zdroje energie jsou na území města Opavy využívány minimálně, v současné době činí tento podíl pouze 0,8 %. Vzhledem k tomu, že na území města nejsou podmínky vhodné pro využívání větrné či geotermální energie, připadají do budoucna jako nejperspektivnější možnosti využití biomasy a bioplynu z ČOV (v současnosti je bioplyn využíván zhruba z 25 % možné kapacity). Další možnost skýtá využití solární energie a to jak prostřednictvím fotovoltaických článků k výrobě elektřiny tak zejména solárních panelů k výrobě TUV. Určitý potenciál představuje využití malých vodních elektráren, v současné době ve městě Opava fungují 4 malé vodní elektrárny s celkovým výkonem asi 209 kW. Z dalších alternativních zdrojů ke zejména u nově realizovaných budov perspektivní možnosti instalace tepelných čerpadel.

V oblasti úspor energie hraje významnou roli zateplování domů. Zatímco panelové domy jsou velmi rychle postupně zateplovány, velká část budov patřících městu (např. přes 600 bytů) je z tohoto hlediska opomíjena. Významný potenciál ke snižování energetické náročnosti představují objekty občanské vybavenosti, zejména školní a administrativní budovy. Dále také lze předpokládat možnosti úspor energií ve sportovních, kulturních a sociálních zařízeních.

Doprava

Rozvoj dopravy představuje jeden z klíčových faktorů ovlivňující kvalitu životního prostředí s přímým vlivem na ovzduší, krajinu a další složky životního prostředí.

Z hlediska vlivů zejména silniční dopravy na životní prostředí je situace v Opavě dlouhodobě nepříznivá. Vzhledem k absenci silničního obchvatu prochází hlavní dopravní zátěž včetně tranzitní dopravy centrem. Hlavní silnice I. třídy, které z města činí významnou dopravní křižovatku v rámci Moravskoslezského kraje jsou přitom uspořádány radiálně, s křížením v centru města. Na těchto dopravních tepnách můžeme sledovat dlouhodobě rostoucí intenzitu provozu a s rozvojem průmyslu a podnikání v kraji dochází kromě růstu počtu osobních automobilů také ke zvýšení intenzity přepravy nákladní (viz tabulka č. 17)

Tabulka 17 - Nejvíce vytižené komunikace v Opavě

Ulice	Naměřený počet automobilů za 24 hod.		
	rok 2005	rok 2000	rozdíl
Nádražní okruh (7-2831)	28 698	20 523	40%
Těšínská ul. (7-0812)	20 148	18 754	7%
Olbrichova ul. (7-1181)	17 477	18 693	-7%
Krnovská ul. (7-0724)	17 470	23 036	-24%
Praskova ul. (7-5162)	16 425	16 310	1%
Hlučínská ul. (7-0707)	16 137	13 986	15%
Ratibořská ul. (7-0723)	14 705	16 212	-9%
Nákladní ul. (7-5163)	14 384	13 588	6%
Zámecký okruh (7-0811)	14 382	11 382	26%

Zdroj: Územní plán Statutárního města Opavy – průzkumy a rozborů 2006

Kromě samotného dramatického nárůstu intenzity dopravy a zhoršení průjezdnosti města je z hlediska vlivu na životní prostředí dalším negativním faktorem zejména podíl nákladních těžkých aut, způsobujících nadměrnou hlučnost a prašnost. Tabulka 18 ilustruje výši podílu nákladních vozidel, která dosahuje i více než 30 % (ve směru na Krnov, Bruntál a Nový Jičín). Dá se předpokládat, že podstatná část této zátěže je způsobena projíždějícími vozidly, která by při existenci obchvatu město minula.

Tabulka 18 – Výsledky sčítání dopravy - Opava 2005

Měřeno na výpadovkách z města ve směru:	24 hodin			
	Automobilů celkem	Osobní automobily	Těžká vozidla	Podíl těžkých vozidel
Ostrava	17 167	13 333	3 835	22,3%
Hlučín, Ostrava	12 783	10 109	2 674	20,9%
Nový Jičín, Hradec nad Moravicí	12 068	8 419	3 649	30,2%
Krnov	8 956	6 089	2 866	32,0%
Bruntál	5 749	4 023	1 726	30,0%
Olomouc	4 898	3 892	1 006	20,5%
Ratiboř (PL)	3 713	2 941	771	20,8%
Vítkov	2 101	1 741	361	17,2%
CELKEM	67 434	50 546	16 888	

Zdroj: Územní plán Statutárního města Opavy – průzkumy a rozborů 2006

Snaha řidičů vyhnout se přetíženému centru vede k nárůstu provozu na menších komunikacích především v jižní části města. O více než 40 % stoupla hustota dopravy na

silnici II/461, která tvoří spojnicí mezi I/11- směr Ostrava, I/57 – směr Hradec nad Moravicí a I/46 směr Olomouc. Vzhledem ke křižování obytných částí (Kylešovice, Otice) a nedostatečné kapacitě této komunikace nepředstavuje ovšem tento vývoj žádný pozitivní řešení. Tím může být až realizace vnějšího obchvatu města v kombinaci s dalšími opatřeními.

Neuspokojivá je rovněž situace pokud jde o parkování. Chybějí zejména parkovací místa v centru města a na velkých sídlištích (Kateřinky). Celkově je deficit parkovacích míst odhadován zhruba na 5000 stání.

Železniční doprava nepředstavuje z hlediska životního prostředí závažnější problém s částečnou výjimkou hluku. Na území města se nachází 3 železniční stanice (Opava-východ, Opava-západ a Opava-Komárov) a celkem 4 železniční zastávky (Kylešovice a Vávrovice, Opava zast. a Malé Hoštice). Nejfrekventovanějším nádražím je železniční stanice Opava-východ. Rezervy z hlediska optimalizace dopravního systému lze spatřovat v provázanosti s dalšími druhy veřejné dopravy.

Městská hromadná doprava je zajišťována pravidelnými autobusovými a trolejbusovými linkami, v současné době je hromadná doprava v Opavě a okolí zajišťována v síti 128 zastávek mezi kterými je provozováno 14 autobusových a 11 trolejbusových linek. Vývoj počtu přepravených cestujících je zřejmý z tabulky 19. Výkyvy v počtu přepravených mohou být kromě jiných faktorů způsobeny též změnami v cenách pohonných hmot pro individuální automobilovou dopravu, případně aktuální dopravní situací ve městě, která může ovlivňovat preference potenciálních zákazníků veřejné dopravy.

Tabulka 19 – Počet linkových kilometrů a přepravených osob MHD

Počet linkových kilometrů, počet přepravených osob						
rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
link. km	2 790 495	2 861 961	2 906 187	2 891 494	2 986 102	2 870 856
Ø den	7 645	7 841	7 962	7 900	8 181	7 865
přepr. os	13 179 000	12 998 000	13 016 000	13 556 000	13 727 000	13 330 000
Ø den	36 107	35 611	35 660	37 038	37 608	37 444

Zdroj: Strategie rozvoje Městského dopravního podniku do r. 2010, MDPO

Vozový park MHD je průběžně obměňován, klasické autobusy a trolejbusy jsou nahrazovány nízkopodlažními vozidly. V roce 2006/2007 bylo pořízeno 8 nízkopodlažních hybridních trolejbusů. Cílem dopravního podniku je do roku 2010 provozovat minimálně 50 % nízkopodlažních vozidel, tedy 17 autobusů a 17 trolejbusů (Zdroj: Strategie rozvoje Městského dopravního podniku do r. 2010, MDPO).

Cyklistická doprava je v Opavě poměrně významným prostředkem dopravy s nezanedbatelným podílem na celkových dopravních výkonech. Rozvoj cyklo dopravy je podporován budováním infrastruktury cyklotras a cyklostezek. Na páteřních silnicích vedoucích do města (ul. Ratibořská, Olomoucká, Krnovská a Těšínská) je navrhováno zřízení samostatného pruhu pro cyklisty, případně zřízení oddělené stezky. Městská koncepce počítá s rozšiřováním sítě cyklostezek a řeší jejich navázání na regionální síť cyklotras. V současnosti je na území města Opavy celkem 5,4 km komunikací pro cyklisty a 23,9 km cyklotras. Samotným městem prochází 5 cyklotras.

Závažnou tématikou je dostupnost a prostupnost města pro pěší. V posledních letech byla provedena některá opatření ke zvýšení bezpečnosti chodců, např. bylo vybudováno speciální osvětlení na přechodech pro chodce na převážně většině komunikací s vysokou intenzitou dopravy, dále byla provedena instalace dopravních značek omezujících rychlost před školami.

Cestovní ruch

Město Opava a jeho okolí zasahuje na okraj Oderské nížiny na severovýchodě a zvedá se k jihu a k jihozápadu jako pahorkatina v nižších partiích Nízkého Jeseníku. Enkláva je součástí turistického regionu Severní Morava a Slezsko, turistické oblasti Opavské Slezsko (členění dle CzechTourism). Návštěvnost turistického regionu byla podle statistik CzechTourism v letech 2004 – 2005 vyrovnaná a pohybovala se mezi 111 až 114 hostů na km². V roce 2006 však byl zaznamenán nárůst krátkodobých pobytů na území Moravskoslezského kraje, a to až o 9% oproti předchozímu roku (2005). Mezi hosty převažují domácí návštěvníci před zahraničními, cca v poměru 5:1.

Mezi hlavní potenciál cestovního ruchu v turistického regionu patří architektonické a historické památky (zámky), vojenská historie (opevnění z 19. a z 20. století), kultura, industriální památky (Weisshuhnuv kanál, větrné mlýny), příměstská a krátkodobá turistika, vodní toky (Opava) a plochy (Hlučínské jezero, rybníky).

Opava nepatří mezi místa, která jsou primárně vyhledávána turisty, ačkoliv v samotném městě i okolí je řada pamětihodností a míst k aktivní rekreaci. V území dosud chybí propracovanější systém nabídky, které by motivovaly návštěvníka k návštěvě místa či okolních atraktivit, opírající se především o systém příměstské turistiky.

V Opavě ani v blízkém okolí nejsou území, vyjma stávajících zvláště chráněných území, jejichž režim upravuje zákon č. 114 / 1992 Sb. ve znění pozdějších úprav a plány péče, která by mohla být významněji ovlivněna turistickým ruchem, a to i v případě nárůstu turismu v oblasti. Na základě dosavadních trendů nedocházelo k vážnějším střetům mezi ochranou přírody a aktivitami v oblasti cestovního ruchu ve sledované oblasti.

Udržitelný rozvoj území

Jedním z průřezových témat ochrany životního prostředí je využití území a jeho ochrana. Klíčovým problémem jsou zejména konflikt mezi územními nároky sociálního a ekonomického rozvoje s potřebou chránit volnou krajinu, zejména ZPF. Rostoucí požadavky na plochy vhodné k lokalizaci průmyslových či jiných hospodářských aktivit vytvářejí tlak na volné plochy v území. Tyto nároky na rozvojové plochy by měly být uspokojovány přednostně za využití dostupného potenciálu brownfields. Promyšleným koncepčním přístupem v rámci územního plánování a navrhování jednotlivých urbanistických řešení je také nutné tyto nároky minimalizovat. Město Opava v současnosti pracuje na přípravě nového územního plánu, v jehož rámci bude problematika udržitelného rozvoje území řešena, vzhledem k povinnosti nově stanovené zákonem č. 183/2006 (stavební zákon), posuzovat vlivy územního plánu na udržitelný rozvoj území.

Rozvojové plochy

V současné době je zaznamenán v rámci celého území města stoupající zájem občanů o výstavbu rodinných domů. Ve všech městských částech s výjimkou Vlastoviček (není zpracován územní plán) jsou již v ÚP vymezeny lokality pro výstavbu rodinných domů. V současné době však probíhá pouze výstavba jednotlivých domů na soukromých pozemcích.

Při realizaci nové výstavby bez potřebných regulativ (územní plány, strategie rozvoje) hrozí potenciální rizika zatížení životního prostředí v případě nepřipravenosti potřebné infrastruktury (kanalizace, komunikace, apod.) a dále nekoncepčnost a nesoulad s urbanistickým a architektonickým charakterem okolní zástavby a jejím prostorovým uspořádáním.

Rozvojové plochy pro průmysl a podnikání - průmyslové areály, areály výrobních služeb, skladů a technických služeb jsou převážně soustředěny do několika průmyslových a

výrobních zón. Drobné výrobní služby jsou občas situovány mezi obytnou zástavbou. V současnosti je pocíťován nedostatek průmyslových ploch vhodných k rozvoji podnikání, řada potenciálně vhodných ploch nemůže být v praxi využita vzhledem k vlastnické struktuře nebo s ohledem na záplavovou zónu či vedení vysokotlakého plynového potrubí.

Průmyslová výroba je nejvíce situována v oblastech Opava-Předměstí, Jaktař, Komárov u Opavy, Kylešovice, Vávrovice. Stávající průmyslové zóny jsou vyčerpány a k dispozici je tak jen průmyslová zóna v obci Bolatice, která je však od města vzdálená cca 20 km.

Brownfields

Vzhledem k charakteru ekonomické struktury Opavy zde na rozdíl od jiných měst v nedávné minulosti nedošlo ke vzniku velkých opuštěných průmyslových areálů a dalších ploch typu brownfields. V současné době se tedy na území Opavy vyskytují tyto objekty pouze jednotlivě a v malém rozsahu a z hlediska života města nepředstavují závažný problém. Žádný z těchto objektů navíc není v majetku města a město rovněž zatím nevede statistiku brownfields na svém území. V současnosti je nicméně připravován projekt Mapování a hodnocení využitelnosti brownfields, který bude podkladem pro systematické řešení této problematiky.

Plochy zeleně a rekreace

Město Opava se vyznačuje relativně vysokým podílem ploch zeleně a dalších ploch které umožňují realizaci volnočasových aktivit. Z hlediska zajištění rekreačních funkcí v území je nejvýznamnější oblast kolem Stříbrného jezera a areál Městských sadů. Součástí městské zeleně je i řada drobných parků, zahrádkářských osad a dalších zelených ploch včetně prvků lokálního ÚSES. Zejména tyto menší plochy mohou být ohroženy tlakou na změnu využití či zastavění. V současné době jsou prvky zeleně evidovány v generelu a pasportu zeleně a rovněž je v rámci přípravy nového územního plánu připravován generel ÚSES tak, aby byla reflektována stávající situace v krajině a zajištěna ochrana zeleně mj. i s ohledem na cíle koncepcí vyšší úrovně (např. Koncepce strategie ochrany přírody a krajiny Moravskoslezského kraje, 2006).

Venkovský prostor

Okolí města (venkovský a příměstský prostor) je vhodný pro rekreaci, regeneraci a sportovní vyžití ve volném čase. Obce v těsné blízkosti města mají stabilizované obyvatelstvo se vztahem ke své obci. Dále rozvinutý spolkový a společenský život v městských částech (sportovní kluby, společenské organizace, aktivní sbory dobrovolných hasičů), i se zaměřením na organizaci volného času dětí a mládeže. Obce v blízkém okolí města Opava jsou velmi atraktivní pro bydlení, proto zde narůstá zájem o novou individuální výstavbu. Vzhledem k nedořešenému odkanalizování městských částí a nedostatečnou připraveností nových ploch pro bytovou výstavbu (nepřipravené pozemky, nevyřešené majetkové vztahy) hrozí střety s ochranou životního prostředí v jednotlivých lokalitách potenciální výstavby.

Prevence rizik a havárií

Z hlediska prevence rizik a havárií je klíčovou problematikou v dotčeném území ochrana před povodněmi. Při povodni v roce 1997 byla velká část území města pod vodou. V současné době je město zabezpečeno na stoletou vodu, nedostatečné zabezpečení existuje pouze v obci Držkovice v městské části Vávrovice, a pak v Kylešovicích, kde je však tento problém v současnosti řešen – příprava zkapacitnění Otického příkopu. Z hlediska racionální ochrany před povodněmi je zabezpečení na úrovni stoleté vody dostačující. Povodně v roce 1997 představují z tohoto pohledu příklad extrémní katastrofické situace, která nemůže být odvrácena technickými opatřeními realizovatelnými za společensky akceptovatelných

nákladů. Snižování rizika výskytu těchto extrémních situací je ovšem možno dosáhnout vhodným managementem celého povodí a opatřeními na zlepšení odtokových charakteristik krajiny.

Další dílčí protipovodňová opatření jsou plánována v souladu s potřebami jednotlivých obcí. V údolí potoka Velká se počítá s výstavbou suchých nádrží, které zajistí protipovodňovou ochranu části území města Opava a obcí Stěbořice, Zlatníky a podchycení značných množství splachů z přilehlých pozemků a omezení zanášení koryta toku zejména extravilánu Jaktaře.

Z hlediska koncepčního plánování ochrany před krizovými situacemi je Opava klíčovým dokumentem Krizový plán Moravskoslezského kraje který město Opava dále rozpracovává pro svůj správní obvod ORP Opava. Jedná se souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací. V rámci plánu jsou řešeny zejména varování obyvatelstva, evakuace, nouzové přežití, přehled sil a prostředků a plán spojení. Klíčovým prvkem ochrany je fungující Integrovaný záchranný systém (IZS). V souladu se zákonem o vodách má město Opava zpracován Povodňový plán města Opavy a Povodňový plán obce s rozšířenou působností Opava pro celé správní území.

Kulturní dědictví

Město Opava je významným kulturním a společenským centrem Moravskoslezského kraje. K nejvýznamnějším institucím ochrany kulturního dědictví patří Slezské zemské muzeum v Opavě (SZMO). Sbírkové fondy muzea dosahují více než dvou milionů kusů sbírek a muzeum vyvíjí širokou kulturně prezentační činnost. Součástí muzea je rovněž v roce 1956 zřízený Památník Petra Bezruče, dnes druhý největší literární archiv v ČR. Jsou tu uloženy literární pozůstalosti a fondy i dalších spisovatelů Slezska. V Opavě je dnes i kabinet fotografie, prezentující významné osobnosti české a světové dokumentární a výtvarné fotografie. Důležitou institucí ochrany kulturního dědictví je rovněž Zemský archiv.

Významným nositelem kulturního dědictví je i Slezské divadlo, založené v r. 1805 Jeho budova je současně jednou z nejvýznamnějších stavebních památek na území města. Dalšími významnými kulturními zařízeními jsou Dům umění, Městský dům kultury Petra Bezruče, a dále zejména Matices slezská, jejímž hlavním posláním je zachování kulturních a historických hodnot formou vzdělávání, kulturní činností, organizací festivalů atd. Limitujícím faktorem fungování všech uvedených institucí je dostupnost finančních prostředků z veřejných, případně i soukromých zdrojů.

Město Opava má na svém území četné hmotné kulturní a historické památky včetně poměrně atraktivního městského centra odrážejícího dřívějšího postavení města jako správního centra Opavského Slezska a sídla zemských institucí. Ve městě je chráněno velké množství památkových objektů. Vedle problematiky financování údržby a rekonstrukce těchto památek je dalším problémem pokračující komerční tlak na památkově cenné lokality (např. plánovaná výstavba obchodního centra v historickém jádru města). Ohrožené jsou přitom zejména cenné budovy z 19. a 20. století, které na rozdíl od starších objektů zatím nejsou ve větší míře veřejností vnímány jako kulturní památky. K degradaci tradičního charakteru města přispívají i zásahy do starší zástavby, která není přímo předmětem památkové ochrany. V jednotlivých případech může být problémem i necitlivě provedená rekonstrukce památky.

2.3. Praviděpodobný vývoj životního prostředí bez provedení koncepce

Na základě analýzy současného stavu a trendů v jednotlivých složkách a oblastech životního prostředí stanovil posuzovatel SEA sadu témat životního prostředí relevantních pro posouzení vlivů realizace SPRMO na životní prostředí. Přehled těchto klíčových témat a charakteristika stávajícího stavu respektive shrnutí trendů a hlavních problémů je uveden v kapitole 3 Charakteristiky životního prostředí v oblastech, které by mohly být provedením koncepce významně ovlivněny. V případě nerealizace SPRMO lze očekávat pokračování existujících trendů, přičemž nerealizace intervencí zacílených přímo na zlepšování stavu životního prostředí může způsobit stagnaci případně obrát některých pozitivních trendů.

3. Charakteristiky životního prostředí v oblastech, které by mohly být provedením koncepce významně zasaženy

Opatření a aktivity SPRMO jsou formulovány na obecné úrovni, v řadě případů však jsou identifikovány i konkrétní realizační výstupy (např. projektové záměry) s vazbou na konkrétní území či lokalitu. Konkrétní vlivy na životní prostředí na jednotlivých lokalitách bude v odůvodněných případech předmětem posouzení na úrovni projektového záměru (EIA). Lokalizace projektů navíc musí být v souladu s přípustným funkčním využitím území daným územním plánem, přičemž dle zákona 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (nový stavební zákon) musí být územní plán posouzen z hlediska vlivu na udržitelný rozvoj.

Souhrnný vliv realizace SPRMO na životní prostředí dotčeného území se bude odvíjet v závislosti na lokalizaci, množství, rozsahu a povaze konkrétních projektů. Na základě analýzy stavu životního prostředí provedené v kapitole 2 této dokumentace, zpracovatel SEA identifikoval jednotlivá klíčová témata životního prostředí relevantní z hlediska obsahu SPRMO. Níže uvedená tabulka č. 20 provádí stručnou rekapitulaci současného stavu, případně trendů a hlavních faktorů, ovlivňující vývoj v rámci jednotlivých klíčových témat. Zároveň jsou identifikovány typy oblastí, které by mohly být provedením koncepce významně zasaženy.

Tabulka 20 - Shrnutí charakteristik životního prostředí v dotčeném území relevantních z hlediska obsahu SPRMO 2007 - 2013

Téma životního prostředí	Shrnutí hlavních problémů a trendů	Hlavní faktory, které mohou trend ovlivnit	Typ oblastí, který by mohl být významně ovlivněn
Příroda a krajina	<p>Krajinný ráz je ohrožován zejména rozvojem výstavby dopravní infrastruktury, případně průmyslových zón (rozvojových ploch podél komunikací a na okrajích obcí)</p> <p>Ekologicky nežádoucí fragmentace krajiny se zvyšuje výstavbou a zkapacitňováním silnic.</p> <p>Šíření invazních druhů rostlin, především křídlatka a netýkavka žlaznatá, částečně i bolševník velkolepý.</p> <p>Hrozící územní střety mezi rozvojem urbanizace a infrastruktury a prvky ekologické stability (plochy zeleně ve volné krajině i v intravilánech sídel, vodní toky)</p> <p>Existuje kvalitní systém zeleně v intravilánu města.</p> <p>Pravidelná výsadba zeleně</p> <p>Zhoršování stavu dřevin vlivem emisí z automobilové dopravy</p> <p>Nedostatečné množství a kvalita zeleně v nezastavěných částech zájmového území</p>	<p>Rozvoj urbanizace území.</p> <p>Realizace staveb zasahujících do krajinného rázu (např. v rámci průmyslových zón, dopravní infrastruktura).</p> <p>Míra ochrany krajinného rázu – na úrovni konkrétních projektů</p> <p>Rozvoj ekonomických aktivit (výroba, cestovní ruch atd.)</p> <p>Urbanizace území mimo intravilány obcí</p> <p>Investice do ochrany životního prostředí.</p> <p>Imisní situace.</p>	<p>Celé zájmové území, veškerá území cenná z hlediska krajinného rázu.</p> <p>Souvislé plochy přírodě blízkého území (CHKO, NP, Natura 2000 ad. se v dotčeném území nevyskytují) a obecně veškerá přírodě blízká území včetně produkčních lesů a vodních toků.</p>

Téma životního prostředí	Shrnutí hlavních problémů a trendů	Hlavní faktory, které mohou trend ovlivnit	Typ oblasti, který by mohl být významně ovlivněn
Půda	<p>Opava a její okolí leží v oblasti s velmi kvalitními půdami. Zemědělská půda představovala v roce 2005 74% z celkové výměry půdy s vysokým podílem zornění - přes 89%.</p> <p>Vývoj struktury půdního fondu vykazuje velmi mírný pokles výměry zemědělské půdy, ale zároveň mírný pokles výměry zpevněných ploch. Pokračuje zájem o nezemědělské využití zemědělského půdního fondu pro účely bydlení a podnikání. Z ohledem na vysokou kvalitu zemědělských půd je tento trend problematický.</p> <p>Přes pokles používání průmyslových hnojiv pokračuje zatížení půd cizorodými látkami ze zemědělské výroby. U většiny rizikových prvků jsou nicméně jejich obsahy v zahrádkářských půdách zřetelně vyšší než jejich obsahy v běžně obhospodařovaných zemědělských půdách v okolí města.</p> <p>Erozní procesy probíhají zejména na intenzivně obhospodařovaných půdách - hrozí zvýšené riziko větrné a zejména vodní eroze.</p>	<p>Výstavba infrastruktury a kvalita řízení územního rozvoje</p> <p>Zemědělská činnost</p> <p>Rozsah zornění</p> <p>Realizace protierozních opatření</p> <p>Realizace opatření na omezení vypouštění nebezpečných látek do složek životního prostředí</p> <p>Průmyslová výroba</p>	<p>Zemědělské plochy s vysokým podílem orné půdy a svažitostí terénu.</p> <p>Plochy navazující na intravilán sídel, plochy a podél komunikací atraktivní pro výstavbu bydlení či podnikání.</p>
Povrchové a podzemní vody	<p>Přetrvávající nepříliš uspokojivá kvalita povrchových vod.</p> <p>Plošné znečištění smyvy dešťovou vodou ze zemědělsky obdělávaných ploch.</p> <p>Bodové znečištění z vypustí odpadních vod ze sídel a průmyslových podniků.</p> <p>Nedořešený systém sběru a čištění odpadních vod v některých lokalitách.</p> <p>Na některých lokalitách zbývá dorešit zabezpečení protipovodňové ochrany</p>	<p>Splach ze zemědělské půdy a zpevněných ploch sídel</p> <p>Dokončení realizace chybějících nebo ne zcela účinných ČOV</p> <p>Dokončení napojení obyvatel na kanalizační systémy</p> <p>Odpadní vody z průmyslu</p> <p>Staré ekologické zátěže</p> <p>Úpravy a revitalizace vodních toků (vliv na samočisticí funkce toků)</p> <p>Realizace opatření na omezení znečištění složek životního prostředí</p>	<p>Vodní toky, zdroje podzemních vod, povodňová pásma</p>
Ovzduší	<p>Výrazně zhoršená kvalita ovzduší v některých částech města; narůstající trend koncentrací v posledních letech a trvalé překračování imisních limitů pro polévatý prach (frakce PM10); překračování imisních limitů pro benzo(a)pyren, vysoké imisní koncentrace NO₂.</p> <p>Hlavními zdroji znečištění ovzduší jsou lokální topeniště a automobilová doprava.</p>	<p>Intenzita dopravy.</p> <p>Postup realizace obchvatů a převedení části dopravy mimo město.</p> <p>Kvalita a míra využívání tuhých paliv, v lokálních topeništích.</p> <p>Dálkový přenos znečištění.</p> <p>Opatření na zlepšení emisních parametrů stacionárních zdrojů.</p>	<p>Sídla, okolí kapacitních komunikací a stacionárních zdrojů znečištění</p>

Odpady	<p>Produkce odpadů ve Statutárním městě Opava kolísá v rozpětí cca 25 – 20 tis. tun</p> <p>Množství vyříděného komunálního odpadu (papír, plasty, sklo) od roku 2002 až na výjimku (rok 2004) stoupá.</p> <p>Kapacita třídící linky již v současné nedosahuje potřebám města.</p> <p>Není rozšířen svoz biologického odpadu přímo od producentů .</p> <p>Počet kontejnerů pro separovaný sběr odpadů je ve Statutárním městě Opava v současné době dostatečný.</p>	<p>Úroveň ekonomické aktivity a spotřeby obyvatel</p> <p>Účinnost environmentální výchovy a osvěty</p> <p>Podpora třídění a recyklace odpadů v souladu s hierarchií nakládání s odpady.</p>	<p>Sídla, lokality s průmyslovou výrobou</p>
Doprava	<p>Nárůst intenzity automobilové dopravy (včetně nákladní).</p> <p>Nedostatečná, nevyhovující kapacita hlavních komunikačních tahů procházejících Opavou, tři silnice I. třídy procházející přímo centrem města.</p> <p>Fungující systém MHD</p> <p>Rozvoj cyklistické infrastruktury</p> <p>Deficit parkovacích míst.</p>	<p>Alokace zdrojů na rozvoj dopravní infrastruktury.</p> <p>Modernizace vozového parku městské dopravy.</p> <p>Kvalita napojení dopravních sítí na regionální a nadregionální</p> <p>Indukce dopravy v důsledku výstavby a zkapacitňování dopravní infrastruktury.</p> <p>Preference uživatelů MHD</p>	<p>Sídla</p> <p>Obecně veškerá přírodě blízká území v blízkosti existující nebo budované dopravní infrastruktury.</p>
Energetika	<p>Nedostatečné využívání obnovitelných zdrojů energie</p> <p>Nedostatečné tempo realizace energetických úspor.</p>	<p>Energetická politika státu a situace na trhu s energiemi.</p> <p>Technologický rozvoj.</p> <p>Dotační politika</p> <p>Řešení střetů s ochranou přírody a krajiny</p>	<p>Území s podmínkami vhodnými pro alternativní zdroje energie (pěstování energetických plodin)</p>
Hluk	<p>Řada lokalit je zasažena nadměrným hlukem, zejména z dopravy, pravidelné překračování povolených hodnot hladiny hluku v centru města v důsledku hluku z výrobních provozů, dopravy, hudebních produkcí, ad.</p>	<p>Realizace protihlukových opatření</p> <p>Vývoj intenzity dopravy</p> <p>Rekonstrukce dopravní infrastruktury a vymisťování dopravy ze sídel</p>	<p>Sídla, okolí kapacitních komunikací</p>
Prevence rizik a havárií	<p>Město Opava je zabezpečeno proti riziku povodně na úrovni stoleté vody, s výjimkou Držkovic v městské části Vávrovice, a Kylešovic.</p> <p>Protipovodňová opatření jsou postupně realizována na všech dosud nezabezpečených úsecích.</p>	<p>Realizace plánovaných protipovodňových opatření</p> <p>Pozemkové úpravy</p> <p>Retenční schopnosti krajiny v povodí Opavy</p>	<p>Vodní toky</p> <p>Zátopová území</p>
Udržitelný rozvoj území	<p>Doposud jen pozvolný trend záborů půdy včetně ZPF.</p> <p>Nedostatečná koordinace a územní stabilizace ÚSES.</p> <p>Pokračující fragmentace krajiny dopravní infrastrukturou.</p> <p>Chybějící koncepce pro využívání brownfields.</p>	<p>Koncepční řízení rozvoje území</p> <p>Poptávka po rozvojových plochách</p>	<p>Celé dotčené území, zejména nezastavěné plochy se zachovalou ekologickou hodnotou, ÚSES</p>
Kulturní dědictví	<p>Velký potenciál kulturních památek a institucí.</p> <p>Komerční tlak na památkově cenné lokality a související nevhodné zásahy do starší zástavby, která není přímým předmětem památkové ochrany</p>	<p>Investice do údržby hmotných kulturních památek</p> <p>Podpora občanské společnosti</p>	<p>Sídla, lokality s objekty kulturně-historického významu</p>

4. Veškeré současné problémy životního prostředí, které jsou významné pro koncepci, zejména vztahující se k oblastem se zvláštním významem pro životní prostředí

Problémy životního prostředí jsou spolu s hlavními trendy vývoje jednotlivých složek životního prostředí popsány v kapitolách č. 2 a 3 dokumentace SEA.

Jako oblasti se zvláštním významem pro životní prostředí lze chápat evropsky významné lokality a ptačí oblasti, tj. lokality soustavy Natura 2000, dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Součástí této kapitoly je proto posouzení vlivů na tato území.

4.1. Hodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Požadavek na posouzení vlivů koncepce na lokality soustavy Natura 2000 vychází ze stanoviska Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, vydaného dle ustanovení § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, dne 15. 5. 2007 (č.j. 68386/2007). Zpracovatelem hodnocení je RNDr. Marek Banaš, Ph.D., osoba autorizovaná k provádění posouzení podle §45i zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění (číslo rozhodnutí: 630/3242/04).

Hlavní závěry hodnocení jsou shrnuty níže, kompletní text hodnocení je samostatnou přílohou této dokumentace (Příloha I)

Identifikace potenciálně dotčených lokalit soustavy Natura 2000, jejich základní charakteristika a limity využití

Prostorově nejbližšími lokalitami soustavy Natura 2000 ve vztahu k zájmovému území statutárního města Opavy jsou dvě evropsky významné lokality: EVL Údolí Moravice a EVL Jakartovice. V blízkosti řešeného území se nenachází žádné další evropsky významné lokality či ptačí oblasti.

Evropsky významná lokalita Údolí Moravice je konkrétně situována nejbližší ve vzdálenosti cca 4 km jižně od hranice řešeného území statutárního města Opavy. EVL Jakartovice se nachází nejbližší cca 8,7 km jihozápadně od hranice statutárního města Opavy (viz Obr. 1).

V následující části textu jsou, z důvodu úplnosti hodnocení, prezentovány základní informace o EVL Údolí Moravice a EVL Jakartovice, které se vyskytují v okolí řešeného území a které tedy mohou být potenciálně dotčeny realizací hodnoceného Strategického plánu. Dále jsou uvedeny základní ochranné podmínky, resp. limity využití těchto lokalit, jež jsou dány platnou legislativou.

Z důvodu absence dalších lokalit soustavy Natura 2000 v okolí řešeného území statutárního města Opavy, resp. z důvodu jejich značné vzdálenosti (více než 10 km) je vliv hodnocené koncepce na tyto lokality vyloučen a nejsou dále v textu řešeny.

EVL Údolí Moravice:

EVL Údolí Moravice (CZ0813474) byla vyhlášena nařízením Vlády ČR č.132/2005 Sb. na ploše 129,63 ha. Jedná se o zalesněné údolí toku Moravice včetně aluviálních lučních porostů při pravém břehu Moravice přibližně od Albrechtického mlýna po Hradec nad Moravicí v k.ú. Domoradovice, Hradec nad Moravicí, Lesní Albrechtice, Žimrovice v nadm. výšce 276 - 458

m n.m.

V zaříznutém údolí přirozeně meandrujícího toku Moravice se vyskytuje zachovalý přirozený porost listnatých a smíšených lesů typických pro Oderské vrchy. V lesních porostech převládají acidofilní bučiny, v menší míře jsou zastoupeny květnaté bučiny, v části území se vyskytují lesní smrkové kultury. Na prudkých svazích převážně v blízkosti vodního toku jsou místy vyvinuty suťové lesy. V nelesní vegetaci převažují aluviální psárkové louky a mezofilní ovsíkové louky. Tok Moravice se vyznačuje zachovalou přirozenou strukturou dnových sedimentů a stabilizovaným průtokem vody pod vodními nádržemi Kružberk a Slezská Harta.

Evropsky významná lokalita Údolí Moravice je významnou, izolovanou lokalitou jinak horského druhu - střevlíka hrboлатého. Úsek Moravice od Hradce nad Moravicí po Albrechtický mlýn (ř. km 8-14) představuje velmi významnou lokalitu s bohatou populací vranky obecné (upraveno dle podkladů AOPK ČR).

Předmětem ochrany na území EVL jsou následující evropsky významné druhy živočichů:

(symbol * označuje prioritní druhy)

přástevník kostivalový (*Callimorpha quadripunctaria* *)

střevlík hrboлатý (*Carabus variolosus*)

vranka obecná (*Cottus gobio*)

Vzhledem k lesnatému charakteru EVL je nejzávažnějším problémem pro celé území způsob lesního hospodářství – nedostatečná obnova lesních porostů stanovištně přirozenými dřevinami, zejména bukem a jedlím. Souvisejícím problémem je minimální zastoupení stadií rozpadu lesních porostů (chybějící staré a odumřelé stromy). Značné nebezpečí pro nivní společenstva představují ohniska bolševníku a křídlatky, především proto, že se nachází na místech, odkud se mohou rychle samovolně šířit. Samotnému toku Moravice hrozí málo pravděpodobné znečištění z papírny ICEC v Žimrovicích (upraveno dle podkladů AOPK ČR).

EVL Jakartovice:

EVL Jakartovice (CZ0813448) byla vyhlášena nařízením Vlády ČR č.132/2005 Sb. na ploše 13,75 ha. Jedná se o komplex aluviálních, druhově chudých vlhkých psárkových luk s výskytem krvavce totenu s doprovodnou stromovou a keřovou zelení podél meandrujícího toku Hvězdnice. Lokalita se nachází mezi obcemi Jakartovice a Mladecko, asi 15 km západně od Opavy.

Předmětem ochrany na území EVL je následující evropsky významný druh živočicha: modrásek bahenní (*Maculinea nausithous*).

Limity využití území EVL dané zákonem 114/1992 Sb., v platném znění:

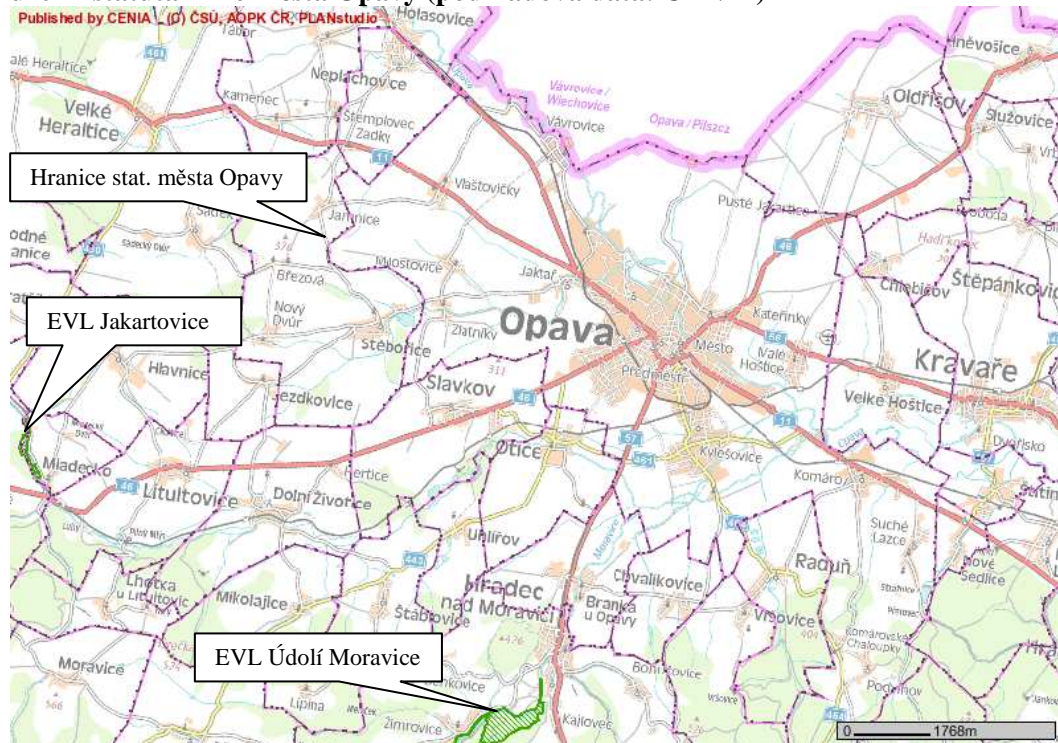
Z platné právní úpravy ochrany přírody a krajiny v ČR (zák. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů) vyplývá, že poškozování evropsky významné lokality zařazené do národního seznamu je zakázáno. Za poškozování se nepovažuje řádné hospodaření prováděné v souladu s platnými právními předpisy a smlouvami uzavřenými dle § 69 ZOPK. Výjimku z tohoto zákazu může udělit orgán ochrany přírody pouze z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu (§45b ZOPK) za podmínek stanovených v § 45h a 45i .

Povolení, souhlas, kladné stanovisko nebo výjimku ze zákazu pro evropsky významnou lokalitu může udělit orgán ochrany přírody pouze v případě, že bude vyloučeno závažné nebo nevratné poškozování přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita určena (§45g).

Z hlediska případné realizace některých opatření uvedených v hodnoceném Programu je

důležité ustanovení zákona týkající se hodnocení důsledků koncepcí a záměrů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti (§45h). Jakákoliv koncepce nebo záměr, který může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, podléhá hodnocení jeho důsledků na toto území a stav jeho ochrany z uvedených hledisek. To se nevztahuje na plány péče zpracované orgánem ochrany přírody pro toto území a dále na lesní hospodářské plány a lesní hospodářské osnovy (§45h). Detaily procesu posouzení jsou podrobně řešeny v §45i ZOPK.

Obrázek č. 2 - Situační mapa polohy lokalit soustavy Natura 2000 ve vztahu k hranici řešeného území statutárního města Opavy (podkladová data: CENIA)



Metodika hodnocení

Pozornost hodnocení dle §45i ZOPK byla zaměřena na návrhovou část hodnoceného Strategického plánu, která obsahuje nově navržené aktivity (projekty) v rámci jednotlivých definovaných priorit a opatření v 5 prioritních oblastech. Tato část textu koncepce tedy přináší návrh konkrétních aktivit, ze kterých lze odvodit informace o jejich eventuálních vlivech na lokality soustavy Natura 2000. Ostatní části Strategického plánu přináší popis a analýzu stávajícího stavu a další informace, jež nepřináší riziko konkrétních dopadů na lokality soustavy Natura 2000. Z těchto důvodů nebyla ostatním částem Strategického plánu dále věnována pozornost podrobného hodnocení.

Hodnocený Strategický plán je svým charakterem koncepční materiál jehož cílem není řešit detailní lokalizaci a technické detaily jednotlivých navrhovaných aktivit. U všech navržených aktivit jsou však uvedené informace dostatečné pro posouzení potenciálního ovlivnění EVL či PO jejich realizací.

Za referenční cíl pro vyhodnocení vlivu posuzované koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti bylo v souladu s metodickými doporučeními Evropské komise (viz Kolektiv 2001, Kolektiv 2001a) a platnou legislativou zvoleno: zachování příznivého stavu z hlediska ochrany pro předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačí oblasti (typy přírodních stanovišť, evropsky významné druhy, ptačí druhy). Jako konkrétní metoda pro vyhodnocení

vlivů koncepce bylo zvoleno tabelární bodové vyhodnocení všech v koncepci navržených aktivit s doprovodným komentářem.

Významnost vlivů byla hodnocena podle následující stupnice:

Hodnota	Termín	Popis
-2	Významný negativní vliv	Negativní vliv dle odst. 9 § 45i zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění Vylučuje realizaci koncepce (resp. koncepci je možné realizovat pouze v případech určených dle odst. 9 a 10 § 45i zákona) Významný rušivý až likvidační vliv na stanoviště či populaci druhu nebo její podstatnou část; významné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Vyplývá ze zadání koncepce, nelze jej eliminovat (resp. eliminace by byla možná jen vypuštěním problémového dílčího úkolu – záměru, opatření atd.).
-1	Mírně negativní vliv	Omezený/mírný/nevýznamný negativní vliv Nevylučuje realizaci koncepce. Mírný rušivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, okrajový zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Je možné jej vyloučit navrženými zmírňujícími opatřeními.
0	Bez vlivu	Koncepce, resp. její dílčí úkoly nemají žádný vliv.
+1	Mírně pozitivní vliv	Mírný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, mírný příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.
+2	Významný pozitivní vliv	Významný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; významné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.
?	Vliv nelze vyhodnotit	Z obecného zadání koncepce není možné vyhodnotit vliv (jedná se o nedostatečnost dat na straně koncepce, resp. jí plánovaných úkolů, která je způsobena obecnou povahou dílčího úkolu/opatření).

Hodnocení koncepce (Strategického plánu) nebylo prováděno metodou ex ante (tedy současně se zpracováním samotné koncepce), ale bylo zahájeno po zpracování Strategického plánu. Podklady dodané zadavatelem v podobě jednotlivých částí Programu byly dostatečné pro provedení hodnocení.

Kompletní text hodnocení včetně dílčích hodnocení jednotlivých opatření a aktivit SPRMO tvoří samostatnou přílohu této dokumentace (Příloha I)

Závěry hodnocení

Bylo zjištěno, že z celkového počtu 139 aktivit (projektů) navržených v pěti prioritách Strategického plánu lze očekávat u 136 opatření nulový vliv na lokality Natura 2000 (viz tabulka 1 přílohy I).

U zbývajících 3 navržených aktivit (konkrétně: E.2.1.1 Propagační materiály zaměřené na atraktivitu Opavského Slezska, Z.3.3.3 Aktivní účast města a podpora celostátně organizovaných akcí na podporu EVVO, Z.3.3.5 Podpora EVVO ve školství) lze očekávat rozmezí nulového až potenciálně mírně pozitivního vlivu jejich realizace na lokality soustavy Natura 2000 (viz tab.1 přílohy I). Mírně pozitivní vliv realizace koncepce lze očekávat v případě zahrnutí problematiky soustavy Natura 2000 do propagačních materiálů a programů EVVO).

Detaily o jednotlivých možných vlivech navržených opatření na lokality Natura 2000 jsou uvedeny v Tab.1 přílohy I.

Potenciální kumulativní vlivy

Konkrétní navržené záměry budou posouzeny procesem EIA pokud to bude vyžadováno dle zákona č.100/2001 Sb. nebo procesem dle §45h,i zákona č.114/1992 Sb. v platných zněních. Z těchto důvodů lze kumulativní vlivy nyní vyloučit.

Opatření k eliminaci případných negativních vlivů realizace koncepce na lokality soustavy Natura 2000

Pro vyloučení případného negativního vlivu realizace hodnoceného „Strategického plánu ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020“ na lokality soustavy Natura 2000 není potřeba přijímat žádná konkrétní doporučení.

Závěr

Na základě vyhodnocení předložené koncepce v souladu s §45h,i zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění lze konstatovat, že uvedená koncepce **nebude mít negativní vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí.**

5. Cíle ochrany životního prostředí stanovené na mezinárodní, komunitární nebo vnitrostátní úrovni, které mají vztah ke koncepci, a způsob, jak byly tyto cíle vzaty do úvahu během její přípravy, zejména při porovnání variantních řešení

5.1. Způsob stanovení hodnotícího rámce

Základní rámec pro hodnocení jednotlivých částí SPRMO představuje sada témat životního prostředí. Tato témata jsou stanovena na základě požadavků zákona 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů a dále na základě analýzy stavu a hlavních problémů životního prostředí na území Opavy. Při stanovení témat a zejména při hodnocení vlivů jednotlivých opatření SPRMO na tato témata byly zohledněny i cíle relevantních koncepčních dokumentů s vazbou na problematiku životního prostředí a veřejného zdraví na mezinárodní, národní a regionální úrovni.

5.2. Finální sada témat životního prostředí

Níže uvedená sada témat životního prostředí představuje základní rámec pro hodnocení jednotlivých částí SPRMO:

- **Příroda a krajina**
- **Půda**
- **Povrchové a podzemní vody**
- **Ovzduší**
- **Odpady**
- **Doprava**
- **Energetika**
- **Hluk**
- **Prevence rizik a havárií**
- **Udržitelný rozvoj území**
- **Kulturní dědictví**

Návrhová část SPRMO byla hodnocena z hlediska, zda a jakým způsobem její realizace ovlivní stav, případně trendy vývoje v rámci daného tématu životního prostředí a rovněž zda přispívá k naplnění cílů ochrany životního prostředí stanovených relevantními strategickými dokumenty s vazbou na problematiku životního prostředí a veřejného zdraví (viz dále, kapitola 5.3.).

V optimálním případě by implementace SPRMO měla znamenat podporu pozitivních trendů vývoje a podporu v naplňování cílů ochrany životního prostředí jakož i zastavení a reverzi negativních trendů identifikovaných v rámci jednotlivých témat životního prostředí na území Opavy. Z tohoto hlediska jsou jednotlivé části SPRMO v rámci posouzení vlivu na životní prostředí hodnoceny.

5.3. Vazby relevantních koncepcí k jednotlivým klíčovým tématům životního prostředí

Níže popsané vazby a cíle koncepcí byly vzaty v úvahu při hodnocení jednotlivých opatření SPRMO z hlediska souladu a přínosu SPRMO k jejich naplňování. Cíle identifikované

v rámci jednotlivých klíčových témat životního prostředí SEA SPRMO byly při hodnocení využity jako součást referenčního rámce vůči němuž byla navrhovaná opatření SPRMO hodnocena.

Příroda a krajina

Cíle na ochranu přírody a krajiny jsou stanoveny zejména v následujících strategických dokumentech:

Státní politika životního prostředí (2004):

- Zajistit opatření ke zprůchodňování (stávajících i nově budovaných) komunikací na migračních cestách živočichů;
- zvýšit prevenci ochrany před povodněmi a zmírnit dopady období sucha zvýšením retenční a retardační schopnosti krajiny, zpomalením a vyrovnáním odtoku srážkové vody, snížením erozních účinků povrchově odtékající vody a ověřením dostatečnosti stávajících vodních zdrojů na překlenutí období sucha.

Strategie ochrany biologické rozmanitosti (2005):

- Omezovat fragmentaci krajiny způsobenou migračními bariérami.
- Budovat přechody a koridory pro pohyb zvířat přes komunikace.
- Podporovat a chránit krajinný ráz území a jeho prvky, jakou jsou např. osamělé stromy, zelené pásy podél silnic a cest.

Základním koncepčním dokumentem v oblasti ochrany přírody a krajiny na krajské úrovni je Koncepce strategie ochrany přírody a krajiny Moravskoslezského kraje (2006), která definuje v oblasti ochrany přírody a krajiny cíle:

- Vymezení ÚSES
- Realizace ÚSES
- Likvidace vybraných invazních druhů na již zmapovaných lokalitách
- Obnova vodního režimu v krajině
- Koordinace registrace VKP
- Přehled o výskytu invazních druhů v MSK
- Přehled o výskytu zvláště chráněných druhů MSK
- Zvýšení lesnatosti
- Funkčně integrované obhospodařování lesů
- Snížit celkové výměry zemědělské půdy zalesněním
- Ekologicky šetrné zemědělství s krajinnotvornou funkcí

Program rozvoje Moravskoslezského kraje 2005 - 2008:

- Podpora využívání brownfields ve městech a na venkově

Místní program snižování emisí a zlepšování kvality ovzduší pro město Opavu (2006):

- Zahuštění okrajové části městských parků (keře) na obvodu městského centra
- Kompenzace úbytků městské zeleně – povinnost náhradních výsadeb

Půda

Cíle na ochranu půdy jsou obsaženy v mnoha strategických dokumentech na krajské úrovni i v koncepcích města Opava. Na krajské úrovni lze ke strategickým cílům relevantním pro toto téma řadit zejména:

Koncepce strategie ochrany přírody a krajiny Moravskoslezského kraje (2006):

- Koordinace zajištění péče o neobhospodařovanou půdu.

Koncepce rozvoje zemědělství a venkova v MSK (2006):

- Podpora ekologického zemědělství ve vhodných, zejména v environmentálně citlivých oblastech.
- Trvalé nebo dočasné snížení výměry zemědělsky obdělávaných půd.
- Ochrana půdy a zvyšování její úrodnosti.
- Snížení podílu orné půdy v oblastech s vysokým zorněním.
- Odstraňování kontaminace složek životního prostředí.

Program rozvoje Moravskoslezského kraje 2005 - 2008:

- Podpora využívání brownfields ve městech a na venkově.

Cíle směřující k ochraně půdy stanovoval i v současnosti platný Strategický plán statutárního města Opava (2001):

- Zamezení nepřípustných záborů velmi kvalitní půdy pro další výstavbu.
- Zavádění ekologického způsobu hospodaření a působení v krajině.

Voda

Cíle na ochranu vod jsou stanoveny zejména v následujících strategických dokumentech: Státní politika životního prostředí ČR 2004 – 2010 (2004), Strategie udržitelného rozvoje ČR (2004), Plán hlavních povodí ČR (2007) a další.

Základním dokumentem v oblasti vod na krajské úrovni je „Koncepční dokument pro plánování v oblasti vod na území Moravskoslezského kraje v přechodném období do roku 2012“ (2003). Dokument stanovuje cíle v třech oblastech:

- Zásobování vodou – základním cílem zásobování vodou je naplnění požadavků uživatelů vod, tj. bezproblémové zásobení vodou obyvatelstva především z povrchových zdrojů v kombinaci se zdroji podzemními s přihlédnutím k budoucímu vývoji potřeby vody, a dále zajištění požadovaných množství povrchových vod dle platných vodoprávních povolení pro průmyslové odběratele v regionu a uspokojování potřeb ostatních uživatelů vod. Na základě dostupných podkladů se předpokládá mírně rostoucí potřeba vody, za méně pravděpodobný trend se považuje stagnace či pokles.
- Ochrana vod před znečištěním - do roku 2010 je nutné:
 - zajistit řádnou likvidaci splaškových vod u obcí nad 2000 EO
 - zajistit na ČOV v aglomeracích nad 10 000 EO zavedení nebo intenzifikaci technologie na odstraňování fosforu a dusíku.
 - zajistit přiměřeným způsobem čištění odpadních vod z již existujících kanalizací v obcích menších než 2000 EO; především v první fázi podchytit hlavní tok splaškových vod, kvantifikovat jejich množství, dokončit evidenci těchto zdrojů a uvést vypouštění vod do souladu s legislativou a tam kde neexistuje, zajistit povolení k vypouštění
 - nadále zachovat a zlepšovat ochranu vodárenských zdrojů specifikovanou v pásmech hygienické ochrany
- Ochrana před povodněmi

V oblasti ochrany před povodněmi je základním dokumentem „Koncepce pro opatření na ochranu před povodněmi v ploše povodí na území Moravskoslezského kraje“ navazující na předchozí „Koncepční dokument pro plánování v oblasti vod na území MSK v přechodném období do roku 2010“. Koncepce shledává hlavní cíl v obnovení tzv. „malého vodního cyklu“ v přírodě, který by měl vést ke zmírnění účinků povodní zmenšením objemu povodňové vlny

(retencí vody v krajině) a prodloužením doby odtoku vody z krajiny (zpomalením rychlosti odtoku vody). Tím současně dojde ke snížení velikosti erozního smyvu (odnosu jemných půdních částic, snížení vodní kapacity půdy a vnosu živin do vod), zvýšení biodiverzity dané oblasti a zvýšení ekologické stability krajiny. Dalším cílem je revitalizace drobných vodních toků.

Akční program ochrany před povodněmi v povodí Odry (2004) specifikuje jako hlavní cíl „snížení rizika povodňových škod“. Dílčími cíli jsou:

- Snížení rizika škod
- Zvýšení povědomí povodňových rizik
- Zdokonalení hlásného a předpovědního povodňového systému
- Snížení znečištění vod způsobeného povodněmi
- Úprava právních předpisů

V březnu 2007 byl Povodím Odry, a.s., zpracován dokument „Plánování v oblasti vod v povodí Odry - Předběžný přehled významných problémů nakládání s vodami v oblasti povodí Odry“. Tento dokument poskytuje výchozí návrh zvláštních cílů ochrany vod pro další diskusi. V současné době se připravuje Plán oblasti povodí Odry, který bude stanovovat cíle pro oblast nakládání s vodami.

Hlavním cílem „Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Moravskoslezského kraje“ (2004) je vytvořit podmínky pro zajištění žádoucí úrovně vodohospodářské infrastruktury na území Moravskoslezského kraje. Součástí plánu je proto jednak vymezení zdrojů povrchových a podzemních vod, uvažovaných pro účely úpravy na vodu pitnou, tak i dokumentace stavu odkanalizování a likvidace odpadních vod. Navazující podrobné zprávy pak vymezují další rozvoj vodovodní a kanalizační sítě pro území kraje, tedy i pro město Opavu.

Koncepce ochrany přírody a krajiny Moravskoslezského kraje (2004) specifikuje v oblasti vod následující cíle:

- Ochrana povrchových a podzemních vod s opatřením „Uplatnění nitrátové směrnice – specifikace citlivých oblastí“
- Obnova vodního režimu v krajině s opatřením „Stanovení přístupu k vodním tokům s prioritním zájmem ochrany přírody“, kdy je cílem snaha o zachování či obnovení přirozeného či přírodě blízkého vodního režimu v krajině v co největší míře. Je navrhováno omezit na minimum tvrdé úpravy toků a tam, kde se jim nelze vyhnout je provádět způsobem citlivým k potřebám organismů vázaných na vodu.

Koncepce rozvoje zemědělství a venkova v Moravskoslezském kraji (2005) specifikuje cíle, dotýkající se oblasti ochrany vod a to zejména v rámci strategického cíle 1 „Zlepšování kvality života ve venkovských oblastech“ a strategického cíle 3 „Péče o krajinu a zlepšování životního prostředí“. Strategický cíl 1 obsahuje v jednotlivých prioritách opatření např.

- revitalizace drobných vodních toků a ploch v obci a okolí
- protipovodňová opatření
- výstavba nových veřejných vodovodů a dobudování vodovodních řádů v některých částech obcí
- výstavba kanalizačních řádů a zařízení pro čištění odpadních vod včetně budování malých ČOV nebo napojení na stávající ČOV
- Strategický cíl 3 pak obsahuje opatření např.:
- podpora údržby stávající zeleně v krajině
- podpora realizace komplexních pozemkových úprav (KPÚ)

- podpora péče o vodní toky a rybníky

Ovzduší

Na národní úrovni je problematika ovzduší řešena především aktuální Národní program snižování emisí ČR (MŽP, červen 2007).

Globálním cílem Programu je snížit, s důrazem na podporu nových environmentálně šetrných technologií a využití potenciálu energetických úspor, zátěž životního prostředí látkami poškozujícími ekosystémy a vegetaci a vytvořit předpoklady pro regeneraci postižených složek životního prostředí a pro snižování rizik pro lidské zdraví, která plynou ze znečištění ovzduší a tím přispět k naplnění strategického cíle Environmentálního pilíře Strategie udržitelného rozvoje České republiky. Specifické cíle Programu jsou:

- plnit od určeného termínu (roku 2010) stanovené hodnoty národních emisních stropů pro oxid
- šířičitý, oxidy dusíku, těkavé organické látky a amoniak,
- přispět ke snížení úrovně znečištění ovzduší PM10 pod platné imisní limity,
- přispět ke snížení úrovně znečištění ovzduší benzo(a)pyrenem pod platný cílový imisní limit.

Jedním z cílů SPŽP je „Snížení počtu (celkové rozlohy) území s překročenými kritickými zátěžemi ovzduší (acidifikace prostředí)“.

Strategie udržitelného rozvoje pak specifikuje dílčí cíl „V oblasti ochrany ovzduší ve stanovených lhůtách (2005, 2010) dosáhnout a dále nepřekračovat imisní limity stanovené pro všechny kategorie látek znečišťujících ovzduší a dále ve stanovené lhůtě (2010) dosáhnout a dále nepřekračovat národní emisní stropy, stanovené pro látky znečišťující ovzduší.“

Problematika znečištěného ovzduší ve městě Opava je podrobně řešena zejména v „Místním programu pro snižování emisí a zlepšování kvality ovzduší pro město Opavu“ (PZKO Opava, 2006) a dále pak na krajské úrovni v „Programu pro zlepšování kvality ovzduší v MS kraji“ (PZKO MSK, 2006).

Hlavní cíle PZKO Opava jsou následující:

- Snížení zatížení emisemi z dopravy a zdrojů znečišťování kategorie REZZO 3 – malá lokální topeniště
- Snížení zatížení emisemi ze zdrojů kategorie REZZO 1 a 2
- Snížení sekundární prašnosti

Opatření pro dosažení těchto cílů zahrnují:

- Odvedení tranzitní dopravy z centra města a vytvoření obchvatu
- Snížení intenzity individuální dopravy ve městě
- Podpora alternativních způsobů dopravy
- Rozvoj cyklotras využívaných ve městě
- Snižování energetické náročnosti budov v majetku města
- Přejít od tuhých paliv v malých lokálních topeništích k zemnímu plynu či jiným alternativám vytápění
- Údržba dopravních a pěších komunikací
- Snížení prašnosti ze stavební činnosti
- Revitalizace městské zeleně

Hlavní cíle PZKO MSK:

- Snížení emisí tuhých ZL velikostní frakce PM₁₀
- Snížení emisí NO_x
- Snížení imisní zatíženosti na obyvatele a vegetaci

Opatření k dosažení cílů PZKO MSK jsou:

- Snížení primárních emisí TZL z bodových a plošných zdrojů znečišťování
- Omezení resuspenze emitovaných částic jejich odstraněním
- „Vymístění“ zdrojů emisí TZL mimo obydlené oblasti
- Omezování objemu automobilové dopravy

Odpady

Cíle pro oblast odpadů a odpadového hospodářství stanovují především Plán odpadového hospodářství města Opava a Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje.

Nejdůležitější cíle v oblasti odpadů, které byly zahrnuty do hodnocení jsou níže uvedené:

- Omezování vzniku odpadů, zlepšení jejich využití a recyklace, zvýšení ekologické úrovně chování občanů v oblasti nakládání s odpady, eliminace černých skládek.
- Zvyšování ekologického vědomí občanů především směrem k zamezení spalování odpadů, k omezování jejich vzniku a zabezpečení třídění.
- Omezování vzniku odpadů, podpora jejich maximálního využití, recyklace a kompostování organického odpadu.
- Podpora sběru a třídění odpadů.
- Zamezení vzniku černých skládek a spalování odpadů v lokálních topeništích a na pozemcích rodinných domů.
- Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních přírodních zdrojů.
- Zvýšení využívání odpadů s upřednostněním recyklace na 55 % všech vznikajících odpadů do roku 2012.
- Zvýšit materiálové využití komunálních odpadů na 50 % do roku 2010.
- Snížit hmotnostní podíl odpadů ukládaných na skládky o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 a s výhledem dalšího postupného snižování.
- Snižování množství biologicky rozložitelných odpadů ukládaných na skládky tak, aby roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních z celkového množství biologicky rozložitelného komunálního odpadu vzniklého v roce 1995.
- Rozvoj separace materiálově využitelných složek a nebezpečných složek komunálních odpadů.
- Zlepšení systému nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží.

Doprava

Problematika dopravy je řešena v mnoha strategických dokumentech na národní i krajské úrovni z několika hledisek. Nejčastěji se týkají rozvoje dopravní infrastruktury, snížení hluku z dopravy, zvýšení bezpečnosti dopravy, podporou ekologicky šetrných forem dopravy. Jako referenční cíle pro hodnocení SPRMO byly zvoleny cíle a opatření obsažené v Koncepti rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje (KRDI, 2003) a v Koncepti rozvoje cyklistické dopravy na území Moravskoslezského kraje (KRCD, 2006).

Hlavním cílem KRDI je urychlení integrace regionu v evropském prostoru a všestranné zkvalitnění jeho infrastruktury - dopravní, technické, telekomunikační a institucionální.

Hlavní cíl bude mj. naplněn:

- Napojením MS kraje na hlavní evropskou dopravní síť, tj. silniční, dálniční, železniční, leteckou, telekomunikační a vodní, procházející MS krajem způsobem odpovídajícím jejich významu, evropskému standardu a strategii okolních států.
- Posílením dopravní a přepravní sítě v regionu s možností využívání integrovaných systémů a kombinovaných doprav. Odstranit kritická místa v infrastruktuře z hlediska dopravní obslužnosti, absorpční schopnosti a závazků vůči EU.

Opatření k dosažení daných cílů :

- Zabezpečení trvalého zpracování a aktualizace dopravní strategie a koncepce kraje ve vazbě na situaci v sousedních státech a krajích.
- Dobudování páteřní silniční sítě vč. napojení na dálnici D 47 a D1 a transevropské dopravní sítě.
- Napojení regionu na II. železniční koridor vč. stanic a přestupních uzlů.
- Zpřístupnění okrajových částí regionu a zvýšení propustnosti státní hranice
- Výstavba logistických center
- Zlepšení stavebně- technického stavu silnic II. a III. třídy
- Zajištění funkční a efektivní regionální dopravy včetně integrovaného dopravního systému
- Vybudování integrovaného záchranného systému (IZS)

Vybrané Cíle KRCD:

- vybudování bezpečných cyklistických komunikací ve městech a obcích, které budou využívány pro cyklotrasy
- návrh vedení cyklistické a cykloturistické dopravy, umožňující propojení na železniční a silniční síť (přestupná a nástupní místa),
- rozvoj mezinárodních, dálkových a nadregionálních cyklotras, probíhajících krajem,
- provádět značení a údržbu cyklotras, resp. toto finančně podporovat,
- motivovat a podporovat obce, města, regiony a mikroregiony pro tuto činnost na komunikacích ve své správě,
- na základě pasportu cyklotras navrhnout úpravy komunikací, po kterých vedou značené cyklotrasy, resp. podporovat přeložky cyklotras na bezpečnější trasy nebo na cyklostezky,

Energetika

Cíle relevantní pro hodnocení SPRMO z pohledu tématu Energetika jsou obsaženy v mnoha strategických dokumentech na národní i regionální úrovni. Prvořadým strategickým cílem je přitom zejména snižování energetické náročnosti a zvyšování využívání obnovitelných zdrojů energie (SPŽP 2004 – 2010, SUR ČR, a další). Klíčovým koncepčním dokumentem na krajské úrovni je Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje (ÚEK MSK, 2003). Mezi hlavní cíle ÚEK MSK náleží:

- Snižování měrné spotřeby tepla určeného na vytápění
- Zvýšení efektivity využívání energie z primárních zdrojů
- Využívání obnovitelných zdrojů energie
- Postupné snižování spalování tuhých paliv v domácnostech (malých lokálních topeništích) a veřejných budovách

- Využívání druhotných energetických zdrojů především v průmyslu

Opatření k dosažení cílů ÚEK MSK:

- Postupná revitalizace a modernizace především, panelových bytových domů a veřejných budov
- úsporné a energeticky šetrné vytápění veřejných budov
- zvýšení efektivnosti využívání energie z primárních zdrojů především zaváděním moderních technologií (BAT)
- využívání obnovitelných zdrojů energie, především pak těch, které jsou v dlouhodobém časovém spektru perspektivní (biomasa, vítr, sluneční energie aj.)
- plynofikace nebo napojení více domácností na CZT a zavedení možnosti důsledné kontroly spalovaných paliv v malých lokálních topeništích
- zefektivnění využívání druhotných (odpadních) energií, zavádění BAT technologií

Na úrovni města Opavy je klíčovým dokumentem stanovujícím cíle v oblasti energetické politiky Územní energetická koncepce (2005) jejímiž prioritami jsou:

- Nezávislost na cizích zdrojích – využití biomasy místního zdroje energie
- Bezpečnost a spolehlivost zdrojů energie – racionální decentralizace energetických systémů
- Udržitelný rozvoj

Hlavní cíle ÚEK města Opavy jsou:

- Energetická politika města Opavy by měla vést ke snižování emisí ze stávajících zdrojů – zejména snižováním energetické náročnosti technologických procesů
- Preferování zdrojů energie a energetických technologií jenž pracují s vysokou účinností získávání energie z primárních zdrojů energie
- Využívání kombinovaných zdrojů energie a tepla
- Postupné vyloučení nebo minimalizaci spalování tuhých paliv v malých lokálních topeništích
- Podpora využívání obnovitelných zdrojů energie

Hluk

Tématika hluku je zastoupena v řadě strategických dokumentů na národní úrovni s primárním cílem ochrany životního prostředí a člověka před hlukem (Státní politika životního prostředí 2004 – 2010 a další) Tento cíl je rovněž formulován ve strategických dokumentech týkajících se ochrany a zlepšování veřejného zdraví (zejména Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro 21. století).

Prevence rizik a havárií

Cíle pro prevencí rizik a havárií z hlediska životního prostředí stanovuje zejména Státní politika životního prostředí 2004 – 2010. Mezi dílčí cíle a opatření patří například:

- Vypracovat a realizovat systém řízení umístování a dodržování odpovídajících vzdáleností mezi novými nebezpečnými objekty a zařízeními a obytnými oblastmi v rámci územního plánování a rozhodování o umístění staveb.
- Zavést opatření k eliminaci potenciálních zdrojů rizika (např. změny technologií, náhrady nebezpečných chemikálií, snížení kapacit výbušných materiálů).
- Vypracovat informační systém krizového řízení v oblasti životního prostředí.

- Modernizovat předpovědní, varovné a hlásné služby.
- Snížit množství skladovaných a vyráběných nebezpečných chemických látek v záplavových územích.

Udržitelný rozvoj území

Základním koncepčním dokumentem formulujícím zásady a cíle udržitelného rozvoje území je Politika územního rozvoje ČR, která stanoví priority udržitelného územního plánování. Mezi nimiž mj. stanoví:

- Ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Zachovat ráz jedinečné urbanistické struktury území, struktury osídlení a jedinečné kulturní krajiny, které jsou výrazem identity území, jeho historie a tradice.
- Při stanovování funkčního využití území zvažovat jak ochranu přírody, tak i hospodářský rozvoj a životní úroveň obyvatel; hledat při tom vyvážená řešení ve spolupráci s obyvateli a dalšími uživateli území.
- Stanovit podmínky pro hospodárné využívání zastavěného území a zajistit ochranu nezastavěného území. Vytvářet předpoklady především pro nové využívání opuštěných areálů a ploch (tzv. brownfields průmyslového, zemědělského, vojenského a jiného původu).

Cíle směřující k ochraně nezastavěných území (zvláště ZPF a lesa), ochraně krajiny před fragmentací a zachování jejich ekologických funkcí, ochraně prvků přírodního charakteru v zastavěných územích jsou dále formulovány např. v SPŽP či SUR ČR.

Součástí tématu udržitelného rozvoje území je i problematika brownfields, která je řešena zejména ve Strategii udržitelného rozvoje ČR stanovující cíl:

- Využít rozvojový potenciál zdevastovaných či nevyužívaných zastavěných ploch (brownfields).

Kulturní dědictví

Ochrana a péče o hmotné i nehmotné kulturní dědictví je cílem formulovaným v řadě koncepčních dokumentů. Na národní úrovni je řešena např. v dokumentu Návrh zásad Kulturní politiky České republiky pro roky 2007 – 2013. Mezi hlavní cíle v návrhu této politiky patří:

- chránit kulturní dědictví (hmotné i nehmotné) ve všech jeho základních podobách jako jeden z předpokladů kulturní identity i potenciál kulturního rozvoje, života společnosti a ekonomické exploatace. Dosáhnout souladu mezi nutností zachovat autenticitu podstaty kulturního dědictví a stejně naléhavou nutností vytvoření podmínek pro jeho využití v životě společnosti;
- zrovnoprávnit subjekty v přístupu k prostředkům na údržbu a využití kulturního dědictví a zvýšit nároky na posuzování využití těchto prostředků.

Na krajské úrovni je ochrana kulturního dědictví řešena zejména ve Strategické vizi podpory památkové péče v Moravskoslezském kraji i v samotném Programu rozvoje Moravskoslezského kraje pro roky 2006 – 2008 (2005).

Strategická vize podpory památkové péče v Moravskoslezském kraji se snaží vytvořit příznivější podmínky pro komplexní péči o památkový fond kraje – efektivní ochranu a zachování významných hodnot pro další generace. Hlavními cíli pro podporu památkové péče

v kraji jsou:

- ochrana a obnova kulturního dědictví na principech odborného poznání a vyhodnocení kvalit jednotlivého díla bez falešného zkrášlování;
- zajištění vhodného využití kulturních památek;
- zajištění lepší informovanosti o památkovém fondu a nabídce, kterou poskytuje pro kulturu, vzdělání a cestovní ruch;
- posílení právní jistoty vlastníků kulturních památek a vlastníků (správců, uživatelů) nemovitostí, které se nacházejí na plošně chráněných územích.

Program rozvoje Moravskoslezského kraje zařazuje do Prioritní oblasti 3 – Dynamická společnost jako strategický cíl č. 2 rozvoj kulturního života v kraji a uchování a využití kulturního dědictví. Pod opatření 2.2 - Rozvoj kulturních aktivit a využití památek a sbírkových fondů spadají následující aktivity:

- zajištění stabilních podmínek pro udržení a rozvoj páteční muzejní sítě v kraji;
- zajištění stabilní podpory významným „kamenným“ divadlům v Moravskoslezském kraji;
- zajištění stabilní podpory několika velkým a významným kulturním festivalům/národopisným přehlídkám, které budou sloužit jako tzv. „vlajkové kulturní akce“ Moravskoslezského kraje;
- zkvalitnění ochrany hmotného i nehmotného kulturního dědictví kraje;
- zlepšení současné prostorové, technické a personální situace významných vybraných kulturních zařízení.

6. Závažné vlivy (včetně sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, pozitivních a negativních vlivů) navrhovaných variant koncepce na životní prostředí

6.1. Hodnocení celkového zaměření SPRMO

Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020 je komplexním rozvojovým dokumentem řešícím mimo jiné i oblast životního prostředí, které je ve struktuře koncepce zohledněna zařazením samostatných prioritních souborů patření. Na základě předběžného hodnocení cílů, analytické a návrhové části koncepce bylo konstatováno, že celkové zaměření SPRMO je v souladu s hlavními cíli stanovenými strategickými dokumenty na regionální a národní úrovni a, že předkládaná koncepce má významný potenciál pro pozitivní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví.

6.2. Hodnocení opatření a aktivit SPRMO

Opatření a aktivity jsou hlavní částí SPRMO relevantní pro určení možných dopadů koncepce na životní prostředí. Jejich posouzení vzhledem k stanoveným klíčovým tématům životního prostředí je významnou součástí SEA SPRMO.

Opatření a aktivity SPRMO byly hodnoceny z hlediska, zda a jakým způsobem přispívají k ovlivnění stavu a trendů vývoje v rámci jednotlivých hodnotitelem SEA identifikovaných klíčových témat životního prostředí (viz kapitola 5).

Hodnocení návrhové části SPRMO bylo provedeno pomocí matice klíčových témat životního prostředí za použití číselné stupnice:

- 2..... potenciálně velmi negativní vliv
- 1..... potenciálně negativní vliv
- 0..... nemá žádný potenciální vliv
- +1.....potenciálně pozitivní vliv
- +2.....potenciálně velmi pozitivní vliv
- ?..... hodnocení nelze jednoznačně provést vzhledem k nejistotám či nedostatku informací.

Opatření a aktivity SPRMO byly hodnoceny nezávisle jednotlivými experty týmu SEA (celkem 7 hodnocení). Hodnocení bylo provedeno číselně dle výše uvedené číselné stupnice a zároveň bylo doplněno slovním komentářem. Výstupy jednotlivých hodnocení byly shrnuty do tabulek, případné významné rozdíly v hodnocení jednotlivých členů týmu byly diskutovány v rámci SEA týmu a hodnocení poté upraveno.

Numerické hodnocení má význam zejména orientační, tam kde byly obsahem jednotlivých opatření aktivity a realizační výstupy s různým potenciálem ovlivnění životního prostředí je výsledné hodnocení stanoveno rozsahem (např. 0/+1). Hlavní závěry hodnocení vlivu jednotlivých oblastí podpory byly vyjádřeny slovně.

Výsledkem této fáze hodnocení byla identifikace potenciálně významných vlivů opatření a aktivit SPRMO na jednotlivá klíčová témata životního prostředí, a zároveň určení potenciálu SPRMO pro pozitivní dopady na životní prostředí. U návrhů opatření a aktivit SPRMO s identifikovaným možným negativním vlivem byla navržena opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci těchto možných negativních vlivů. Tato opatření spočívají nejčastěji v návrzích na stanovení podmínek pro implementaci konkrétních opatření či aktivit. Významným nástrojem pro snížení negativních a podporu pozitivních vlivů na životní

prostředí je též systém environmentálních kritérií pro výběr projektů (viz kapitola 11).

Posouzení vlivů opatření a aktivit SPRMO na životní prostředí bylo provedeno tak, aby identifikovalo všechny výrazné vlivy na základě známých faktů (studie, odborná podklady, strategické dokumenty – mezinárodní, národní a regionální) – hodnocení vycházelo z údajů a informací obsažených v programovém dokumentu. Vzhledem k míře obecnosti a charakteru dokumentu je však zřejmé, že rozsah a charakter konkrétních vlivů na životní prostředí se bude odvíjet až od způsobu a rozsahu realizace opatření a aktivit SPRMO formou implementace konkrétních projektů.

Výsledky maticového hodnocení opatření a aktivit SPRMO vzhledem ke klíčovým tématům životního prostředí jsou podány v souhrnném numerickém přehledu v tabulce č. 21. Identifikované potenciální negativní vlivy byly poté podrobněji shrnuty v části 6.3 této dokumentace.

Tabulka 21: Souhrnný přehled výsledků hodnocení návrhové části SPRMO

Priority SPRMO	Příroda a krajina	Půda	Povrchové a podzemní vody	Ovzduší	Odpady	Doprava	Energetika	Hluk	Udržitelný rozvoj území	Prevence rizik a havárií	Kulturní dědictví
E.1 Tvorba podmínek pro dostatek kvalifikovaných pracovních sil	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0
E.2 Rozvoj cestovního ruchu	-1/0	0	0	0	0	-1/0	0	-1/0	+1	0	0/+2
E.3 Zemědělství	-1/+1	0	0	0	0	0	+1	0	+1	0	0
I.1 Řešení vnitřní dopravy města	-2/+1	0/-1	0	+1	0	+1/+2	0	-1/+2 (?)	+2 (?)	0	0
I.2 Vnější doprava	-1/+1	-1	0	+1/+2	0	+1/+2	0	+2	-1/+1	0	0
I.3 Rozvoj technické infrastruktury	-1/+2	-2/+1	0/+2	-1/0	0	0/+1	0/+1	-1	-1/+1 (?)	+1/+2	0
L.1 Vzdělávání a zaměstnanost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
L.2 Důstojné životní podmínky znevýhodněných obyvatel	0	0	0	0	0	0	0	0	0/+1	0	0

Priority SPRMO	Příroda a krajina	Půda	Povrchové a podzemní vody	Ovzduší	Odpady	Doprava	Energetika	Hluk	Udržitelný rozvoj území	Prevence rizik a havárií	Kulturní dědictví
L.3 Zvyšování kvality života obyvatel v oblastech sportu, kultury a volnočasových aktivit	-1/+1	-1/0	0	0	0	-1/0 (?)	0	-2/-1	-1/+1 (?)	0	+1
Z.1 Čistota ovzduší a snižování hlukové zátěže	+1/+2	+1	0	+1/+2	0	0	+1/+2	+2	+1	0	0
Z.2 Zlepšování sběru, zpracování a využití odpadů	0	-1	0	0	+2/(?)	0	+1	0 (?)	0	0	0
Z.3 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	+1	+1	0/+1	0/+1	+2	0/+1	+1	0/+1 (?)	+1 (?)	+1	0/+1
Z.4 Zlepšování stavu přírody a krajiny	+2	+1	0/+1	+1	0	0	0	0	+2	0	0
S.1 Zjednodušení, zpřístupnění a zkvalitnění služeb veřejnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S.2 Vytvoření fungující komunikační strategie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

6.3. Shrnutí závěrů z vyhodnocení návrhu opatření SPRMO

Jak vyplývá ze souhrnného přehledu výsledků hodnocení v tabulce číslo 21 (kap. 6.2), SPRMO má významný potenciál ke zkvalitnění životního prostředí v Opavě. Vzhledem k míře obecnosti koncepce (u většiny konkrétních navrhovaných aktivit a realizačních výstupů, které mají charakter projektových záměrů, bude jejich lokalizace a vlastní projektová příprava teprve řešena) je ovšem všechny identifikované a hodnocené vlivy na životní prostředí (pozitivní i negativní) nutno chápat jako vlivy potenciální. Účelem hodnocení je zejména identifikovat rizika a formulovat doporučení k jejich minimalizaci.

S ohledem na skutečnost, že některé aktivity a navrhované realizační výstupy SPRMO se charakterem blíží projektovým záměrům, byly tyto individuální návrhy na závěr hodnocení pro přehlednost ještě shrnuty v tabulce, která podává podrobnější informaci o charakteru a stavu přípravy realizace těchto projektů (tab. č. 22, s. 64 - 66).

Níže je uvedeno shrnutí závěrů hodnocení hlavních rizik a potenciálních negativních vlivů pro ta opatření SPRMO, kde byly tyto potenciální negativní vlivy na životní prostředí identifikovány.

Priorita E.1 – Tvorba podmínek pro dostatek kvalifikovaných pracovních sil

Ačkoliv při hodnocení obsahového zaměření této priority nebyly identifikovány negativní vlivy na životní prostředí, je vhodné upozornit, že aktivita „E.1.2.3 Program finanční podpory začínajícím podnikatelům“ (navrhovaná v rámci opatření: E.1.2 – Podpora začínajícím a malým a středním podnikatelům) by teoreticky mohla vést i k podpoře podnikatelských záměrů s negativním vlivem na životní prostředí (zvýšení dopravní zátěže, zvýšení produkce odpadů atp.). K eliminaci tohoto rizika je vhodné začlenit environmentální kritéria do systému výběru projektů určených k podpoře v rámci tohoto opatření SPRMO (viz dále kapitola 11 SEA dokumentace)

Priorita E.2 – Rozvoj cestovního ruchu

Priorita směřuje mj. i ke zvýšení návštěvnosti dotčeného území, lze tedy očekávat určité riziko zvýšení dopravní zátěže (zejména v turistické sezóně a v lokalitách na jejichž propagaci byly zacíleny aktivity navrhované touto prioritou. Tento eventuální negativní vliv lze hodnotit jako málo významný, vzhledem k celkově problematické dopravní situaci v Opavě je nicméně nutné i toto riziko brát v úvahu, neboť i malé navýšení dopravní intenzity se může v kumulaci s ostatními dopravními problémy projevit vznikem „úzkých míst“ a dalších lokálních zhoršení dopravní situace.

Z hlediska ochrany krajinného rázu může dojít k negativnímu vlivu v případě necitlivé realizace aktivity E.2.2.1 Značení atraktivit (necitlivé umístění billboardů a dalších informačních panelů).

Potenciální rizika negativních vlivů na životní prostředí nelze zcela vyloučit u opatření „E.2.3 – Podpora vytvoření nových atraktivit“, vzhledem k tomu, že konkrétní obsah tohoto opatření bude upřesněna teprve v průběhu implementace SPRMO, v návaznosti na výstupy realizace aktivity „E.2.3.1 Provedení marketingového průzkumu, na základě něhož by došlo k definování chybějících atraktivit pro různé cílové skupiny.“ K eliminaci rizika negativního ovlivnění životního prostředí je vhodné začlenit environmentální kritéria do systému výběru projektů určených k podpoře v rámci tohoto opatření SPRMO (viz dále kapitola 11).

Priorita E.3 – Zemědělství

Priorita obsahuje jedinou aktivitu „E.3.1.1 Podpora projektů výstavby zařízení pro nepotravinářské využívání zemědělských plodin“ přičemž není zřejmé o jaká zařízení se bude jednat (zda o zařízení pro energetické využívání biomasy, výrobu bioetanolu, využití semene řepky olejné na výrobu methylesteru řepkového oleje, případně jiný druh zařízení). Vzhledem k tomu, že realizačním výstupem aktivity je toliko určení ploch pro výstavbu v rámci připravovaného územního plánu, nelze zatím potenciální negativní vlivy jednoznačně identifikovat (samotné vyčlenění plochy v územním plánu bude předmětem posouzení v rámci hodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj podle zákona 183/2006, samotný projekt (případně projekty) pak bude následně posouzen na úrovni hodnocení vlivů záměrů dle zákona 100/2001 Sb. (EIA). Z potenciálních negativních vlivů lze předpokládat zábor půdy, který však patrně nebude příliš významný, v závislosti na lokalizaci pak lze předpokládat i další možné vlivy (např. ovlivnění krajinného rázu), jejichž vyhodnocení bude součástí hodnocení na projektové úrovni (EIA).

Priorita I.1 – Řešení vnitřní dopravy města

Vedle významných pozitivních vlivů této priority byly identifikovány i potenciální negativní vlivy na životní prostředí, spojené zejména s aktivitami zahrnujícími výstavbu a úpravy dopravní infrastruktury, zejména silnic, a v určité míře i cyklostezek.

V rámci opatření „I.1.1 – Zklidňování dopravy ve městě a rozvoj cyklistické a pěší dopravy“ se jako potenciálně problematické může jevit aktivita „I.1.1.2 Postupné přemísťování podnikatelských aktivit náročných na dopravní napojení na okraj města“ může kromě pozitivního vlivu na řešení dopravní situace v centru města generovat i negativní vlivy na okrajích města např. záborů kvalitní zemědělské půdy, narušení prvků ÚSES, fragmentace krajiny nově vzniklým dopravním napojením, narušení krajinného rázu ad.) Rozsah těchto vlivů a jejich charakter bude záviset na konkrétních podnikatelských aktivitách a lokalitách, kam budou dané aktivity umístěny.

Aktivity směřující k podpoře cyklistické infrastruktury (I.1.1.3 Výstavba cyklistických stezek, I.1.1.4 Výstavba regionálních cyklostezek) s sebou nesou určité riziko narušení krajinného rázu a záborů kvalitní zemědělské půdy, tyto potenciální negativní vlivy však nejsou významné, respektive jejich riziko lze minimalizovat na úrovni přípravy a realizace jednotlivých projektů.

Opatření „I.1.3 – Zvýšení plynulosti dopravy ve městě“ naplňované aktivitou „I.1.3.1 Zlepšení průjezdnosti města“ obsahuje některé realizační výstupy u nichž lze předpokládat určité riziko negativního ovlivnění životního prostředí. V případě realizačního výstupu „Výstavba čtyř parkovacích domů (2 – sídliště Kateřinky-Západ, 1 – sídliště Kateřinky-Východ, 1 – Náměstí Svobody – stávající parkoviště)“ představují riziko možné dopady na ráz města, zábor ploch, případně lokální zvýšení dopravní zátěže (znečištění ovzduší – „studené starty“ automobilů, hluk). V kontextu pozitivního vlivu tohoto opatření na dopravní situaci Opavy je možné tyto identifikované potenciální negativní vlivy předběžně hodnotit jako málo významné, nicméně detailní hodnocení těchto vlivů musí být provedeno v rámci přípravy konkrétních projektů.

Obdobně byly potenciální negativní vlivy aktivity „I.1.3.1 Zlepšení průjezdnosti města“ identifikovány v případě realizačního výstupu „Výstavba parkoviště na ulici Rolnické (u Stříbrného jezera) – součást projektu Stříbrné jezero“ Stříbrné jezero představuje významný krajinný prvek (VKP) nacházející se v nadregionálním biokoridoru, přičemž jde o lokalitu

rekreačně využívanou. Provedení tohoto realizačního výstupu by mělo předcházet hodnocení na projektové úrovni (EIA) se zaměřením na možné zábory půdy, případně ploch zeleně, a možnost znečištění vod splachem z plochy parkovacích stání. Dalším potenciálním negativním vlivem je celkové zvýšení dopravní zátěže této lokality v důsledku zvýšení dostupnosti pro návštěvníky individuální automobilovou dopravou. Zejména během letního období tak hrozí lokální zhoršení hlukové a imisní zátěže.

Na obecné úrovni je dále třeba upozornit na skutečnost, že opatření priority „I.1 – Řešení vnitřní dopravy města“ směřované na zkapacitnění silniční dopravní sítě („I.1.3.1 Zlepšení průjezdnosti města“, „I.1.4.1 Zkapacitnění silniční dopravy“) s sebou nesou riziko tzv. dopravní indukce, která vyjadřuje přímo úměrný vztah mezi kapacitou dopravní infrastruktury a objemem dopravy. Čím více prostoru danému druhu dopravy poskytneme, tím větší bude jeho podíl. Každá nová silnice má potenciál přitahovat automobilovou dopravu a zvyšovat po ní poptávku. Empirické výzkumy indikují, že zvýšení celkové kapacity vede k nárůstu celkového objemu dopravy. Objem dopravy vzroste o dopravu přeměrovanou z jiné trasy či jiného druhu dopravy a o dopravu indukovanou, tedy o jízdy, které by se dříve vůbec neuskutečnily (*pozn.: tento jev je zkoumán již od 50. let, např. Beesley, M.E., Blackburn, A.J., Foster, C.D. (1963): Urban Transport Models and Motorway Investment. Economica, New Series, Vol. 30, No. 119, pp. 243-261*). Rizika lokálního zvýšení dopravní zátěže a tomu odpovídajících negativních vlivů na životní prostředí (zejména hluková zátěž) je třeba vyhodnotit při přípravě realizace konkrétních projektových záměrů.

Priorita I.2 – Vnější doprava

Aktivity v rámci této priority směřují především k podpoře přípravy realizace dopravních staveb regionálního významu formou účasti města na předprojektové přípravě a výkupu pozemků pro část plánované komunikace. Se samotnými aktivitami navrhovanými SPRMO, tedy nejsou bezprostředně spojeny žádné negativní vlivy, nicméně určité negativní ovlivnění některých složek životního prostředí nepochybně nastane v důsledku samotné realizace připravovaných projektů. Lze očekávat zejména vlivy z hlediska záborů ploch a zemědělské půdy, lze očekávat i vliv na krajinný ráz a fragmentaci krajiny. Přesná identifikace těchto dílčích negativních vlivů bude (v některých případech již je) předmětem vyhodnocení na úrovni projektové přípravy jednotlivých záměrů, které, jak bylo uvedeno výše, budou realizovány mimo rámec SPRMO.

Priorita I.3 – Rozvoj technické infrastruktury

Opatření navrhovaná v rámci této priority zahrnují některé aktivity s potenciálně významnými negativními vlivy na životní prostředí. U opatření „I.3.1 – Dořešení odvodu a likvidace odpadních vod ve městě“ a opatření „I.3.2 – Řešení odvodu a likvidace odpadních vod v městských částech“, která jsou jinak z hlediska životního prostředí nepochybně přínosná, je třeba při vlastní realizaci jednotlivých projektů zohlednit možnost negativního vlivu v případě střetů s prvky zeleně či ÚSES, případně též lokálně negativní vliv na krajinu a odvod vody z ní (např. aktivita „I.3.1.2 Úprava staré Jaktarky“ zahrnující drenáž koryta).

Dalším opatřením s potenciálně negativními vlivy je opatření „I.3.3 – Rozvoj ploch pro podnikání včetně budování technické infrastruktury“, respektive realizační výstupy navrhované v rámci aktivity „I.3.3.2 Příprava ucelených lokalit pro vznik průmyslových zón a ploch pro podnikání“ Konkrétní lokality navrhované jako realizační výstupy (viz tabulka č. 22, s. 64 – 66) jsou vesměs již stabilizované ve stávajícím územním plánu, případně jde o plochy nově navrhované k vymezení v rámci probíhající přípravy nového územního plánu

(který bude podléhat posouzení z hlediska vlivu na udržitelný rozvoj dle zákona 183/2006 Sb. [stavební zákon]). K navrhovaným lokalitám zatím vesměs nejsou připraveny konkrétní projekty a není tudíž možné identifikovat konkrétní vlivy na životní prostředí. Dá se nicméně předpokládat, že dojde k záborům ploch, v některých případech i k záborům orné půdy (např. v případě navrhovaného realizačního výstupu „Vybudování logistické zóny Suché Lazce“), přičemž posouzení přijatelnosti případných změn funkčního využití těchto ploch bude provedeno v rámci rozhodování o příslušné změně územního plánu. Z dalších potenciálních vlivů je možné předpokládat vliv na krajinný ráz, případně zvýšení nároků na dopravu a z toho plynoucí zvýšení zátěže ovzduší a hlukové zátěže. V závislosti na typu jednotlivých projektů či použitých průmyslových technologií lze předpokládat i další možné vlivy, jejichž posouzení bude však možné až po předložení konkrétních projektových záměrů.

Se záborů ploch jakožto negativním vlivem z hlediska životního prostředí bude spojena i realizace opatření „I.3.4 – Rozvoj ploch pro bydlení včetně budování technické infrastruktury“. Rovněž v tomto případě jde o lokality pro bydlení již stabilizované v platném územním plánu, přičemž zatím nejsou k dispozici konkrétní studie řešení jednotlivých ploch. V rámci naplňování tohoto opatření se předpokládá mj. financování výkupu některých pozemků a jejich zastiňování. Z dalších potenciálně negativních vlivů může v budoucích fázích realizace nastat např. negativní ovlivnění krajinného rázu, záborů a střety s prvky zeleně, případně fragmentace krajiny novými obslužnými komunikacemi. Tyto potenciální vlivy bude možné specifikovat až v průběhu přípravy konkrétních rozvojových záměrů.

Opatření „I.3.5 – Protipovodňová opatření“ zahrnující aktivity „I.3.5.1 Zkapacitnění Otického příkopu“ a „I.3.5.2 Úprava toku Jaktarky včetně rekonstrukce mostu na Žižkově ulici“ může mít vedle významných pozitivních vlivů z hlediska zabezpečení území před rizikem povodní též dílčí negativní vlivy na krajinný ráz a ekologické funkce toků, v případě necitlivého technického provedení úprav jejich koryt a břehů.

Priorita L.3 – Zvyšování kvality života obyvatel v oblastech sportu, kultury a volnočasových aktivit

Potenciální negativní vlivy byly identifikovány především v souvislosti s aktivitami týkajícími se budování nové infrastruktury v rámci opatření „L.3.2 – Rozvoj sportovní infrastruktury“ a opatření „L.3.4 – Rozvoj kulturní infrastruktury“. Aktivity „L.3.2.1 Výstavba, případně rekonstrukce plaveckého a zimního stadionu“ a „L.3.2.2 Výstavba tréninkové haly včetně ubytovacích kapacit“ jsou v současnosti teprve ve fázi veřejné zakázky na vypracování studie pro další realizaci projektu a tudíž nejsou k dispozici informace o parametrech projektů. Pro realizaci se počítá s umístěním v Městských sadech, v rámci sportovně rekreační zóny pro obyvatele. S ohledem na předpokládaný významný rozsah staveb a jejich lokalizaci lze jako potenciální negativní vlivy identifikovat, zejména záborů ploch a střety s plochami či prvky zeleně. V úvahu připadá i lokální zvýšení hlukové zátěže, přímé (při pořádání akcí) i nepřímé (související s nárůstem dopravní intenzity). Obdobné potenciální negativní vlivy je možné předpokládat i v případě aktivity „L.3.2.3 Podpora města při přemístění jezdeckého areálu“, která je uvažována do oblasti Stříbrného jezera (na plochu vymezenou v územním plánu jako plochu rekreace a sportu). Podobně jako u ostatních připravovaných infrastrukturních projektů, vyhodnocení konkrétních vlivů na životní prostředí bude možné až v rámci přípravy jejich realizace na základě zpracovaných projektových záměrů.

Obdobně je tomu s aktivitou „L.3.4.1 Řešení multikina v rámci výstavby zábavního centra v prostoru bývalé městské tržnice“, u které může připadat v úvahu např. lokální negativní vliv na dopravní obslužnost (parkování), a s aktivitou „L.3.4.2 Vznik amfiteátru (včetně letního

kina) v městských sadech“, u které je možné předpokládat možný negativní vliv z hlediska záborů ploch a zeleně, případně zvýšení hlukové zátěže.

Priorita Z.2 – Zlepšení sběru, zpracování a využití odpadů

V rámci této priority s významným pozitivním vlivem na životní prostředí byly identifikovány dílčí negativní vlivy především s ohledem na aktivitu „Z.2.1.1 Výstavba zařízení na využití BRO“. Připravovaný záměr počítá s umístěním v průmyslové ploše u silnice I/57 směr Krnov, přičemž obec Vávrovce bude odstíněna pásem zeleně širokým 50 – 60m. Negativním vlivem bude zábor zemědělské půdy, který byl konstatován v rámci procesu EIA – oznámení dle přílohy č. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (Ing. Pavla Žídková, listopad 2005). Vliv na půdu byl vyhodnocen jako trvalý, negativní, významný a nevratný vzhledem k záboru velmi kvalitní půdy třídy ochrany 1. (K výše uvedenému oznámení nebylo vydáno stanovisko, které je podkladem pro vydání stavebního povolení, a proces EIA byl na žádost oznamovatele 25. května 2006 zastaven).

Z hlediska potenciálních negativních vlivů na životní prostředí je dále relevantní i aktivita „Z.2.2.1 Podpora využívání nových technologií pro zpracování komunálního odpadu“ jejímž realizačním výstupem je zapojení Opavy do projektu Komplexního integrovaného centra nakládání s odpady (KIC) jehož výstavba je připravována na krajské úrovni (na lokalitě části Dolu Barbora, Karviná - Doly) Na projekt bylo již v roce 2004 zpracováno oznámení dle přílohy č. 4 zákona č. 100/2001 ve znění zákona č. 93/2004 Sb. Ze závěrů oznámení resp. hodnocení vlivu výstavby a provozu posuzovaného záměru na životní prostředí vyplývá, že výstavba a následný provoz předkládaného záměru je v dané lokalitě realizovatelný při respektování podmínek doporučených předkládaným oznámením. Dovoz SKO pro provoz linky 1 se předpokládá přibližně ze stejné svozové oblasti, ze které se v současné době sváží SKO na skládku DEPOS Horní Suchá, tj. do vzdálenosti cca 50 km. Dle současného stavu se na skládku DEPOS Horní Suchá sváží SKO z části regionů Ostrava, Karviná, Havířov, Český Těšín, Třinec a Orlová. Na lince 2 bude zpracováván v převážné míře již tříděný SKO a ostatní vybrané druhy odpadů. Odpady, které se budou zpracovávat na lince 2 budou do areálu KIC dopravovány silniční dopravou a ze vzdálenějších lokalit po železnici prostřednictvím železniční vlečky. Svazová oblast SKO bude upřesněna v průběhu I etapy provozu. Pro dovoz SKO lze využít jak automobilovou tak železniční dopravu.

Je zřejmé, že realizace uvedeného projektu je zcela mimo rámec SPRMO a rovněž případné přímé vlivy KIC na životní prostředí jsou vzhledem k lokalizaci zcela mimo území Opavy z hlediska tohoto posouzení nerelevantní. Na druhou stranu, lze identifikovat některé potenciální nepřímé negativní vlivy, které mohou mít vliv na životní prostředí Opavy. Vzhledem k značné přepravní vzdálenosti lze očekávat nárůst nároků na dopravu a s tím spojených dopadů na životní prostředí, zejména v případě využití těžkých automobilů. Jak také naznačují některé poznatky z ČR i zahraničí, energetické využívání komunálního odpadu (s nímž se v rámci projektu KIC počítá) navíc může působit jako brzda zvyšování materiálového využití některých složek odpadu, které by z hlediska všeobecně platné hierarchie nakládání s odpady mělo být preferováno.

Jak bylo indikováno výše, součástí navrhovaných opatření a aktivit jsou v některých případech návrhy realizačních výstupů s charakterem projektových záměrů, které však většinou ještě nejsou ve fázi přípravy umožňující detailní hodnocení vlivů na životní prostředí. Informace o úrovni přípravy relevantní z hlediska hodnocení vlivů na životní prostředí shrnuje následující tabulka č. 22.

Tabulka 22 – Přehled základních informací o realizačních výstupech SPRMO s charakterem projektových záměrů (údaje poskytnuty pracovníky MSMO)

aktivita	realizační výstup	Fáze přípravy Charakter projektu	lokalizace projektu	rozloha (u velkých ploch pro podnikání a bydlení)
<i>1.1.3.1 Zlepšení průjezdnosti města</i>				
Propojení Husova – Vančurova		Pouze studie		
Propojení Mostní - Rybářská		pouze studie Propojení ulic Mostní (vlastníkem je SMO) a Rybářská (MSK); tj. různé zdroje financování.	Prostor stávající uslepené křižovatky	
Kruhová křižovatka Ratibořská – Vrchní - Fügnerova		Pouze studie Jde o křižovatku komunikací, jejichž vlastníkem je stát (Ratibořská), MSK (Vrchní) a město (Fügnerova); financování tak pravděpodobně půjde z různých zdrojů – záleží na jednání.	Prostor stávající křižovatky	
Kruhová křižovatka Krnovská - Vančurova, Olomoucká - Vančurova		Projekt nepřipraven, jde pouze o úmysl. Krnovská – Vančurova (vlastníci SMO a stát), tj. různé možné zdroje financování; Olomoucká – Vančurova různé zdroje financování.	Prostor stávajících křižovatek	
Výstavba čtyř parkovacích domů (2 – sídliště Kateřinky-Západ, 1 – sídliště Kateřinky-Východ, 1 – Náměstí Svobody – stávající parkoviště)		Projekt nepřipraven, jde pouze o úmysl. ÚP souhlasí, zábory zemědělské půdy nenastanou. Projekt by měl řešit špatnou situaci v oblasti parkování zejména v lokalitě panelového sídliště Kateřinky.	Nic konkrétního není známo.	
<i>1.1.4.1 Zkapacitnění silniční dopravy</i>				
Úprava silnice na Pilszcz		Projekt nepřipraven, jde pouze o úmysl. K zábor zemědělské půdy nedojde.	Zatím konkrétně nevymezeno.	
Úprava příjezdu k HP Vávrovice včetně zesílení nosnosti mostu ve Vávrovicích,		Projekt nepřipraven, jde pouze o úmysl. K zábor zemědělské půdy nedojde.	Příjezd k hraničnímu přechodu Vávrovice včetně mostu ve Vávrovicích	

<i>I.3.3.2 Příprava ucelených lokalit pro vznik průmyslových zón a ploch pro podnikání</i>			
Rozvojové plochy v Jaktáři	<p>Plochy jsou vymezeny v platném ÚP; prozatím neexistují konkrétní projekty. Při realizaci konkrétních projektů může dojít k záborům ZP dojde, nicméně v souladu s platným ÚP.</p> <p>V rámci přípravy nového ÚP budou pravděpodobně v této lokalitě vymezeny i nové plochy se stejnou funkcí.</p> <p>Podstatou aktivit je příprava ploch pro budoucí využití (např. výkup či zasíťování pozemků), přičemž rozsah bude dán mimo jiné i objemem dostupných finančních prostředků</p>	Lokalizace je (bude) zřejmá z ÚP.	cca 22,8ha na 2 plochách
Plochy ve Vávrovicích podél komunikace I/57 na Krnov			cca 24,5ha na 2 plochách
Plochy podél obchvatů (severní i jižní)	<p>Rozvojové plochy budou navrhovány v rámci tvorby nového ÚP. K záborům ZP pravděpodobně dojde, ale to bude řešeno v rámci tvorby nového ÚP.</p>	Lokalizace bude zřejmá z ÚP; zatím není nic konkrétního známo	Není známo, určí to až nový územní plán; existuje pouze úmysl plochy pro podnikání umístit k důležitým komunikacím
Plochy podél komunikace I/11 na Ostravu			
Vybudování logistické zóny Suché Lazce	Projekt připravován soukromým investorem, připravována změna územního plánu obce Suché Lazce.	Plocha stávající orné půdy, u silnice I/11 na Ostravu	cca 10 ha
<i>I.3.4.2 Příprava ucelených lokalit pro bydlení (včetně nájemního)</i>			
Bytové domy na Olomoucké ulici (u Hypernovy)	<p>Všechny uvedené plochy v souladu se současným ÚP; k záborům ZP tedy dojit může fyzicky, nicméně v souladu s funkčním využitím ploch stanoveným ÚP.</p>	Lokalizace je zřejmá ze současného ÚP; konkrétnější studie řešení daných území většinou nejsou;	cca 14,6 ha na 1 ploše.
Rodinné domy v lokalitě Hoštické louky			cca 24,4 ha na 2 plochách
Rodinné a bytové domy v Malých Hošticích			11,6 ha na 3 plochách

Rodinné domy v lokalitě Dolní hráz v Kylešovicích	Všechny uvedené plochy v souladu se současným ÚP; k záborům ZP tedy dojít může fyzicky, nicméně v souladu s funkčním využitím ploch stanoveným ÚP.	Lokalizace je zřejmá ze současného ÚP; konkrétnější studie řešení daných území většinou nejsou;	cca 31,6 ha na 3 plochách
Rodinné a bytové domy v lokalitě Horní hráz v Kylešovicích			cca 34 ha na 5 plochách
RD v lokalitě Kylešovice mezi ulicemi Hlavní a J. Davida			cca 10,1 ha na 1 ploše
L.3.2.1 Rekonstrukce, příp. výstavba plaveckého a zimního stadionu	Zatím není k dispozici konkrétní projekt, probíhá veřejná zakázka na vypracování studie na nový bazén	Lokalizace v oblasti Městských sadů v rámci sportovně-rekreační zóny pro obyvatele.	
L.3.2.2 Výstavba tréninkové haly včetně ubytovacích kapacit	Nejsou k dispozici konkrétní podklady, probíhá veřejná zakázka na vypracování studie	Lokalizace v oblasti Městských sadů v rámci sportovně-rekreační zóny pro obyvatele	
L.3.2.3 Podpora města při přemístění jezdeckého areálu	Obsahem aktivity je zohlednění potřeby přemístění areálu v rámci tvorby nového ÚP a případně při vyjednávání o odkupu daných pozemků	Lokalizace je uvažována do oblasti Stříbrného jezera. Z hlediska ÚP jde funkčně o plochu rekreace a sportu	
L.3.4.2 Vznik amfiteátru (včetně letního kina) v městských sadech	Jde pouze o úmysl, zatím bez konkrétního projektu. Výstavba by byla realizována na základech existujícího prostoru pro setkávání obyvatel v Městských sadech.	Lokalizace v Městských sadech.	
Z.2.1.1 Výstavba zařízení na využití BRO	Dokumentace hotova, stavební povolení je předpokládáno na 1.čtvrtletí roku 2008 Probíhá proces posouzení vlivů na životní prostředí (EIA) K záboru zemědělské půdy dojde, nicméně jde o plochu, která je k tomu v ÚP určena (plocha průmyslu) Projekt bude financován ze soukromých zdrojů, nebo formu PPP, nebo z rozpočtu města (zde ale platí zásada, že musí být externí spolufinancování, např. z fondu EU).	Lokalizace u obce Vávrovice, podél silnice I/57 směr Krnov. Vávrovice budou odstíněny pásem zeleně širokým 50 – 60m.	cca 2,7 ha

Zdroj: informace poskytli pracovníci MSMO

Rizika kumulativních vlivů

Z tabulky č. 21 shrnující hodnocení vlivů opatření SPRMO na jednotlivá klíčová témata vyplývá, že v rámci implementace SPRMO existuje u některých témat riziko kumulace negativních vlivů (témata u kterých byl potenciální negativní vliv identifikován více než dvakrát). Shrnutí hlavních aspektů tohoto rizika je uvedeno níže.

Příroda a krajina

Jak vyplývá ze shrnující hodnotící tabulky č. 21 a ze shrnutí potenciálních negativních vlivů v kapitole 6.2, pojí se rizika negativního vlivu na přírodu a krajinu především s výstavbou nové infrastruktury (dopravní, podnikatelské, sportovní, technické). Rizika kumulace negativních vlivů přitom souvisejí zejména se střety infrastrukturních projektů s ekologicky hodnotnými prvky v území, zejména s prvky zeleně (městská zeleň, jednotlivé stromy či plochy i méně hodnotné zeleně, které však v území plní ekologické funkce). Dalším potenciálním rizikem jsou necitlivé úpravy koryt vodních toků, které rovněž plní v území ekologické funkce, a to i v případech, kdy jde o toky znečištěné či jinak degradované.

Jak vyplývá ze shrnujícího hodnocení, u izolovaně posuzovaných opatření SPRMO jsou potenciální negativní vlivy poměrně malé, nicméně jejich závažnost tkví právě v možnosti kumulace, která ve výsledku může představovat významný negativní vliv na přírodu a krajinu dotčeného území. Vzhledem k charakteru území, které je tvořeno převážně městskou a činností člověka silně ovlivněnou venkovskou krajinou, jejíž ekologická hodnota je dlouhodobě oslabená, tak představují i jednotlivá dílčí negativní ovlivnění malého rozsahu vážné riziko z hlediska zachování zbývajících ekologických funkcí celého systému.

Půda

Z hlediska možnosti kumulace negativních vlivů na půdu představují riziko zejména veškerá opatření SPRMO z nichž vyplývají nároky na zábory dosud nezastavěných ploch jak zemědělské tak nezemědělské půdy. Je zřejmé, že zábory ploch v rámci jednotlivých navrhovaných aktivit nemusí vždy představovat významný negativní vliv – ten však může nastat v případě, že dochází k růstu počtu jednotlivých záborů a nastolený trend již může znamenat významné negativní ovlivnění této složky životního prostředí.

Tabulka 23 poskytuje přehled o vybraných aktivitách a realizačních výstupech navrhovaných v rámci různých priorit SPRMO, relevantních pro identifikaci rizika kumulativního vlivu z hlediska záboru půdy. Pro korektní interpretaci tabulky je nicméně nutné uvést, že funkční využití uvedených ploch bylo již ve většině případů stanoveno územním plánem a navrhované aktivity tedy vesměs nepředstavují nové vzniklé nároky na zábory půdy (tj. vzniklé na základě zpracování a předpokládaného schválení SPRMO). U těch návrhů, kde tomu tak není (poslední dva řádky tabulky) je podstatou aktivity SPRMO zadání pro tvorbu nového územního plánu.

Tabulka 23 - Vybrané aktivity SPRMO související s problematikou záboru půdy

Rozvojové plochy v Jaktarži	cca 22,8 ha na 2 plochách
Plochy ve Vávrovicích podél komunikace I/57 na Krnov	cca 24,5 ha na 2 plochách
Vybudování logistické zóny Suché Lazce	cca 10 ha
Bytové domy na Olomoucké ulici (u Hypernovy)	cca 14,6 ha na 1 ploše.
Rodinné domy v lokalitě Hoštické louky	cca 24,4 ha na 2 plochách
Rodinné a bytové domy v Malých Hošticích	11,6 ha na 3 plochách

Rodinné domy v lokalitě Dolní hráz v Kylešovicích	cca 31,6 ha na 3 plochách
Rodinné a bytové domy v lokalitě Horní hráz v Kylešovicích	cca 34 ha na 5 plochách
RD v lokalitě Kylešovice mezi ulicemi Hlavní a J. Davida	cca 10,1 ha na 1 ploše
Výstavba zařízení na využití BRO	cca 2,7 ha
Plochy podél obchvatů (severní i jižní)	není známo
Plochy podél komunikace I/11 na Ostravu	není známo

Zdroj: informace poskytli pracovníci MSMO

Uvedené návrhy SPRMO, respektive údaje o příslušných záborech ploch poskytují elementární ilustraci o rozsahu kumulativního vlivu SPRMO z hlediska záborů půdy. Celkový rozsah záboru na základě dostupných údajů lze orientačně odhadnout na cca 200 ha, což při rozloze zájmového území 9061 ha představuje zhruba 2 % z celkové plochy půdního fondu, přičemž další podstatné zábory budou spojeny s výstavbou dopravní infrastruktury (které však na úrovni SPRMO není možné kvantitativně specifikovat). Je ovšem třeba znovu zdůraznit, že rozsah a charakteru záborů je řešen mimo rámec tvorby SPRMO, na úrovni územního plánu. Realizace opatření a aktivit navrhovaných SPRMO tedy vychází z podmínek nastavených územním plánem.

Hluk

I přesto, že opatření a aktivit SPRMO je směřována na řešení problematiky hlukové zátěže, řada dalších aktivit navrhovaných SPRMO se vyznačuje určitým potenciálem k dílčímu zhoršení situace. Jde zejména o aktivity související se zkapacitňováním silniční dopravy, které za určitých okolností (např. nevhodné technické řešení komunikace, nárůst intenzity provozu, ad.) mohou způsobit nárůst lokální hlukové zátěže. Další skupinou aktivit mohou být aktivity zaměřené na rozvoj rekreačních atraktivit, a možností sportovního a kulturního vyžití, které mohou být spojeny s rizikem nárůstu obtěžujícího hluku při jednorázových i dlouhodobých kulturních či sportovních akcích apod. V neposlední řadě jsou pak s rizikem zvýšení hlukové zátěže potenciálně spojena veškerá opatření a aktivity podporující rozvoj podnikání a dalších ekonomických činností. Kumulace zátěže z různých zdrojů hluku představuje významný faktor ohrožující kvalitu životního prostředí, přičemž v některých případech může právě relativně malé navýšení hluku přispět k překročení stanoveného přípustného limitu, případně subjektivně pociťované hranice kdy hluková zátěž snižuje kvalitu života individuálních občanů.

Udržitelný rozvoj území

Z hlediska tematiky udržitelného rozvoje území spočívá riziko kumulace negativních vlivů rovněž především v opatřeních a aktivitách vyžadujících zábory ploch. De značné míry jde tedy o problematiku popsanou výše v části věnované tématu Půda, přičemž kromě samotného negativního dopadu na půdu, jakožto de facto neobnovitelného přírodního zdroje, je z hlediska udržitelného rozvoje území důležitý rovněž vliv těchto aktivit na celkovou strukturu organizace území a její vyváženost z pohledu pilířů udržitelného rozvoje (sociální, ekonomický, environmentální). Riziko kumulace negativních vlivů tak nastává zejména při soustavném upřednostňování jednoho z aspektů rozvoje při realizaci navrhovaných aktivit bez ohledu na širší kontext. Typickým příkladem může být vznik monofunkčních území (např. satelitních městeček, nebo průmyslových zón), jejichž fungování následně vede např. k nárůstu intenzity dopravy a potřebě budování nové infrastruktury, snižování prostupnosti území, oslabování ekologických funkcí krajiny, případně ke ztrátě pocitu sounáležitosti obyvatel s daným územím a zhoršení sociálního klimatu v komunitě.

7. Plánované opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech závažných negativních vlivů životní prostředí vyplývajících z provedení koncepce

Vzhledem k charakteru návrhové části SPRMO, která obsahuje jak opatření obecnějšího rázu tak i návrhy charakteru projektových záměrů, se SEA zaměřuje mimo jiné na předcházení a minimalizaci významných potenciálních negativních vlivů na životní prostředí prostřednictvím návrhu podmínek realizace jednotlivých opatření.

Na základě hodnocení jednotlivých opatření a aktivit SPRMO na životního prostředí (viz kapitola 6) byly navrženy specifické podmínky pro implementaci, které jsou spolu s dílčími doporučeními obecnějšího charakteru v přehledu shrnuty níže.

Důležitou součástí opatření pro zamezení významných negativních dopadů implementace SPRMO na životní prostředí je také návrh environmentálních kritérií (viz dále kap. 11) pro výběr projektů. Realizace tohoto návrhu by měla zajistit, aby nebyly podpořeny projekty s negativními vlivy na životní prostředí, naopak aby podpora byla směřována na projekty, které mohou přispět ke zlepšení stavu životního prostředí v dotčeném území.

7.1. Souhrn navržených podmínek pro implementaci opatření a aktivit SPRMO

Níže jsou uvedeny návrhy podmínek pro implementaci opatření a aktivit navrhovaných v rámci SPRMO, u kterých byly identifikovány potenciální negativní vlivy na životní prostředí.

Priorita E.1 – Tvorba podmínek pro dostatek kvalifikovaných pracovních sil

Aktivita směřující k realizaci blíže nespecifikovaného programu finanční podpory začínajícím podnikatelům (E.1.2.3) by měla být realizována s ohledem na environmentální parametry jednotlivých podnikatelských projektů ucházejících se o tuto podporu. Toto lze zajistit např. začleněním vhodných environmentálních kritérií do systému pro výběr projektů, který může být vytvořen buď specificky pro realizaci tohoto konkrétního programu, nebo navázán na širší systém environmentálních kritérií pro výběr projektů v rámci implementace SPRMO navrhovaný v kapitole 11 této dokumentace.

Priorita E.2 – Rozvoj cestovního ruchu

Potenciální negativní vlivy z hlediska dopravní zátěže a příspěvku rekreačních aktivit k celkové dopravní zátěži lze minimalizovat pouze v rámci řešení celkové dopravní situace v Opavě. Dopravní obslužnost jednotlivých atraktivit cestovního ruchu musí být řešena v tomto kontextu a nikoliv izolovaně. Při přípravě jednotlivých projektů a přijímání koncepčních rozhodnutí v oblasti managementu rekreace a cestovního ruchu je třeba preferovat řešení dopravní obslužnosti prostřednictvím hromadné dopravy, pěší či cyklistické, případně dalších environmentálně šetrných forem.

Možnému negativnímu ovlivnění krajinného rázu (či rázu města) v případě necitlivé realizace aktivity „E.2.2.1 Značení atraktivit“ (necitlivé umístění billboardů a dalších informačních panelů) je možné předejít zohledněním tohoto rizika při výběru místa a způsobu instalace značení (např. formou konzultace s odborem ŽP magistrátu)

U obecně formulovaných aktivit v rámci opatření „E.2.3 – Podpora vytvoření nových atraktivit“, lze minimalizovat možnost negativního ovlivnění životního prostředí začleněním environmentálních kritérií do systému výběru projektů určených k podpoře v rámci tohoto opatření SPRMO (viz dále kapitola 11).

Priorita E.3 – Zemědělství

Jak bylo uvedeno výše, charakter aktivity „E.3.1.1 Podpora projektů výstavby zařízení pro nepotravinářské využívání zemědělských plodin“ není v rámci SPRMO upřesněn. Realizačním výstupem bude toliko určení ploch pro výstavbu v rámci připravovaného územního plánu. Rozsah záboru ploch a další územní souvislosti budou předmětem posouzení v rámci hodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj podle zákona 183/2006 Sb. (stavební zákon). Samotný budoucí projektový záměr potom vzhledem k charakteru projektu bude podléhat hodnocení EIA dle zákona 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění. Opatření k předcházení, minimalizaci, případně kompenzaci potenciálních negativních vlivů na životní prostředí budou moci být stanovena až v rámci těchto posouzení.

Priorita I.1 – Řešení vnitřní dopravy města

Potenciální negativní vlivy na životní prostředí byly indikovány u aktivity „I.1.1.2 Postupné přemísťování podnikatelských aktivit náročných na dopravní napojení na okraj města“. Vzhledem k tomu, že realizačním výstupem této aktivity je zadání na řešení této problematiky v rámci přípravy nového územního plánu města, nelze v této chvíli stanovovat konkrétní opatření k eliminaci potenciálních negativních vlivů. Je zřejmé, že klíčové pro eliminaci rizik negativních vlivů bude právě vhodné užití nástrojů územního plánování (omezení rozsahu záborů ploch a vzniku zpevněných ploch na nových lokalitách, řešení dopravního napojení, ad.).

Potenciální negativní vlivy aktivit směřujících výstavbě cyklistických stezek (I.1.1.3 Výstavba cyklistických stezek, I.1.1.4 Výstavba regionálních cyklostezek) je možné minimalizovat větším zohledněním těchto rizik při přípravě technické realizace projektů. Vhodným trasováním stezek lze minimalizovat zábery kvalitní půdy a vliv na krajinný ráz (vedení stezky by mělo sledovat linie krajiny, nikoliv maximální efektivitu z hlediska zkrácení dopravní vzdálenosti apod.). Významné jsou i samotné technické parametry stezky, která by neměla být zmenšenou silnicí, ale svými rozměry i povrchem by měla zohledňovat nejen potřeby uživatelů, ale právě i vizuální dopad na okolní krajinu, doporučit lze např. i výsadbu doprovodné zeleně apod. Zohlednění těchto požadavků je možné zajistit při zadávání realizace jednotlivých projektů.

Realizační výstup „Výstavba čtyř parkovacích domů (2 – sídliště Kateřinky-Západ, 1 – sídliště Kateřinky-Východ, 1 – Náměstí Svobody – stávající parkoviště)“ navrhovaný v rámci aktivity „I.1.3.1 Zlepšení průjezdnosti města“, bude vzhledem ke svému charakteru předmětem posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) na úrovni přípravy realizace jednotlivých parkovacích domů. V současnosti je návrh pouze v ranném stádiu, není rozhodnuto o přesné lokalizaci ani nebyl dosud navržen konkrétní projekt technického řešení, Stanovení konkrétních opatření a podmínek realizace z hlediska minimalizace negativních vlivů na životní prostředí možné až v dalších fázích přípravy realizace tohoto návrhu.

V případě realizačního výstupu „Výstavba parkoviště na ulici Rolnické (u Stříbrného jezera) – součást projektu Stříbrné jezero“ je nutné na úrovni projektové přípravy záměru technicky řešit riziko znečištění vod splachem s ploch parkovacích stání. Dále též stanovit vhodná opatření kompenzačního charakteru (např. výsadba doprovodné zeleně). Je vhodné též zvážit

posílení veřejné dopravy do této rekreační lokality v rekreační sezóně a snížit tak tlak na zvyšování kapacity parkovacích míst.

Případné vedlejší negativní dopady opatření priority „I.1 – Řešení vnitřní dopravy města“ směřované na zkapacitnění silniční dopravní sítě (zvýšení intenzity automobilové dopravy v důsledku zlepšení podmínek pro ni) je možné částečně eliminovat dalšími opatřeními v rámci celkového managementu dopravního systému ve městě (posílení a preference veřejné dopravy, regulace parkování či vjezdu do města apod.). Další opatření týkající se možných dílčích negativních vlivů jednotlivých navrhovaných projektů (hluk a další vlivy dopravy v důsledku zkapacitnění jednotlivých křižovatek apod.) je možné stanovit v rámci projektové přípravy jednotlivých stavebních akcí.

Priorita I.2 – Vnější doprava

Jak bylo uvedeno výše, fyzická realizace projektů v oblasti zlepšení silničního napojení města na regionální a nadregionální komunikace s nimiž jsou spojeny potenciální negativní vlivy na životní prostředí (opatření „I.2.1 – Napojení Opavy na dálnice D47 a A4“, opatření „I.2.2 – Převedení tranzitní dopravy mimo město“) nebude probíhat v rámci implementace SPRMO, a tudíž identifikované potenciální negativní vlivy nemohou být řešeny jinak než v souvislosti s projektovou přípravou těchto investičních akcí, která je prováděna zejména na úrovni krajské, respektive národní. Konkrétní opatření na minimalizaci a kompenzaci identifikovaných negativních vlivů budou vyplývat z výsledků posouzení vlivů na životní prostředí provedeného na úrovni jednotlivých projektů (EIA).

Priorita I.3 – Rozvoj technické infrastruktury

U opatření „I.3.1 – Dořešení odvodu a likvidace odpadních vod ve městě“ a opatření „I.3.2 – Řešení odvodu a likvidace odpadních vod v městských částech“, která jsou jinak z hlediska životního prostředí nepochybně přínosná, je třeba při vlastní realizaci jednotlivých projektů minimalizovat možnost střetů s prvky zeleně či ÚSES, případně realizovat náhradní zeleň. U aktivit zahrnujících úpravy koryt vodotečí je vhodné konzultovat technické provedení s orgány ochrany přírody a předejít tak riziku negativního vlivu na krajinu a odvod vody z ní.

Jak bylo uvedeno výše v kapitole 6, v případě opatření „I.3.3 – Rozvoj ploch pro podnikání včetně budování technické infrastruktury“, respektive realizačních výstupů navrhovaných v rámci aktivity „I.3.3.2 Příprava ucelených lokalit pro vznik průmyslových zón a ploch pro podnikání“ je hlavním potenciálním negativním vlivem zábor ploch, případně zemědělské půdy. Konkrétní lokality navrhované jako realizační výstupy (viz tabulky 22 a 23) přitom jsou vesměs již stabilizované ve stávajícím územním plánu, případně jde o plochy nově navrhované k vymezení v rámci probíhající přípravy nového územního plánu (který bude podléhat posouzení z hlediska vlivu na udržitelný rozvoj dle zákona 183/2006 Sb. [stavební zákon]). Minimalizace faktických záborů ploch je možné dosáhnout vhodně zvolenými regulativy pro realizaci jednotlivých projektů na těchto rozvojových plochách (omezení vzniku ploch se zpevněným povrchem apod.). Opatření k předcházení či nápravě dalších potenciálních negativních vlivů spojené s rozvojem těchto ploch (vlivy na krajinný ráz, dopravní zátěž ad.) je možné řešit až na úrovni rozhodování o jednotlivých projektových záměrech na základě konkrétních projektových podkladů.

Obdobně u opatření „I.3.4 – Rozvoj ploch pro bydlení včetně budování technické infrastruktury“ jde o lokality již stabilizované v platném územním plánu, přičemž zatím většinou nejsou k dispozici konkrétní studie řešení jednotlivých lokalit, které by indikovaly

skutečný rozsah zastavěných ploch. Vhodně zvoleným urbanistickým řešením lze rozsah potenciálních negativních vlivů (nárůst rozsahu zpevněných povrchů, negativní ovlivnění krajinného rázu, zábory a střety s prvky zeleně, fragmentace krajiny novými obslužnými komunikacemi) významně omezit. Lze doporučit, tyto aspekty byly zohledněny při výběru developera či zpracovatele návrhů urbanistického řešení jednotlivých lokalit.

Potenciální negativní vlivy aktivit „I.3.5.1 Zkapacitnění Otického příkopu“ a „I.3.5.2 Úprava toku Jaktarky včetně rekonstrukce mostu na Žižkově ulici“ na krajinný ráz a ekologické funkce toků, lze minimalizovat vhodným technickým řešením na projektové úrovni, konzultovaným s odborem životního prostředí MSMO, případně s orgány ochrany přírody.

Priorita L.3 – Zvyšování kvality života obyvatel v oblastech sportu, kultury a volnočasových aktivit

Opatření k eliminaci či minimalizaci potenciálních negativních vlivů identifikovaných v případě aktivit „L.3.2.1 Výstavba, případně rekonstrukce plaveckého a zimního stadionu“ a „L.3.2.2 Výstavba tréninkové haly včetně ubytovacích kapacit“ bude možné specifikovat až na základě konkrétních projektových návrhů a upřesnění lokalizace jednotlivých staveb a celkového urbanistického řešení. Vzhledem k charakteru těchto záměrů bude nezbytné provést detailní vyhodnocení vlivů na životní prostředí ve fázi přípravy projektů (EIA), jehož součástí bude i stanovení konkrétních opatření k minimalizaci negativních vlivů.

V případě aktivity „L.3.2.3 Podpora města při přemístění jezdeckého areálu“, by případné negativní vlivy na životní prostředí (zábory zeleně, zvýšení prašnosti, ad.) měly být kompenzovány vhodnými opatřeními při realizaci projektu (výsadba doprovodné zeleně).

U aktivity „L.3.4.1 Řešení multikina v rámci výstavby zábavního centra v prostoru bývalé městské tržnice“ je třeba zohlednit předpokládané nároky provozu kina na dopravní obslužnost (parkovací stání pro návštěvníky) v kontextu řešení dopravní obslužnosti celé lokality.

Při realizaci Aktivity „L.3.4.2 Vznik amfiteátru (včetně letního kina) v městských sadech“, u které je možné předpokládat možnost negativního vlivu z hlediska záborů ploch a zeleně, případně zvýšení hlukové zátěže, by měla být součástí projektového řešení opatření k minimalizaci respektive kompenzaci případných negativních vlivů (náhrada zeleně, protihluková opatření).

Priorita Z.2 – Zlepšení sběru, zpracování a využití odpadů

Dílejší negativní vlivy na životní prostředí spojené s realizací aktivity „Z.2.1.1 Výstavba zařízení na využití BRO“ jsou již řešeny v rámci probíhajícího posouzení konkrétního projektového záměru (EIA). Připravovaný záměr počítá s umístěním v průmyslové ploše u silnice I/57 směr Krnov, přičemž obec Vávrovce bude odstíněna pásem zeleně širokým 50 – 60m. Potenciálně nevratným negativním vlivem bude zábor zemědělské půdy, který byl konstatován v rámci procesu EIA – oznámení dle přílohy č. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (Ing. Pavla Žídková, listopad 2005).

Jako bylo uvedeno výše v kapitole 6, z hlediska potenciálních negativních vlivů na životní prostředí je relevantní i aktivita „Z.2.2.1 Podpora využívání nových technologií pro zpracování komunálního odpadu“ jejímž realizačním výstupem je zapojení Opavy do projektu Komplexního integrovaného centra nakládání s odpady (KIC) jehož výstavba je připravována na krajské úrovni (na lokalitě dolu Barbora Karviná – Doly). Vzhledem k tomu, že projekt je připravován zcela mimo rámec i geografický záběr SPRMO a identifikované potenciální vlivy

jsou pouze nepřímé povahy, je na této úrovni adekvátním opatřením k předcházení negativním vlivům doporučení k zohlednění identifikovaných rizik (nárůst dopravní zátěže, oslabení materiálového využití odpadů ve prospěch energetického) při dalším rozhodování o konkrétní podobě zapojení Opavy do projektu KIC.

Opatření pro předcházení riziku kumulace negativních vlivů

Jak vyplývá z hodnocení potenciálu kumulace negativních vlivů SPRMO na životní prostředí (viz kapitola 6.2), opatření minimalizující toto riziko představují zejména nástroje strategického a územního plánování, respektive posuzování potenciálních vlivů jednotlivých záměrů v kontextu celkové situace v území. V případě rizika kumulativního vlivu záborů půdy je klíčovým nástrojem pro prevenci tohoto negativního vlivu posuzování územního plánu na udržitelný rozvoj území dle zákona 183/2006 (stavební zákon). V případě opatření či aktivit SPRMO s potenciálně negativními vlivy z hlediska hluku či přírody a krajiny, je klíčovým nástrojem prevence kumulativních vlivů důsledné vyhodnocování rizika těchto kumulativních vlivů na úrovni jednotlivých projektů (EIA).

8. Výčet důvodů pro výběr zkoumaných variant a popis, jak bylo posuzování provedeno, včetně případných problémů při shromažďování požadovaných údajů (např. technické nedostatky nebo nedostatečné know-how)

8.1. Výběr zkoumaných variant

Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy je předkládán jako jednovariantní. Struktura a obsahová náplň návrhové části SPRMO byla připravována dlouhodobě v rámci pracovních skupin s účastí reprezentantů relevantních zájmových skupin veřejnosti a jednotlivé varianty opatření a aktivit byly zvažovány průběžně - výstupem je předkládaná jednovariantní verze SPRMO.

Vzhledem k úrovni obecnosti některých formulovaných opatření i navrhovaných aktivit je zřejmé, že v některých případech mohou varianty nastat ve fázi implementace SPRMO, při rozhodování o způsobech realizace navrhovaných aktivit, respektive teprve při realizaci konkrétních projektů (např. u těch opatření, kde je konkrétní realizační výstup závislý na výsledcích dílčích studií, jejichž zpracování SPRMO předpokládá).

8.2. Popis provedení posouzení vlivů SPRMO na životní prostředí

Posouzení vlivů Strategického plánu ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy na životní prostředí bylo provedeno v souladu se zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb. Významným podkladem byla Metodika posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí (MŽP, edice Planeta 7/2004).

Součástí vyhodnocení vlivů na životní prostředí na základě vydaného závěru zjišťovacího řízení je i posouzení vlivů na soustavu lokalit Natura 2000.

Proces posuzování vlivu SPRMO na životní prostředí byl zahájen v době, kdy byly připraveny některé části dokumentu, nicméně s možností návrhů na změny dokumentu v průběhu jeho zpracování (tzn. byl zvolen přístup ex-ante v kombinaci s ex-post).

Základním prvkem posouzení bylo hodnocení vztahu navržených opatření a aktivit vzhledem k identifikovaným relevantním klíčovým tématům životního prostředí.

Jednotlivé kroky provedení posouzení vlivů SPRMO na životní prostředí:

1. Analýza stavu životního prostředí na území Statutárního města Opavy.
2. Analýza strategických dokumentů na mezinárodní, národní a regionální úrovni.
3. Stanovení sady klíčových témat životního prostředí relevantních pro hodnocení SPRMO na základě analýzy trendů a stavu životního prostředí, cílů strategických dokumentů pro oblast životního prostředí a obsahu SPRMO.
4. Posouzení návrhové části SPRMO vzhledem ke klíčovým tématům životního prostředí.
5. Posouzení SPRMO z hlediska vlivů na veřejné zdraví
6. Posouzení SPRMO z hlediska vlivů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti (lokality systému Natura 2000)
7. Návrh opatření pro předcházení negativnímu vlivu implementace SPRMO na životní prostředí.
8. Návrh monitoringu implementace SPRMO z hlediska vlivů na životní prostředí.
9. Návrh environmentálních indikátorů pro sledování vlivu realizace SPRMO na životní prostředí.
10. Návrh environmentálních kritérií pro výběr projektů.

11. Zpracování SEA dokumentace.
12. Návrh stanoviska SEA.

8.3. Problémy při shromažďování požadovaných údajů

Ze strany předkladatele SPRMO, tj. Statutárního města Opavy bylo zpracovateli SEA poskytnuto dostatečné množství relevantních údajů pro zpracování hodnocení.

Nedostatek informací potřebných k detailnějšímu vyhodnocení vlivů některých aktivit a realizačních výstupů s charakterem konkrétních projektových záměrů navrhovaných v rámci SPRMO vyplývá ze skutečnosti, že tyto návrhy zatím nebyly na projektové úrovni rozpracovány a řada informací projektového charakteru (přesná povaha projektu, lokalizace projektu, technické parametry řešení atd.) tudíž není v této fázi k dispozici.

9. Stanovení monitorovacích ukazatelů (indikátorů) vlivů koncepce na životní prostředí

9.1. Úvod

Povinnost provádět během implementace koncepce sledování jejích vlivů na životní prostředí je dána §10h zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění. Statutární město Opava jako předkladatel koncepce je povinno zajistit sledování a rozbor vlivů schváleného SPRMO na životní prostředí a veřejné zdraví.

Statutárního města Opava může k tomuto hodnocení využít indikátory navržené v rámci SEA SPRMO. Pokud budou zjištěny závažné negativní vlivy na životní prostředí tj. zhoršení stavu životního prostředí v některém ze sledovaných ukazatelů, je předkladatel povinen zajistit přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění takových vlivů a informovat o tom dotčené správní úřady. Přestože nebude pravděpodobně vždy možné stanovit přímou vazbu mezi případným zhoršením stavu životního prostředí a SPRMO, je v takovém případě dále zapotřebí SPRMO – jako zastřešující rozvojový dokument města – podrobit analýze z hlediska vlivů jeho implementace a životní prostředí a případně rozhodnout o jeho změně.

Zpracovatel SEA SPRMO při návrhu monitoringu dále předpokládá, že níže uvedený návrh bude dále případně upraven podle způsobu implementace SPRMO a podle charakteru jednotlivých předkládaných projektů. Splnění tohoto předpokladu však znamená zajištění dostatečných personálních a odborných kapacit v rámci celkového systému sledování dopadů implementace SPRMO (viz dále).

9.2. Návrh environmentálních indikátorů pro monitoring SPRMO

Navrhované indikátory představují soubor ukazatelů reprezentující jednotlivá klíčová témata životního prostředí relevantní z hlediska obsahu posuzované koncepce a stavu životního prostředí v dotčeném území. Navrhované indikátory jsou vesměs standardně používanými ukazateli, sledovanými i na úrovni města Opavy. Negativní vývoj, případně změny trendů směrem ke zhoršení stavu životního prostředí indikované jedním nebo více z těchto ukazatelů by měly být impulsem pro analýzu a případnou změnu SPRMO.

Tabulka 23 - Indikátory navrhované pro monitoring vlivu implementace SPRMO na životní prostředí

Téma	Indikátor
Příroda a krajina	Počet nově vysázených / vykácených stromů Plocha nově realizované zeleně Délka revitalizovaných vodních toků
Půda	Rozloha nových záborů zemědělské půdy
Povrchové a podzemní vody	Počet obyvatel napojených na vodovod a kanalizaci Podíl čištěných odpadních vod Kvalita povrchových vod
Ovzduší	Imise prioritních nebezpečných látek v ovzduší Emise do ovzduší (dle REZZO)
Odpady	Celková produkce odpadů Produkce separovaného odpadu Podíl materiálově využívaného odpadu

Doprava	Intenzita dopravy na klíčových komunikacích Převážný výkon MHD (počet přepravených osob a kilometrů) Délka cyklotras a cyklostezek oddělených od automobilové dopravy
Energetika	Počet domácností napojených na CZT a plyn Počet projektů na využívání obnovitelných zdrojů energie Rozsah úspor energie realizovaných na budovách města
Hluk	Počet obyvatel žijících v oblastech s překročenými hlukovými limity Rozloha oblastí s překročenými hlukovými limity
Prevence rizik a havárií	Rozloha území nedostatečně zabezpečeného před povodní
Udržitelný rozvoj území	Rozloha znovu využitých brownfields Podíl zpevněných ploch
Kulturní dědictví	Počet projektů na podporu rozvoje kulturního dědictví Objem prostředků vynaložených na podporu rozvoje kulturního dědictví

9.3. Doporučení SEA k monitoringu

SPRMO je zastřešujícím střednědobým dokumentem města s významnou kapacitou ovlivňovat životní prostředí jeho obyvatel. Pro sledování vlivů implementace jednotlivých opatření a aktivit SPRMO na životní prostředí, ať již jsou realizovány pod přímou kontrolou města nebo jinými subjekty by měl být vytvořen jednoduchý systém, který by kromě sledování vývoje stavu jednotlivých složek životního prostředí též zahrnoval:

- pravidelné vyhodnocování výsledků monitoringu vlivů opatření realizovaných v rámci SPRMO na životní prostředí (v návaznosti na průběžný cyklus hodnocení implementace SPRMO)
- pravidelné zveřejňování výsledků monitoringu
- poskytování konzultací v oblasti životního prostředí pracovníkům zodpovědným za implementaci jednotlivých opatření (aby mohla být problematika životního prostředí odpovídajícím způsobem zohledněna např. již ve fázi přípravy zadání pro realizaci jednotlivých aktivit)
- poskytování informací o problematice životního prostředí všem zainteresovaným subjektům a jednotlivcům (tj. zejména subjektům ucházejícím se o realizaci projektů naplňujících opatření SPRMO).

Podmínkou úspěšného fungování environmentálního monitoringu je jeho dostatečné personální zajištění. To nemusí nutně zahrnovat zřízení nového pracovního místa, postačujícím opatřením může být například nastavení užší spolupráce mezi pracovníky odpovědnými za implementaci jednotlivých opatření SPRMO a odbornými pracovníky odboru životního prostředí magistrátu.

10. Popis plánovaných opatření k eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů zjištěných při provádění koncepce.

Plánovaná opatření jsou popsána v kapitole 7 vyhodnocení.

11. Stanovení indikátorů (kritérií) pro výběr projektů

11.1. Environmentální hodnocení projektů

Navržený systém je zaměřen zejména na pozitivní dopady projektů na životní prostředí. Zpracovatel SEA vychází z předpokladu, že případné negativní dopady jsou detailně sledovány v rámci legislativní postupů (např. EIA) a vlivy projektu na životní prostředí jsou omezeny příslušnou environmentální legislativou. Systém environmentálního hodnocení v rámci programových dokumentů nenahrazuje legislativní postupy (EIA, územní a stavební řízení), ale tyto postupy doplňuje.

Realizátor konkrétního projektu (město Opava či jiný subjekt) může včasným zohledněním problematiky životního prostředí v úvodních fázích přípravy projektu dosáhnout snadnějšího průběhu následných povolovacích procesů z hlediska životního prostředí a případně též zvýšit pravděpodobnost získání spolufinancování z externích zdrojů (evropské fondy, grantová schémata, atd.).

Ideální příležitostí pro uplatnění navrhovaného systému kritérií pro výběr projektů jsou ty opatření a aktivity SPRMO v rámci kterých se předpokládá přidělování finanční (a jiné) podpory pro projekty realizované soukromými subjekty (např. v rámci opatření „E.1.2 – Podpora začínajícím a malým a středním podnikatelům“). Navrhovaný systém může být rovněž uplatněn v těch případech, kdy je město Opava investorem a k vlastní realizaci projektů jsou vybíráni dodavatelé prostřednictvím výběrového řízení.

Cílem navrženého systému je zohlednit oblast životního prostředí při rozhodování o konkrétních způsobech implementace SPRMO a podpořit ty projekty a ta řešení, která (kromě svého primárního zaměření a účelu) budou mít lepší dopady na životní prostředí. Hodnocení by mělo probíhat na úrovni přípravy projektů jako součást rozhodování o přidělení finančního krytí (u projektů financovaných z prostředků města) nebo jiné podpory konkrétnímu projektu naplňujícímu opatření SPRMO.

Na základě hodnocení projektu pomocí environmentálních kritérií bude možné určit, jaké oblasti životního prostředí mají vazbu na daný projekt a identifikovat tak „environmentální potenciál“ projektu (tj. možnosti projektu k pozitivnímu dopadu na životní prostředí). V rámci hodnocení je možné předkladateli/řešiteli projektu doporučit, aby některou z oblastí životního prostředí (environmentální téma) zahrnul přímo do předkládaného projektu (např. v případě výstavby budov lze doporučit opatření na úspory energie, řešení problematiky nakládání se stavebními odpady, opatření ke snížení hlukové zátěže atd.). Touto formou lze napomoci přípravě projektů, kvalitnějších nejen z hlediska jejich primárního účelu a zaměření (např. úspory energie a lepší management odpadů má přímý vztah k ekonomické výkonnosti projektu), ale také vzhledem k životnímu prostředí.

V rámci SEA SPRMO byla navržena sada environmentálních kritérií pro hodnocení a výběr projektů respektive projektových řešení formou hodnotící otázky. Tato kritéria jsou určena k dalšímu rozpracování a úpravám, tak aby je bylo možné využít pro rozdílné typy projektů, respektive pro potřeby konkrétních rozhodovacích mechanismů, které budou uplatňovány v rámci implementace SPRMO.

11.2. Environmentální kritéria pro výběr projektů

Následující tabulka uvádí kritéria pro hodnocení a výběr projektů či projektových řešení. Vzhledem k charakteru SPRMO zpracovatel SEA navrhnul obecná kritéria a předpokládá, že tato mohou být dále modifikována a doplňována tak, aby použité kritéria byla relevantní pro rozhodování o podpoře konkrétních projektů či výběru projektových řešení v rámci jednotlivých opatření SPRMO.

Tabulka 24 - Návrh environmentálních kritérií pro hodnocení a výběr projektů

Téma životního prostředí	Kritérium pro výběr projektů a projektových řešení
Příroda a krajina	<p>Prispěje projekt ke zlepšení stavu přírody a biodiversity v dané lokalitě?</p> <p>Prispěje projekt ke zvýšení délky revitalizovaných toků a rozsahu vodních ploch?</p> <p>Prispěje projekt ke zlepšení prostupnosti krajiny pro živočichy a k omezení fragmentace krajiny dopravou?</p>
Půda	Dojde realizací projektu k záborům půdy?
Voda	<p>Prispěje projekt ke zlepšení kvality povrchových a/nebo podzemních vod?</p> <p>Prispěje projekt ke zvýšení podílů čištěných odpadních vod?</p> <p>Prispěje projekt ke zvýšení délky revitalizovaných vodních toků?</p> <p>Prispěje projekt ke snížení rizika povodní?</p>
Ovzduší	Prispěje projekt ke zlepšení kvality ovzduší?
Odpady	<p>Prispěje projekt ke snížení produkce odpadů?</p> <p>Prispěje projekt ke zvýšení separace odpadů?</p> <p>Prispěje projekt ke zvýšení recyklace odpadů?</p>
Doprava	<p>Prispěje projekt ke snížení intenzity individuální automobilové dopravy?</p> <p>Prispěje projekt ke snížení nákladní automobilové dopravy?</p> <p>Prispěje projekt ke zvýšení využívání systémů veřejné dopravy?</p>
Energetika	<p>Prispěje projekt ke snížení spotřeby energie?</p> <p>Prispěje projekt ke zvýšení produkce energie z obnovitelných zdrojů?</p>
Hluk	<p>Prispěje projekt ke snížení hlukové zátěže v dané lokalitě?</p> <p>Prispěje projekt ke snížení počtu obyvatel, žijících v překročeném limitu hluku?</p>
Prevence rizik a havárií	<p>Prispěje projekt ke snížení rizika povodní?</p> <p>Prispěje projekt k prevenci havárií?</p>
Udržitelný rozvoj území	<p>Prispěje projekt k vyšší míře využívání brownfields?</p> <p>Prispěje projekt ke zvětšení a zkvalitnění zelených ploch v sídlech?</p>
Kulturní dědictví	Prispěje projekt k obnově a/nebo zlepšení stavu kulturních památek?

12. Vlivy koncepce na veřejné zdraví

12.1. Úvod

Vyhodnocení vlivu SPRMO na veřejné zdraví bylo provedeno v souladu s požadavkem zákona 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, MUDr. Evou Rychlíkovou, držitelkou osvědčení o odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví č.j. HEM-300-21-21.7.2005/27113, poř.č. 1/200. Níže jsou uvedeny hlavní výstupy z provedeného hodnocení, kompletní text vyhodnocení je uveden v příloze č. II.

12.2. Obecný popis vlivů a determinanty zdraví

Zdravotní determinanty představují velký potenciál udržení nebo zlepšení zdravotního stavu obyvatel. Jsou to kategorie vlastností lidí, jejich činností a faktorů prostředí, které populaci obklopuje. Jde o chování osob a jejich životní styl, vlivy uvnitř komunit, které mohou zlepšovat, nebo naopak poškozovat zdraví, životní a pracovní podmínky a přístup ke zdravotním službám a obecné sociálně-ekonomické, kulturní a environmentální podmínky.

Determinanty mohou působit na zdraví přímo i zprostředkovaně nepřímo, mohou exacerbovat latentní dispozici k onemocnění, mohou mít vliv zásadní nebo jen omezený v rámci mnohočetných příčin onemocnění, jejich vliv na zdraví samozřejmě může být jak negativní, tak i pozitivní.

Podle požadavků Směrnice SEA transponovaných do zákona č. 93/2004 Sb., a dalších novel zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, musí být při hodnocení vlivů na veřejné zdraví charakteristika vlivů determinant zpracována s ohledem na:

- pravděpodobnost, dobu trvání, četnost a vratnost vlivu
- kumulativní a synergickou povahu vlivu
- možnost přeshraniční povahy vlivu
- rizika pro životní prostředí a veřejné zdraví vyplývající z provedení koncepce (např. při přírodních katastrofách, při haváriích)
- závažnost a rozsah vlivu (počet obyvatel, kteří by mohli být pravděpodobně zasaženi)
- důležitost a zranitelnost oblastí, která by mohla být zasažena, s ohledem na zvláštní přírodní charakteristiku oblasti, hustotu obyvatel, překročení norem kvality životního prostředí, kvalitu a intenzitu využívání půdy.

Pitná voda

Voda je nezbytná pro udržitelný život a uspokojivé zásobování (náležité, bezpečné a dostupné) musí být dostupné pro všechny. Pitná voda – její zajištění a její kvalita je významnou determinantou lidského zdraví. Kvalita je důležitá nejen z hlediska požívání, prostřednictvím pitné vody může být člověk exponován biologickým, mikrobiologickým a chemickým agens také koupáním a sprchováním (kožní expozice) a vdechováním.

Hlavním zdrojem pitné vody pro město Opava je povrchová voda z nádrže Kružberk s úpravnou vody v Podhradí, který kryje potřebu pitné vody ve městě Opavě přibližně z 94%. Ostatní zdroje pitné vody (podzemí) jsou Jaktařský zářez a částečně Velké Hoštice.

Kvalita pitné vody pro opavské spotřebitele vyhovuje trvale hygienickým požadavkům, které stanoví vyhláška MZDr č. 252/2004 Sb. v platném znění. Průměrná hodnota dusičnanů u vody, dodávané ze zdroje Kružberk, již je zásobována většina obyvatel Opavy, byla v roce 2006 8,3 mg/l, maximum 14 mg/l. Průměrná hodnota dusičnanů u vody, dodávané z místních zdrojů čerpací stanicí Opava-Jaselská byla v roce 2006 25 mg/l. Koncentrace fluoridů v pitné

vodě, dodávané ze zdroje Kružberk byla v roce 2006 0,09 mg/l, u vody z místního zdroje 0,15 mg/l.

Voda k rekreaci

Rekreační koupání a plavání v povrchových vodách může přinést v letním období riziko spojené s expozicí toxických sinicím. Sinice obsahují látky, které způsobují alergie. U koupajícího se člověka, podle toho, jak je citlivý a jak dlouho ve vodě pobývá, se mohou objevit vyrážky, zarudlé oči, rýma. Sinice také mohou produkovat různé toxiny. Podle toho, kolik a jakých toxinů se do těla dostane, se liší i projevy: od lehké akutní otravy projevující se střevními a žaludečními potížemi, přes bolesti hlavy, až po závažnější jaterní problémy. Lidé při koupání často nechtěně vypijí i trochu vody (až 1 – 2 dl) a sní i přítomné sinice (a také toxiny, které jsou v nich obsaženy). Riziko se zvyšuje u dětí, které vody vypijí zpravidla více a jejich tělesná hmotnost je menší.

Nejvýznamnější vodní plochou na území města Opavy sloužící k rekreačnímu využívání je vodní nádrž Stříbrné jezero v k. ú. Kateřinky u Opavy. Tato vodní nádrž je vyhláškou č. 168/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 159/2003 Sb., kterou se stanoví povrchové vody využívané ke koupání osob, vyhlášena jako koupací oblast.

Kvalita vody v této koupací oblasti je pravidelně sledována Krajskou hygienickou stanicí Moravskoslezského kraje. V koupací sezóně v roce 2007 byla voda v uvedené koupací oblasti hodnocena jako voda vhodná ke koupání.

Kvalita ovzduší

Čisté ovzduší je základním požadavkem pro lidské zdraví a pohodu člověka.

Hlavním problémem ovzduší města Opavy je znečištění venkovního ovzduší prachem (prašný aerosol PM10). Roční průměry SO₂, NO₂ a PM10 v Opavě v roce 2005 a trendy ročním průměrů PM10 – měření ČHMÚ Ostrava, ukazuje následující tabulka č. 25.

Tabulka 25 - Roční průměry SO₂, NO₂ a PM10 v Opavě v roce 2005

Číslo stanice	2005	SO ₂	NO ₂	Prašnost frakce PM10	
		průměr/rok	průměr/rok	průměr/rok	>IL
1186	Opava - Kateřinky	6,6	18,5	45,4	103

Pozn.: Barevně je v tabulce označeno překročení hodnot imisních limitů (IL).

V současné době se hlavní význam klade na zohlednění velikosti částic, která je rozhodující pro průnik a depozici v dýchacím traktu. Účinek prachových částic na organismus je závislý na složení, tvaru a velikosti částic, které ho tvoří. Čím menší je částice, tím je nebezpečnější. Větší částice (nad 100 μm) sedimentují velmi rychle a do dýchacích cest se prakticky nedostanou. Částice, jejichž velikost je mezi 100 – 10 μm, jsou většinou zachyceny v horních cestách dýchacích, částice menší než 10 μm (PM10) pronikají do dolních partií dýchacích cest, a bývají proto také nazývány thorakálními částicemi. Zatěžují samočisticí schopnosti plic.

V kategorii nejjemnějších částic PM_{2,5} mají částice průměr menší než 2,5 μm. Částice PM_{2,5} se považují za příčinu největšího poškozování lidského zdraví. Usazují se hluboko v plicích, blokují reprodukci buněk a působí respirační nemoci. Frakce PM_{2,5} zvyšuje škodlivé účinky SO₂ a tím stoupá i náchylnost k chronickým onemocněním respiračního traktu. Poměr suspendovaných částic PM_{2,5}/PM10 je velmi proměnlivý a závisí na typu smogu. Může se pohybovat v rozmezí 30 až 60%.

V ovzduší se jemné částice zdržují dny až týdny a vytvářejí více či méně stabilní aerosol,

který může být transportován na velké vzdálenosti. Tím dochází k jejich rozptýlení na velkém území a stírání rozdílů mezi jednotlivými oblastmi.

Působení znečišťujících látek na organismus

Pokud uvažujeme o vztahu člověk – ovzduší za podmínek běžně se v prostředí vyskytujících, pak se uplatňuje téměř výhradně jako vstupní cesta do organismu dýchací ústrojí. Podle toho, v jaké časové návaznosti na expozici dojde ke vzniku subjektivních obtíží a objektivních známek onemocnění jsou rozlišovány účinky akutní, subchronické až chronické a pozdní.

Látky obsažené ve vdechovaném vzduchu se mohou uplatnit ve všech etážích dýchacího ústrojí. Účinek prachu je závislý na složení částic, na rozpustnosti v tělních tekutinách a na biologické aktivitě. Známé účinky suspendovaných částic ve znečištění ovzduší zahrnují především dráždění sliznice dýchacích cest, ovlivnění funkce řasinkového epitelu horních dýchacích cest, vyvolání hypersekrece bronchiálního hlenu a tím snížení samočisticí funkce a obranyschopnosti dýchacího traktu. Tím vznikají vhodné podmínky pro rozvoj virových a bakteriálních respiračních infekcí a postupně možný přechod akutních zánětlivých změn do chronické fáze za vzniku chronické bronchitidy či chronické obstrukční nemoci plic. Tento proces je ovšem současně podmíněn a ovlivněn mnoha dalšími faktory, např. Stavem imunitního systému jedince, alergickou dispozicí, profesními vlivy, kouřením apod.

Poznatky o zdravotních účincích prašných částí dnes vycházejí především z výsledků epidemiologických studií z posledních 10 let, které ukazují na ovlivnění nemocnosti a úmrtnosti již při velmi nízké úrovni expozice. Není přitom možné jasně určit prahovou koncentraci, která by byla bez účinku. Je také zřejmé, že vhodnějším ukazatelem prašných částic ve vztahu ke zdraví jsou jemnější frakce.

Výsledky epidemiologických studií, nalézajících pozitivní asociaci mezi denními koncentracemi PM10 a výkyvy celkové úmrtnosti a zvláště úmrtnosti na kardiovaskulární a respirační onemocnění v amerických městech, byly potvrzeny i z evropských měst a jsou velmi konzistentní.

Vliv znečištění ovzduší na zdraví bývá obecně zveličován. V současné době se odhaduje, že podíl životního a pracovního prostředí a vnitřního prostředí budov na zdraví činí asi 15%, zdravotnické služby (lékařská péče) asi 10%, genetický základ jednotlivce asi 20% a největší podíl 55% činí způsob života a socioekonomické faktory, jedná se zejména o nevhodnou výživu, kouření, alkohol, nízkou pohybovou aktivitu, psychické napětí a stres a dále pak životní úroveň, chudobu, nezaměstnanost a rozvodovost.

Hluk v životním prostředí

Podle WHO v zemích EU je více, než 40% populace exponováno hladině akustického tlaku hluku z dopravy vyšší, než 55 dB, a 20% populace žije v hladině vyšší, než 65 dB. Při zohlednění celkové akustické expozice lze říci, že polovina občanů EU žije v obytném prostředí, které neposkytuje akustický komfort. Více, než 30% obyvatel je vystaveno v noci akustické hladině, která je vyšší než 55 dB, která je pro spánek rušivá. Data z rozvojových zemí ukazují podél silně používaných dopravních tras ekvivalentní hluk pro 24 hodin 75-80 dB. Komunální hluk (také zvaný environmentální, residenční nebo domácí) je definován jako hluk ze zdrojů s výjimkou pracovišť. Hlavní zdroje komunálního hluku jsou silniční, železniční a letecká doprava, průmysl, stavby a veřejné práce a hluk ze sousedství. Hlavní zdroje hluku uvnitř budov jsou ventilační systémy, zařízení kanceláří, domácí spotřebiče a sousedé. Typický hluk, pocházející ze sousedství způsobují zařízení určená k zásobování (restaurace, diskotéky, kavárny) živá nebo reprodukováná hudba, sportovní akce včetně

motosportu, hřiště, parkoviště a domácí zvířata, jako jsou štěkající psi. Obecně komunální hluk narůstá.

Poškozující vliv hluku:

- poškození sluchu
- interference z hladinou řeči
- vyrušování ze spánku a odpočinku
- psychofyzilogický vliv
- duševní zdraví a omezení vyjadřování
- vliv na residenční chování a obtěžování obyvatel
- interference se zamýšlenými aktivitami
-

Dopady postihují citlivé skupiny. Zároveň jde o kombinovaný vliv smíšených zdrojů.

Zranitelné podskupiny obecné populace by měly být chráněny. Příklady těchto skupin jsou: lidé s nemocemi nebo zdravotními problémy (např. hypertenzí), lidé v nemocnicích nebo rehabilitačních zařízeních, lidé se smyslovým postižením, slepí, lidé se sluchovým postižením, nenarozené děti, děti a novorozenci, starší populace obecně. Lidé s postižením sluchu jsou nejvíce omezováni ve srozumitelnosti řeči. Dokonce jen slabé postižení sluchu může způsobit velké neporozumění mluvené řeči v hlučném prostředí.

Zdroji hluku, který významným faktorem ovlivňujícím hygienickou nezávadnost životního prostředí, ale také zdraví a pohodu obyvatelstva, jsou výrobní provozy, doprava, hluk z hudebních produkcí.

Největším zdrojem hluku ve městě Opava je doprava. Největší hlučnost v silniční dopravě stále způsobuje těžká nákladní doprava. Nejproblémovějšími úseky silniční sítě jsou průjezdné úseky silnic centrem města. Při dopravních špičkách, jejichž délka trvání a rozsahu se každoročně rozšiřuje, se stává Opava velmi obtížně průjezdnou. Tvořící se kolony vozidel nejen svým hlukem, ale i exhalacemi a prašností velmi negativně působí na životní prostředí ve městě. Ve městě jsou úseky silnic, na nichž jsou překračovány hlukové limity. Povolené hodnoty jsou překračovány pravidelně na ulicích Krnovská, Hradecká, Olomoucká, Komenského, Hlavní, Ratibořská, Praskova, Kasárenská, Pekařská. Na hlavních průtazích městem jsou povolené limity překračovány významně, někde až o 10 dB.

V říjnu 2006 vydala KHS MSK časově omezené povolení ŘSD pro provoz silnice I/11 ul. Krnovské v Opavě, úsek mezi křižovatkami Krnovské se silnicí I/46 Olomouckou a kruhovou křižovatkou se silnicí I/57 na Krnov - do 31.12.2008. Měření u obytného domu na Krnovské č.86 prokázalo nedodržení nočního limitu (naměřeno $62,6 \pm 1,3$ dB). V březnu 2007 vydala KHS časově omezené povolení Správě silnic MSK pro silnici III/4641 Nákladní v Opavě – do 21.12.2010 (naměřeny hladiny – den/noc = $70,1/65,7 \pm 1,3$ dB) a pro silnici II/464 Janskou v Opavě – do 31.12.2008 (naměřeny hladiny – den/noc = $70,8/66,0 \pm 1,3$ dB).

Hluk ze silniční dopravy patří mezi prioritní problémy ochrany veřejného zdraví ve městě Opava.

Drogový informační systém (DIS)

Od roku 1995 hygienická služba provozuje drogový informační systém a shromažďuje data o žadatelích o léčbu – uživatelích drog a gamblerech. Jedná se o osoby, které požádaly o léčebnou, poradenskou či sociální službu v některém léčebně kontaktním centru.

DIS není systémem, který by zachycoval i experimentující část populace, která ještě nemá zdravotní nebo jiné problémy, které je motivují k návštěvě kontaktního centra, a ani „skrytou populaci uživatelů drog“, kteří jakoukoliv pomoc těchto center odmítají. Celkový počet

uživatelů drog je tedy obtížně odhadnutelný. Na uváděná čísla je potřeba nahlížet s uvedenými omezeními.

V roce 2005 bylo hlášeno celkem 410 nových žadatelů o léčbu – uživatelů drog z 6 okresů Moravskoslezského kraje (viz tabulka 26). V přepočtu na 100 tisíc obyvatel je celokrajská incidence 32,8 případů

Tabulka 26 - Zastoupení uživatelů drog podle věkových skupin znázorňuje tabulka

Okres	Do 15 let		15-19 let		20-24 let		25-39 let		40 a více		neznámo		Celkem		
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	všech
BR	0	0	2	1	5	2	3	0	1	1	0	0	11	4	15
FM	0	0	3	3	7	1	4	0	0	1	0	0	14	5	19
KA	3	1	35	12	23	5	18	0	3	1	0	0	82	19	101
NJ	0	0	36	10	1	0	0	0	0	0	0	0	37	10	47
OP	0	0	25	11	22	4	32	4	2	1	0	0	81	10	101
OV	2	0	45	17	25	7	20	7	2	1	0	1	94	33	127
MSK	5	1	146	54	83	19	77	11	8	5	0	1	319	91	410

V okrese Opava byla největší incidence žadatelů o léčbu – uživatelů drog ze všech okresů MS kraje. Rozdělení dle věkových skupin ukazuje následující tabulka č. 27:

Tabulka 27 - Incidence a specifická incidence žadatelů o léčbu – uživatelů drog na 100 tis. obyvatel v okresech MS kraje v roce 2005

Region	Celkem		Věk. skupina 15-39 let	
	abs. počet	na 100 tisíc	abs. počet	na 100 tisíc
Bruntál	15	15,1	13	33
Frýdek-Místek	19	8,4	18	21,4
Karviná	101	36,7	93	90
Nový Jičín	47	29,5	47	78
Opava	101	56	98	145,8
Ostrava	127	40,9	121	104,4
MSK	410	32,8	390	82,9

12.3. Cíle Dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva v ČR – Zdraví pro všechny v 21. století“

Pro hodnocení bylo použito hodnotících tabulek – hodnotícími kritérii bylo plnění cíle regionální modifikace programu „Zdraví 21 pro Moravskoslezský kraj“, v němž byly z definovaných jednadvaceti cílů programu WHO a „Dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva v ČR – Zdraví pro všechny v 21. století“, jako prioritní stanoveny následující cíle:

Cíl 3 – Zdravý start do života

Cíl 4 – Zdraví mladých

Cíl 5 – Zdravé stárnutí

Cíl 9 – Snížení výskytu poranění způsobených násilím a úrazy

Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí

Cíl 11 – Zdravější životní styl

Cíl 12 – Snížení škod způsobených alkoholem, drogami a tabákem

Cíl 13 – Zdravé místní podmínky a příležitosti pro zdraví

Plný text vyhodnocení, včetně vyhodnocení jednotlivých opatření SPRMO je součástí této dokumentace jako příloha č. II.

12.4. Závěry hodnocení

Strategický plán rozvoje statutárního města Statutárního města Opavy bude mít pozitivní vliv na zdraví obyvatelstva.

Aby nedošlo k negativnímu ovlivnění při zajišťování některých opatření a aby došlo k rozvoji současného stavu veřejného zdraví, je žádoucí, aby mezi aktivitami byly semináře a osvěta pro podnikatele směřovaná k ochraně zdraví na pracovišti i v dosahu činnosti provozovaných aktivit, ochraně před hlukem a znečištěním ovzduší, závodní lékařské péči, proti adikci, včetně workoholismu, k udržení duševního zdraví a o zdravém životním stylu. Doporučujeme využít odborného potenciálu spojeného s Psychiatrickou léčebnou Opava. Při realizaci staveb pro podnikání i staveb veřejných je třeba zajistit ochranu zdravých životních podmínek (hluk, ovzduší, zápach, bioaerosol, půda, voda). Pracoviště je vhodné přizpůsobit i potřebám starších obyvatel a podporovat takové projekty.

Důležité je udržet současnou ekologickou veřejnou dopravu, ve které má město tradici sto let. Automobilová doprava nesmí zhoršit hlukovou a imisní situaci v obytné zóně a musí být odstraněny staré hlukové zátěže. Podmínkou je vymezení ploch pro podnikání, zohledňujících ochranu před hlukem již v územním plánu. Pro rozvoj zdraví a ochranu před úrazy při sportování a cyklistice je nutné vedení cyklostezek ve zdravém a bezpečném prostředí, oddělené od ostatní dopravy.

Potřebné je zlepšit i podmínky pro chůzi seniorů, která je nezbytná pro udržení jejich soběstačnosti a nezávislosti. Nutná je i obnova a ekologizace vozového parku ve veřejných službách, retrofit motorů se záchyty částic u automobilů k veřejným službám. Ve veřejné dopravě je podmínkou zohlednění specifických potřeb seniorů, bezprahovost dopravních prostředků, zastávky u cíle destinací starších lidí. Plynulá automobilová doprava je provázena nižšími emisemi.

Podmínkou zlepšení zdraví je realizace projektů snižujících stávající hlukovou zátěž a prevence nového hluku, chránit objekty pro bydlení, školy, seniorská zařízení a rekreaci.

Obchvat je v souladu se všemi cíli Zdraví-21. Dojde ke snížení dopravní zátěže, ve městě, ke snížení počtu dopravních nehod, snížení hluku, odstranění hlukové zátěže a znečištění ovzduší. Přibude pohody a je šance na zlepšení stávajícího zdraví populace.

Vzdělávání by nemělo opomíjet skupinu seniorů, jednak jde o důležitou aktivitu, směřovanou k udržení soběstačnosti, vyplňuje volný čas a významně zlepšuje kvalitu života. Pro seniory je důležité i environmentální vzdělávání, které může vést k prevenci spalování odpadu v domácích topeništích a orientaci v právech a povinnostech občanů v ochraně životního prostředí a zdraví. Podmínkou je propagace aktivit. Úrazy u starší generace, ač samy nepřilíš závažné, mohou vést k imobilitě, závislosti na péči a po komplikacích i k smrti. Podmínkou jsou preventivní informační kampaně a pomoc v sociálních projektech.

Vzdělávání o specifických potřebách staršího věku by mělo patřit k postgraduálnímu vzdělání každého oboru.

Semináře a kurzy ke zdravé výživě a životnímu stylu a prevenci adikce by měly pokrýt i zdravotně a sociálně znevýhodněné osoby. Rozvoj sportu vázat na zdravé životní podmínky, prevenci sportovních úrazů a prevenci užívání anabolik a ostatních dopingových látek.

Adolescenti by měli být poučeni o nebezpečnosti poškození sluchu při nadužívání individuálních elektronických hudebních zařízení, tuningu apod. Hlukové zátěže mohou negativně ovlivnit zdraví stárnoucích občanů, zhoršovat presbyakusi a přinášet nepohodu. Mohou zhoršovat průběh duševních nemocí. Postupnými kroky, kdy první jsou hlukové mapy, vázat na akční plán ke snižování hluku.

U zacházení s odpadem je nutné hodnocení zdravotních rizik při posuzování technologií, zejména při využití biologicky rozložitelného odpadu. Ekologickou výchovu je vhodné svázat se zdravým životním stylem.

12.5. Opatření navrhovaná k doplnění či zpracování při aktualizaci SPRMO

Ke zvýšení pozitivního vlivu koncepce na veřejné zdraví navrhuje zpracovatel SEA doplnění koncepce o následující:

Doplnit prioritu L.3. doplnit o nová opatření:

- **Zpracovat Zdravotní plán Statutárního města Opavy**
- **Zlepšit podporu a ochranu veřejného zdraví**

a dále o aktivity:

- 1. Podporovat zdraví v zájmu prosperity**
- 2. Začleňování hledisek ochrany veřejného zdraví do koncepčních dokumentů**
- 3. Začleňovat kritéria veřejného zdraví do kritérií pro výběr projektů.**
- 4. Vytvořit systém výchovy k veřejnému zdraví, oslovující všechny věkové skupiny, zaměřený na prevenci civilizačních nemocí, abúzus drog, kouření, zdravý pohyb a výživu, zdravé stárnutí, únosnost chronických nemocí a duševní zdraví.**

Zpracovatel SEA doporučuje též reformulace opatření a aktivit v rámci priority Z.1:

Návrh na reformulaci opatření Z1.:

Z.1.1. Zlepšení ochrany před hlukem a vibracemi

Doplnění aktivity:

Z.1.1.1. - Omezení hlučnosti, odstranění staré hlukové zátěže

Z.1.1.4. - Striktní vymáhání povinností v ochraně před hlukem a realizace nápravných opatření

13. Netechnické shrnutí výše uvedených údajů

Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020 (SPRMO) představuje základní programový dokument města. Vychází z potřeby systémového a koordinovaného přístupu k řešení rozvoje města, formuluje strategickou vizi města na zvolené období a dále je konkretizuje ve formě příslušných priorit, opatření a aktivit, včetně stanovení způsobu financování a implementace. SPRMO navazuje na předchozí strategický plán města Opavy a zohledňuje klíčové strategické dokumenty na národní a regionální úrovni.

Strategický plán řeší 5 problémových okruhů:

Ekonomika – zaměření: územní plán a příprava investičních ploch pro podnikání, podmínky pro rozvoj malých a středních podniků, cestovní ruch, zemědělství

Infrastruktura – zaměření: dopravní infrastruktura, dopravní obslužnost, technická infrastruktura – zásobování vodou, energie, telekomunikace, plochy pro bydlení, parkovací plochy

Životní prostředí – zaměření: kanalizace, odpadové hospodářství, čistota ovzduší, čistota vody, hluk

Lidé – zaměření: vzdělanost, nezaměstnanost, pohyb obyvatelstva, zdravotnictví a soc. služby, kultura, sport, bydlení, bezpečnost

Správa města a městských částí – zaměření: kvalita služeb veřejné správy, komunikace Magistrátu města Opavy a městských částí, spolupráce města s obcemi ve správní obvodu, spolupráce s institucemi státní správy v Opavě, vnější komunikace a prezentace města

Vedle opatření koncepčního charakteru obsahuje SPRMO rovněž řadu návrhů s charakterem projektových záměrů, které jsou však ve většině případů zatím nepřipraveny na úrovni projektu (jde tedy spíše o návrhy k dalšímu řešení a identifikovaná témata pro přípravu konkrétních realizačních projektů).

Povinnost provést posouzení vlivů SPRMO na životní prostředí je stanovena zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb. (dále také zákon o posuzování). Obsah a rozsah SEA SPRMO byl stanoven závěrem zjišťovacího řízení podle § 10d zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, který byl vydán Krajským úřadem Moravskoslezského kraje, odborem životního prostředí a zemědělství, dne 6. srpna 2007 (č.j. MSK 123674/2007).

Proces SEA byl zahájen v době, kdy byly připraveny pracovní verze některých částí SPRMO, a probíhal dále souběžně se zpracováním koncepce.

Základní rámec pro hodnocení jednotlivých částí SPRMO představuje sada témat životního prostředí. Tato témata jsou stanovena na základě požadavků zákona 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů a dále na základě analýzy stavu a hlavních problémů životního prostředí na území Statutárního města Opavy. Při stanovení témat a zejména při hodnocení vlivů jednotlivých opatření SPRMO na tato témata byly zohledněny i cíle relevantních koncepčních dokumentů s vazbou na problematiku životního prostředí a veřejného zdraví na mezinárodní, národní a regionální úrovni.

Nejdůležitější částí SPRMO z hlediska hodnocení možných dopadů na životní prostředí a veřejné zdraví jsou jednotlivé opatření a aktivity SPRMO.

Pro zjištění, zda SPRMO může při realizaci mít závažné vlivy na životní prostředí, bylo provedeno hodnocení jednotlivých navržených opatření a aktivit vzhledem ke stanoveným klíčovému tématům životního prostředí, tj. zda a jakým způsobem přispívají (či nikoliv) k ovlivnění stavu a trendů v rámci jednotlivých témat, a přispívají k naplnění k naplnění

příslušných cílů stanovených relevantními koncepčními dokumenty.

Na základě vyhodnocení navrhl zpracovatel SEA u opatření s potenciálními negativními vlivy opatření k prevenci a minimalizaci těchto potenciálních vlivů a podmínky implementace.

Navržen byl dále systém indikátorů ke sledování vlivů implementace SPRMO na životní prostředí a byl též navržen systém environmentálních kritérií pro hodnocení a výběr projektů implementovaných v rámci SPRMO .

V rámci SEA bylo provedeno také hodnocení vlivů SPRMO na veřejné zdraví (viz kap. 12) a na ptačí oblasti a evropsky významné lokality (viz kap. 4).

Z výsledků hodnocení vyplývá významný pozitivní potenciál SPRMO z hlediska vlivů na životní prostředí Statutárního města Opavy, na druhé straně však byla identifikována řada potenciálních dílčích negativních vlivů spojených zejména s těmi opatřeními a aktivitami SPRMO, které směřují k podpoře budování dopravní a jiné infrastruktury a k zajištění rozvojových ploch pro podnikání a bydlení. Pro opatření kde byly tyto potenciální negativní vlivy identifikovány formuloval posuzovatel doporučení a podmínky implementace, které by riziko případných negativních vlivů minimalizovaly (viz kapitoly 6 a 7). Významným nástrojem předcházení těmto případným negativním vlivům je rovněž průběžný monitoring vlivů SPRMO na životní prostředí a zejména systém environmentálního hodnocení a kritérií pro výběr projektů (viz kapitoly 9 a 11).

Nedílnou součástí procesu posouzení vlivů na životní prostředí je zapojení veřejnosti. V průběhu procesu posouzení vlivů SPRMO na životní prostředí měla veřejnost příležitost se vyjádřit k oznámení koncepce, které bylo zveřejněno dne 3. července 2007 v informačním systému SEA na www.ceu.cz/EIA/SEA/Koncepce/. Připomínky bylo možno zasílat do 20 dnů ode dne zveřejnění. Na základě připomínek veřejnosti byl vydán Krajským úřadem Moravskoslezského kraje dne 6. srpna 2007 závěr zjišťovacího řízení, který byl taktéž zveřejněn v Informačním systému SEA.

Finální verze koncepce a SEA dokumentace bude mj. také zveřejněna v informačním systému SEA. K oběma dokumentům bude možno zasílat připomínky ve lhůtě 30 dnů od data zveřejnění.

Nad rámec požadavků zákona byly učiněny další kroky v rámci zapojení veřejnosti. Postup a metodika procesu SEA byla představena veřejnosti na úvodním setkání dne 21.6. v Opavě. SEA zpracovatel také zřídil internetovou stránku věnovanou procesu posouzení vlivů SPRMO na životní prostředí na www.integranet.cz. Na internetové stránce SEA posuzovatele může veřejnost nalézt informace o průběhu posouzení, výstupy vyhodnocení, údaje o zapojení veřejnosti a kontaktní informace pro sběr připomínek.

14. Souhrnné vypořádání vyjádření obdržných z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví

Proces posouzení vlivů SPRMO na životní prostředí probíhal souběžně s přípravou samotného strategického dokumentu. Informace o fázích a postupu SEA byly prezentovány v rámci úvodního veřejného semináře k přípravě SPRMO a veřejnost dále měla možnost vznášet připomínky či dotazy (písemnou či elektronickou formou) v průběhu celého dosavadního průběhu posouzení.

14.1. Způsob zohlednění závěru zjišťovacího řízení

Tabulka 28 - Vypořádání závěrů zjišťovacího řízení

Jednotlivé body závěru zjišťovacího řízení: vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí by se mělo zaměřit zejména na následující aspekty:	Způsob zohlednění v rámci SEA SPRMO
Zhodnocení vlivů na ochranu přírody a krajiny	Vyhodnocení bylo provedeno v rámci hodnocení vlivů opatření a aktivit SPRMO na téma Příroda. Výsledky hodnocení a doporučení k minimalizaci vlivů jednotlivých opatření SPRMO jsou shrnuty v kapitolách 6 a 7 SEA dokumentace
Systém využití a recyklace stavebních odpadů, využití biologicky rozložitelných komunálních odpadů ze stravovacích zařízení a systém separace komunálního odpadu v místě vzniku	Vyhodnocení bylo provedeno v rámci hodnocení vlivů opatření a aktivit SPRMO na téma Odpady. Výsledky hodnocení a doporučení k minimalizaci vlivů jednotlivých opatření SPRMO jsou shrnuty v kapitolách 6 a 7 SEA dokumentace. Koncepce věnuje velkou pozornost rozvoji systému nakládání s komunálními odpady, samostatné opatření je zaměřeno na sběr a zpracování biologicky rozložitelného komunálního odpadu. Koncepce neřeší využití a recyklaci stavebních odpadů.
Upřednostnění využití brownfields pro nové podnikatelské aktivity	Vyhodnocení bylo provedeno v rámci hodnocení vlivů opatření a aktivit SPRMO na téma Udržitelný rozvoj území. Výsledky hodnocení a doporučení k minimalizaci vlivů jednotlivých opatření SPRMO jsou shrnuty v kapitolách 6 a 7 SEA dokumentace
Řešení splaškové kanalizace a ČOV	Vyhodnocení bylo provedeno v rámci hodnocení vlivů opatření a aktivit SPRMO na téma Povrchové a podzemní vody v kapitole 6 SEA dokumentace. Komplexní řešení splaškové kanalizace je v koncepci řešeno prostřednictvím samostatných opatření SPRMO.
Vypořádání všech připomínek obsažených ve vyjádřeních doručených v rámci zjišťovacího řízení včetně doplnění a oprav požadovaných informací v textu dokumentu	Veškerá vyjádření, obdržná v průběhu zjišťovacího řízení byla vypořádána v tabulce č. 29

14.2. Přípomínky došlé v rámci zjišťovacího řízení

Tabulka 29: Přípomínky došlé v rámci zjišťovacího řízení Posouzení vlivů Strategického plánu ekonomického a územního rozvoje statutárního města Opavy na životní prostředí a veřejné zdraví

autor připomínky	přípomínka	vypořádání připomínky
Statutární město Opava - městská část Milostovice	požadavek doplnit uvedenou koncepci v bodě C.3 o informace týkající se potoka Velká	Přípomínka směřuje k oznámení, byla využita při zpracování analýzy stavu životního prostředí v tématu Povrchové a podzemní vody.
	požadavek vyhodnotit v koncepci nutnost vybudování kanalizace a ČOV v uvedené městské části	Komplexní řešení splaškové kanalizace je v koncepci řešeno prostřednictvím samostatných opatření. Městská část Milostovice bude řešena v rámci aktivity SPRMO „I.3.2.4 Zlatníky u Opavy a Milostovice“
Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Ostrava	požadavek konkretizovat v koncepci údaje týkající se ochrany přírody a krajiny, doplnění analytické části s návrhem realizačního plánu konkrétních opatření z hlediska ochrany vod a ovzduší	Přípomínka směřuje ke koncepci. Analytické údaje týkající se přírody a krajiny byly doplněny. Konkrétní opatření řešící ochranu vod a ovzduší jsou součástí návrhové části koncepce (opatření I.3.1 – Dořešení odvodu a likvidace odpadních vod ve městě, I.3.2 – Řešení odvodu a likvidace odpadních vod v městských částech, I.1.1 – Zklidňování dopravy ve městě a rozvoj cyklistické a pěší dopravy, I.1.2 – Udržení standardu MHD, I.2.2 – Převedení tranzitní dopravy mimo město, Z.1.2 – Zlepšení kvality ovzduší a podpora využívání obnovitelných zdrojů energie, a další.
	z hlediska odpadového hospodářství požaduje zpracovat do koncepce systém využití a recyklace stavebních odpadů, biologicky rozložitelných komunálních odpadů ze stravovacích zařízení a systém postupné separace jednotlivých složek komunálního odpadu v místě vzniku těchto odpadů	Koncepce věnuje velkou pozornost rozvoji systému nakládání s komunálními odpady, samostatné opatření je zaměřeno na sběr a zpracování biologicky rozložitelného komunálního odpadu. Koncepce neřeší využití a recyklaci stavebních odpadů. Problematika stavebních odpadů je řešena zákonem o odpadech, který stanovuje povinnosti původců stavebního odpadu. Město Opava navíc vyhláškou zajišťuje možnost občanům deponovat malé objemy stavebních odpadů na sběrných místech. U velkých objemů a u odpadů firem musí být se stavebním odpadem nakládáno dle zákona, recyklace stavebního odpadu funguje na komerčním základě. Město bude problematiku řešit v rámci svých možností zejména kontrolou dodržování platné legislativy a stanovováním podmínek při realizaci vlastních investičních akcí.

	v rámci omezení záborů půdy pro nové podnikatelské aktivity doporučuje zpracovat do koncepce upřednostňování využití brownfields	Akceptováno. Koncepce zohledňuje problematiku brownfields aktivitou I.3.3.1 Mapování a hodnocení využitelnosti brownfields, zejména podél plánovaných tras obchvatů města.
Statutární město Opava - městská část Zlatníky	bez připomínek	
Statutární město Opava - městská část Vlastovičky	bez připomínek	
Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě	bez připomínek	
Magistrát města Opavy	odbor životního prostředí požaduje, aby předložená koncepce byla dále posuzována dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a poukazuje na chybná konstatování v textu dokumentu týkající se úseku ochrany vod	Akceptováno
	požadavek zpracovat do koncepce změny navržené odborem životního prostředí Magistrátu města Opavy v průběhu dubna roku 2007	Akceptováno
	z hlediska odpadového hospodářství požaduje upřesnit některé údaje v kapitole C.4 "Stávající problémy životního prostředí" (na str. 38)	Připomínka směřuje k Oznámení, byla využita při zpracování analytické části SEA dokumentace
	z hlediska ochrany ovzduší požaduje doplnit tabulku č. 4 a č. 5 společně se souvisejícím textem a grafem imisní koncentrace a překračování denního imisního limitu pro PM ₁₀ v Opavě v letech 1995-2004	Připomínka směřuje k Oznámení, byla využita při zpracování analytické části SEA dokumentace
	na str. 35 kapitoly C.4 požaduje doplnění textu	Připomínka směřuje k Oznámení, byla využita při zpracování analytické části SEA dokumentace
odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Moravskoslezského kraje	bez připomínek, upozorňuje však, že konkrétní záměry řešené v uvedené koncepci musí být samostatně posouzeny dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů	Akceptováno

15. Závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska ke koncepci

Ze shrnutí dílčích výstupů vyhodnocení vlivů Strategického plánu ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020 (SPRMO) na životní prostředí a veřejné zdraví vyplývá významný pozitivní potenciál SPRMO z hlediska vlivů na životní prostředí Statutárního města Opavy, na druhé straně byly identifikovány i dílčí potenciálně negativní vlivy.

Vzhledem k míře obecnosti SPRMO bude možno popsat konkrétní vlivy až na úrovni přípravy realizace jednotlivých projektů. Proto se SEA posuzovatel zaměřil na identifikaci možných rizik negativních vlivů a formulaci podmínek a doporučení, které by tato potenciální rizika minimalizovala. Důležitým předpokladem pro minimalizaci rizik negativních vlivů a optimalizaci pozitivních vlivů SPRMO na životní prostředí a veřejné zdraví je vhodné nastavení environmentálních indikátorů a kritérií pro výběr projektů v průběhu implementace koncepce.

SEA posuzovatel na základě vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví navrhuje souhlasné stanovisko k návrhu Strategického plánu ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020 za dodržení následujících podmínek:

A. Podmínky souhlasného stanoviska

- Při implementaci SPRMO, při přípravě a realizaci jednotlivých projektů využít navržená doporučení a podmínky realizace k minimalizaci negativních vlivů na životní prostředí uvedené v kapitole 7 dokumentace.
- Při sledování implementace SPRMO současně sledovat implementaci SPRMO z hlediska dopadů na životní prostředí a veřejné zdraví, zejména:
 - Pravidelně zveřejňovat výsledky monitoringu.
 - Zajistit dostatečné personální a odborné kapacity pro oblast životního prostředí v rámci celkového systému sledování dopadů SPRMO
 - Zajistit dostatečnou informovanost všech do implementace SPRMO zainteresovaných skupin (zejména pracovníků zodpovědných za implementaci opatření SPRMO a výběr realizátorů jednotlivých projektů) o environmentální problematice a o možných vazbách připravovaných projektů na životní prostředí.
- Využít navržená environmentální kritéria následovně:
 - V případě výběrových řízení (např. na projekty financované přímo ze zdrojů Statutárního města Opava) zapracovat vybraná relevantní environmentální kritéria do celkového systému hodnocení projektových řešení a výběru realizátorů projektů.
 - V případě přípravy již určených projektů využít environmentální kritéria jako vodítko pro zlepšení projektů z hlediska jejich dopadů na životní prostředí .
- Zajistit dostatečné personální a odborné kapacity pro oblasti životního prostředí v rámci hodnocení projektů.
- Zajistit dostatečnou informovanost uchazečů o realizaci projektů o environmentální problematice a o možných vazbách připravovaných projektů na životní prostředí.

B. Podmínky souhlasného stanoviska z hlediska vlivů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti.

Bez podmínek

C. Doporučení

Při implementaci SPRMO, tj. při přípravě a realizaci jednotlivých projektů, a při následné aktualizaci koncepce využít doporučení navržená z hlediska veřejného zdraví formulovaná v kapitole 12 SEA dokumentace.

Přílohy:

Příloha I:

Posouzení vlivu koncepce „Strategický plán ekonomického a územního rozvoje statutárního města Opavy pro období 2007-2020“ na evropsky významné lokality a ptačí oblasti podle §45i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

Příloha II:

Hodnocení vlivů „Strategického plánu ekonomického a územního rozvoje statutárního města Opavy pro období 2007-2020“ na veřejné zdraví

Seznam opakovaně v textu používaných zkratk:

BRO	biologicky rozložitelný odpad
CZT	centrální zásobování teplem
ČOV	čistírna odpadních vod
EEZ	elektrická a elektronická zařízení
EVL	evropsky významná lokalita
KO	komunální odpad
k.ú.	katastrální území
MDPO	Městský dopravní podnik Opava a.s.
MSMO	Magistrát Statutárního města Opavy
NO	nebezpečný odpad
NRBk	nadregionální biokoridor
PM10	drobné prachové částice
PO	ptačí oblast
PP	přírodní památka
REZZO	registr emisních zdrojů znečištění ovzduší
SKO	směsný komunální odpad
SMO	Statutární město Opava
SPRMO	Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy
SZMO	Slezské zemské muzeum v Opavě
TUV	teplá užitková voda
TZL	tuhé znečišťující látky
ÚP	územní plán
ÚSES	územní systém ekologické stability
VKP	významný krajinný prvek
ZOPK	zákon o ochraně přírody a krajiny (114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů)
ZPF	Zemědělský půdní fond

Posouzení vlivu koncepce
„Strategický plán ekonomického
a územního rozvoje Statutárního
města Opavy pro období 2007-
2020“ na evropsky významné
lokality a ptačí oblasti podle §45i
zákona
č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody
a krajiny, v platném znění

Zpracoval: RNDr. Marek Banaš, Ph.D.
osoba autorizovaná k provádění posouzení podle §45i zákona
č. 114/1992 Sb., v platném znění (číslo rozhodnutí: 630/3242/04)

<http://www.marekbanas.com>, tel. 605-567905, email: marekban@centrum.cz

září 2007

Obsah:

1. Úvod a rámcový postup hodnocení	3
2. Popis koncepce	4
2.1 Základní popis koncepce	4
2.2 Navržené varianty řešení	12
3. Základní charakteristika evropsky významných lokalit a ptačích oblastí ve vztahu k hodnocené koncepci	12
3.1 Základní charakteristika zájmového území	13
3.2 Vztah hodnocené koncepce k managementu lokalit soustavy Natura 2000 v zájmovém území	13
3.3 Identifikace potenciálně dotčených lokalit soustavy Natura 2000, jejich základní charakteristika a limity využití	13
4. Hodnocení koncepce	16
4.1 Metodika hodnocení vlivů realizace koncepce na lokality soustavy Natura 2000	16
4.2 Vyhodnocení úplnosti podkladů pro posouzení vlivů koncepce na lokality soustavy Natura 2000	17
4.3 Popis a vyhodnocení přímých a nepřímých vlivů realizace koncepce na lokality soustavy Natura 2000	17
4.4 Kumulativní vlivy ostatních známých aktivit a projektů v zájmovém území na lokality Natura 2000	31
4.5 Srovnání významnosti vlivů jednotlivých variant koncepce na lokality Natura 2000	31
5. Návrh konkrétních opatření k eliminaci případných negativních vlivů realizace koncepce na lokality soustavy Natura 2000	31
6. Shrnutí a závěr	31
Seznam použité literatury, dokumentace a dalších podkladů:	32
Přílohy:	32

Přehled a vysvětlení hlavních použitých zkratk

EVL	Evropsky významná lokalita
PO	Ptačí oblast
ZOPK	Zákon č.114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

1. Úvod a rámcový postup hodnocení

Předmětem předkládaného hodnocení dle §45i zák. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (ZOPK) je posouzení vlivu koncepce: „Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020“ (dále též: Strategický plán či koncepce) na lokality soustavy Natura 2000. Cílem předkládaného hodnocení je zjistit, zda má koncepce významný negativní vliv na předměty ochrany a celistvost konkrétních evropsky významných lokalit a ptačích oblastí.

Zadavatelem hodnocení je statutární město Opava, resp. Integra Consulting Services s.r.o. Posouzení vychází z textu Strategického plánu, zpracování tištěných a digitálních dat o řešeném území s důrazem na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a z dalších odborných podkladů.

Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020 je důležitou součástí soustavy strategických a programových dokumentů pro podporu regionálního rozvoje, kterou tvoří dokumenty doposud zpracovávané nejen na úrovni kraje, ale i na úrovni České republiky a Evropské Unie.

Zájmové území posuzované koncepcí je vymezeno územím statutárního města Opavy, jež je tvořeno 16 katastrálními územími: Držkovice, Jaktař, Karlovice, Kateřinky u Opavy, Komárov u Opavy, Kylešovice, Malé Hoštice, Milostovice, Opava-Město, Opava-Předměstí, Zalhanec, Podvihov, Suché Lazce, Vávrovce, Vlastovičky, Zlatníky u Opavy.

Strategický plán je tvořen sedmi kapitolami a čtyřmi přílohami. Pozornost hodnocení dle §45i zák. č.114/1992 Sb., v platném znění byla zaměřena zejména na návrhovou část Strategického plánu, která obsahuje souhrn konkrétních nově navržených aktivit (projektů) v rámci jednotlivých definovaných priorit a opatření, jež potenciálně mohou přinést novou zátěž území evropsky významných lokalit a ptačích oblastí.

Ze stanoviska Krajského úřadu Moravskoslezského kraje vydaného dle §45i ZOPK vyplývá, že nelze vyloučit významný vliv koncepce na evropsky významné lokality ani ptačí oblasti (č.j. MSK 68386/2007).

Podrobný popis jednotlivých částí Strategického plánu a vyhodnocení jeho vlivů na dílčí složky životního prostředí nejsou předmětem tohoto posouzení dle §45i ZOPK. Posouzení vlivů koncepce na životní prostředí lze nalézt v oznámení a vyhodnocení SEA, zpracovaných dle zákona č.100/2001 Sb., v platném znění.

Předložené posouzení vychází z ustanovení zákona č.114/1992 Sb., zák. 100/2001 Sb., v platných zněních, směrnice o ptácích 79/409/EHS, směrnice o stanovištích 92/43/EHS a metodických doporučení MŽP ČR a Evropské komise (viz Kolektiv 2001, 2001a).

2. Popis koncepce

2.1 Základní popis koncepce

Strategický plán řeší 5 problémových okruhů:

- b. **Ekonomika** – zaměření: územní plán a příprava investičních ploch pro podnikání, podmínky pro rozvoj malých a středních podniků, cestovní ruch, zemědělství
- c. **Infrastruktura** – zaměření: dopravní infrastruktura, dopravní obslužnost, technická infrastruktura – zásobování vodou, energie, telekomunikace, plochy pro bydlení, parkovací plochy
- d. **Životní prostředí** – zaměření: kanalizace, odpadové hospodářství, čistota ovzduší, čistota vody, hluk
- e. **Lidé** – zaměření: vzdělanost, nezaměstnanost, pohyb obyvatelstva, zdravotnictví a soc. služby, kultura, sport, bydlení, bezpečnost
- f. **Správa města a městských částí** – zaměření: kvalita služeb veřejné správy, komunikace Magistrátu města Opavy a městských částí, spolupráce města s obcemi ve správní obvodu, spolupráce s institucemi státní správy v Opavě, vnější komunikace a prezentace města

Hodnocený Strategický plán navazuje na dva předchozí strategické dokumenty: Strategický plán rozvoje města Opavy z roku 2000 a na jeho Dodatek z roku 2004. Původní Strategický plán rozvoje města Opavy je standardním dokumentem s definovanou vizí, cíli, prioritami, opatřeními a navazujícími projekty doporučenými k realizaci. Dodatek se zaměřuje pouze na dvě oblasti, které v původním plánu nebyly uvedeny (Evropská unie) nebo musely být aktualizovány (Podpora podnikání).

Strategický plán je tvořen sedmi kapitolami, konkrétně: 1. Úvod, 2. Shrnutí profilu města, 3. Souhrnná SWOT analýza města, 4. Strategická vize a prioritní oblasti rozvoje města, 5. Návrhová část strategického plánu, 6. Realizační část strategického plánu, 7. Závěr a čtyřmi přílohami, konkrétně: Seznamy členů Řídící skupiny a pracovních skupin, Profil města, Dílčí SWOT analýzy jednotlivých prioritních oblastí, Stanovisko zpracovatele SEA.

Návrhová část obsahuje nově navržené aktivity (projekty) v rámci jednotlivých definovaných priorit a opatření v 5 prioritních oblastech: Ekonomika, Infrastruktura, Životní prostředí, Lidé, Správa města a městských částí.

Z hlediska posouzení vlivů koncepce na lokality soustavy Natura 2000 jsou relevantní zejména konkrétní nově navržené aktivity (projekty), jež potenciálně mohou přinést novou zátěž území evropsky významných lokalit a ptačích oblastí. Tyto aktivity jsou součástí návrhové části koncepce, které tudíž byla věnována podrobná pozornost hodnocení.

V následujících odstavcích je uvedena základní charakteristika jednotlivých navržených priorit, opatření a aktivit (projektů) v pěti prioritních oblastech, jejich plný popis je k dispozici v textu Strategického plánu (viz Kolektiv 2007).

Prioritní oblast Ekonomika:

Priorita E.1 – Tvorba podmínek pro dostatek kvalifikovaných pracovních sil a bydlení

Opatření E.1.1 - Propagace vybraných oborů:

Aktivity (projekty):

- E.1.1.1 Mapování potřeb podnikatelů v oblasti potřeby pracovních sil
- E.1.1.2 Aktivity v oblasti propagace „potřebných“ oborů, zaměřené na jednotlivé cílové skupiny
- E.1.1.3 Zvyšování kvality vzdělávání a její přiblížení potřebám zaměstnavatelů

Opatření E.1.2 - Podpora začínajícím a malým a středním podnikatelům

Aktivity (projekty):

- E.1.2.1 Zpracování databáze nebytových prostor vhodných pro podnikání
- E.1.2.2 Informování podnikatelské sféry a monitorování potřeb podnikatelů
- E.1.2.3 Program finanční podpory začínajícím podnikatelům
- E.1.2.4 Omezení výstavby velkoplošných prodejen na pozemcích vlastněných SMO a v centru města

Priorita E.2 – Rozvoj cestovního ruchu

Opatření E.2.1 - Jednotná propagace turistického regionu Opavské Slezsko:

Aktivity (projekty):

- E.2.1.1 Propagační materiály zaměřené na atraktivitu Opavského Slezska
- E.2.1.2 Účast na veletrzích cestovního ruchu
- E.2.1.3 Produktové balíčky ve spolupráci města s podnikateli v oblasti CR

Opatření E.2.2 - Rozvoj stávajících atraktivit:

Aktivity (projekty):

- E.2.2.1 Značení atraktivit
- E.2.2.2 Zajištění dostatečného množství propagačních materiálů u atraktivit
- E.2.2.3 Rozvoj kulturních a technických památek na území města

Opatření E.2.3 - Podpora vytvoření nových atraktivit:

Aktivity (projekty):

- E.2.3.1 Provedení marketingového průzkumu, na základě něhož by došlo k definování chybějících atraktivit pro různé cílové skupiny
- E.2.3.2 Realizace projektů, vyplývajících z marketingového průzkumu, samotným městem
- E.2.3.3 Podpora projektů, vyplývajících z marketingového průzkumu, realizovaných jinými subjekty

Priorita E.3 – Zemědělství

Opatření E.3.1 - Podpora nepotravinářského využití zemědělských plodin:

Aktivity (projekty):

- E.3.1.1 Podpora projektů výstavby zařízení pro nepotravinářské využívání zemědělských plodin.

Prioritní oblast Infrastruktura:

Priorita I.1 – Řešení vnitřní dopravy města

Opatření I.1.1 - Zklidňování dopravy ve městě a rozvoj cyklistické a pěší dopravy:

Aktivita (projekty):

- I.1.1.1 Zvýšení bezpečnosti pěší dopravy
- I.1.1.2 Postupné přemísťování podnikatelských aktivit náročných na dopravní napojení na okraj města
- I.1.1.3 Výstavba cyklistických stezek
- I.1.1.4 Výstavba regionálních cyklostezek
- I.1.1.5 Podpora rozvoje další cyklistické infrastruktury
- I.1.1.6 Vytváření pěších a cyklistických tras do městských částí a nejbližších obcí

Opatření I.1.2 - Udržení standardu MHD:

Aktivita (projekty):

- I.1.2.1 Obnova a ekologizace vozového parku
- I.1.2.2 Zdokonalení integrovaného dopravního systému
- I.1.2.3 Vytvoření systému motivace pro zvýšené používání veřejné dopravy

Opatření I.1.3 - Zvýšení plynulosti dopravy ve městě:

Aktivita (projekty):

- I.1.3.1 Zlepšení průjezdnosti města (Studie)

Opatření: I.1.4 - Zkapacitnění komunikací směrem k hraničním přechodům do Polska:

Aktivita (projekty):

- I.1.4.1 Zkapacitnění silniční dopravy
- I.1.4.2 Zkapacitnění cyklistické dopravy

Priorita I.2 – Vnější doprava

Opatření: I.2.1 - Napojení Opavy na dálnice D47 a A4:

Aktivita (projekty):

- I.2.1.1 Aktivní účast města ve Sdružení pro výstavbu komunikace I/11 - I/57 (Ostrava – Opava – Krnov – Bartultovice hr. přechod)

Opatření: I.2.2 - Převedení tranzitní dopravy mimo město (budování obchvatů):

Aktivita (projekty):

- I.2.2.1 Aktivní spolupráce města a MSK na vybudování Jižního okruhu
- I.2.2.2 Aktivní účast města ve Sdružení pro výstavbu komunikace I/11 - I/57 (severní obchvat Opavy a severní obchvat Komárova)
- I.2.2.3 Předprojektová příprava severního obchvatu Komárova

Priorita I.3 – Rozvoj technické infrastruktury

Opatření I.3.1 - Dořešení odvodu a likvidace odpadních vod ve městě:

Aktivita (projekty):

- I.3.1.1 Opava-Kylešovice
- I.3.1.2 Úprava staré Jaktarky
- I.3.1.3 Opava-Jaktař

Opatření: I.3.2 - Řešení odvodu a likvidace odpadních vod v městských částech:

Aktivita (projekty):

- I.3.2.1 Komárov a Suché Lazce
- I.3.2.2 Vávrovice a Držkovice
- I.3.2.3 Malé Hoštice
- I.3.2.4 Zlatníky u Opavy a Milostovice
- I.3.2.5 Vlaštovičky a Jarkovice
- I.3.2.6 Podvihov a Komárovské Chaloupky

Opatření: I.3.3 - Rozvoj ploch pro podnikání včetně budování technické infrastruktury:

Aktivita (projekty):

- I.3.3.1 Mapování a hodnocení využitelnosti brownfields. Připravit návrh na rozšíření výměry ploch, určených v ÚPD pro podnikatelské aktivity, nad současný stav, identifikace konkrétních ucelených ploch, především podél plánovaných tras obchvatů
- I.3.3.2 Příprava ucelených lokalit pro vznik průmyslových zón a ploch pro podnikání

Opatření: I.3.4 - Rozvoj ploch pro bydlení včetně budování technické infrastruktury:

Aktivita (projekty):

- I.3.4.1 Identifikace ploch pro další bytovou výstavbu
- I.3.4.2 Příprava ucelených lokalit pro bydlení (včetně nájemního)

Opatření: I.3.5 - Protipovodňová opatření:

Aktivita (projekty):

- I.3.5.1 Zkapacitnění Otického příkopu
- I.3.5.2 Úprava toku Jaktarky včetně rekonstrukce mostu na Žižkově ulici

Prioritní oblast Lidé:

Priorita L.1 – Vzdělávání a zaměstnanost

Opatření: L.1.1 - Spolupráce škol, podnikatelů, ÚP a dalších institucí s cílem zlepšení (optimalizace) zaměstnanosti, iniciovaná městem:

Aktivita (projekty):

- L.1.1.1 Fórum vzdělávacích institucí, podnikatelské sféry, úřadu práce a SMO

Opatření: L.1.2 - Podpora zaměstnávání v oblasti sociální ekonomiky:

Aktivity (projekty):

L.1.2.1 Využití nástrojů zaměstnávání osob, znevýhodněných na trhu práce

Opatření: L.1.3 - Rozvoj vzdělávací infrastruktury:

Aktivity (projekty):

L.1.3.1 Aktualizovat koncepci opavského školství v návaznosti na populační trendy

L.1.3.2 Podpora rozvoje školního poradenství a dalšího vzdělávání pracovníků školního poradenství

L.1.3.3 Modernizace ŠJ a zkvalitnění školního stravování ve vazbě na normy EU

L.1.3.4 Zvyšování kvality výuky na základních školách zřizovaných městem

L.1.3.5 Zavedení dlouhodobého systému hodnocení škol

Opatření: L.1.4 - Podpora rozvoje univerzitního vzdělávání:

L.1.4.1 Podpora zřízení kolejí pro studenty, kampusu

L.1.4.2 Podpora rozšíření aktivit SU

L.1.4.3 Komplexní podpora zatraktivnění SU pro pedagogy, včetně zahraničních

L.1.4.4 Podpora, případně partnerství v připravovaném projektu SU, iniciace dalších projektů

Priorita L.2 –Důstojné životní podmínky znevýhodněných obyvatel

Opatření: L.2.1 - Rozvoj sociálních služeb a péče:

Aktivity (projekty):

L.2.1.1 Posouzení opodstatněnosti poskytování finanční podpory NNO v oblasti sociálních služeb na základě výsledků jejich činnosti

L.2.1.2 Podpora schopností poskytovatelů sociálních služeb získávat finanční prostředky

L.2.1.3 Vznik a realizace komunikační strategie v oblasti sociálních služeb

L.2.1.4 Efektivní využití výstupů Komunitního plánu rozvoje sociálních služeb a péče SMO

Opatření: L.2.2 - Zlepšení podmínek pro bydlení zdravotně a sociálně znevýhodněných osob:

Aktivity (projekty):

L.2.2.1 Zvýšení kapacity azylového bydlení pro ženy a rodiny s dětmi

L.2.2.2 Poskytnutí vhodného objektu NNO k využití pro bydlení znevýhodněných osob

L.2.2.3 Podpora chráněného a podporovaného bydlení

L.2.2.4 Vznik penzionu pro seniory (jako komerční aktivity)

Opatření: L.2.3 - Zlepšení přístupnosti veřejných budov, prostranství a MHD pro tělesně postižené:

Aktivity (projekty):

L.2.3.1 Zlepšení přístupu a pohybu v objektech v majetku města

L.2.3.2 Zajištění bezbariérovosti veřejných prostranství

L.2.3.3 Zlepšení využitelnosti MHD pro tělesně postižené

Priorita L.3 – Zvyšování kvality života obyvatel v oblastech sportu, kultury a volnočasových aktivit

Opatření: L.3.1 - Institucionální rámec pro rozvoj sportu ve městě:

Aktivita (projekty):

- L.3.1.1 Zřízení a provoz jednotné organizace pro správu sportovišť města
- L.3.1.2 Zpracování pasportu sportovišť s vyhodnocením stavu a perspektivy jejich využitelnosti
- L.3.1.3 Analýza stávajících zásad podpory sportu v Opavě a případná aktualizace

Opatření: L.3.2 - Rozvoj sportovní infrastruktury:

Aktivita (projekty):

- L.3.2.1 Rekonstrukce, příp. výstavba plaveckého a zimního stadionu
- L.3.2.2 Výstavba tréninkové haly včetně ubytovacích kapacit
- L.3.2.3 Podpora města při přemístění jezdeckého areálu

Opatření: L.3.3 - Institucionální rámec pro zabezpečení celkového kulturního rozvoje města:

Aktivita (projekty):

- L.3.3.1 Zpracování pasportu kulturních zařízení s vyhodnocením stavu a perspektivy jejich využitelnosti
- L.3.3.2 Podpora kulturních a volnočasových aktivit

Opatření: L.3.4 - Rozvoj kulturní infrastruktury:

Aktivita (projekty):

- L.3.4.1 Řešení multikina v rámci výstavby zábavního centra v prostoru bývalé městské tržnice
- L.3.4.2 Vznik amfiteátru (včetně letního kina) v městských sadech
- L.3.4.3 Zřízení Obecního domu v prostorách bývalé Komerční banky
- L.3.4.4 Rekonstrukce a přístavba KD Na Rybníčku
- L.3.4.5 Revitalizace Dominikánského kláštera s kostelem Sv. Václava (Dům umění)
- L.3.4.6 Zlepšení technických podmínek činnosti Slezského divadla v Opavě
- L.3.4.7 Modernizace Knihovny Petra Bezruče

Prioritní oblast Životní prostředí:

Priorita Z.1 – Čistota ovzduší a snižování hlukové zátěže

Opatření: Z.1.1 - Snižování negativních vlivů hluku:

Aktivita (projekty):

- Z.1.1.1 Hluková mapa města
- Z.1.1.2 Podpora realizace záměrů vyplývajících z hlukové mapy města se zaměřením na dopravu
- Z.1.1.3 Podpora realizace záměrů vyplývajících z hlukové mapy města se zaměřením na snižování negativních vlivů z podnikatelské činnosti
- Z.1.1.4 Podpora realizace záměrů vyplývajících z hlukové mapy města se

zaměřením na vytváření protihlukových bariér (včetně zeleně) a dalších protihlukových opatření

Opatření: Z.1.2 - Zlepšení kvality ovzduší a podpora využívání obnovitelných zdrojů energie:

Aktivita (projekty):

Z.1.2.1 Podpora snižování negativních vlivů lokálních topenišť na kvalitu ovzduší

Z.1.2.2 Koncepce využitelnosti obnovitelných zdrojů energie

Z.1.2.3 Podpora realizace záměrů, vyplývajících z koncepce využitelnosti obnovitelných zdrojů energie

Z.1.2.4 Snižování energetické náročnosti provozu úřadu, příspěvkových organizací a objektů v majetku města

Priorita Z.2 – Zlepšování sběru, zpracování a využití odpadů

Opatření: Z.2.1 - Vytvoření systému sběru a zpracování biologicky rozložitelného odpadu (BRO):

Aktivita (projekty):

Z.2.1.1 Výstavba zařízení na využití BRO

Z.2.1.2 Zabezpečení sběru BRO u městských organizací

Z.2.1.3 Zabezpečení sběru BRO u veřejnosti a v podnikatelské sféře

Opatření: Z.2.2 - Zlepšení využití zpracování komunálního odpadu:

Aktivita (projekty):

Z.2.2.1 Podpora využívání nových technologií pro zpracování komunálního odpadu

Z.2.2.2 Zlepšování podmínek pro separování komunálního odpadu

Priorita Z.3 – Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Opatření: Z.3.1 - Strategie rozvoje EVVO v Opavě:

Aktivita (projekty):

Z.3.1.1 Zpracování koncepce EVVO v Opavě

Z.3.1.2 Zapojení do Národní sítě Zdravých měst individuální formou pozorovatele (výměna zkušeností, benchmarking)

Z.3.1.3 Systematická propagace EVVO v Opavě

Z.3.1.4 Zavedení stabilního systému financování EVVO v Opavě

Opatření: Z.3.2 - Podpora EVVO v oblasti veřejné správy:

Aktivita (projekty):

Z.3.2.1 Školení zástupců města a magistrátu v oblasti EVVO

Z.3.2.2 Zavedení environmentálně příznivého provozu MSMO (ekologizace úřadu jako příklad pro veřejnost)

Z.3.2.3 Podpora environmentálně příznivého provozu úřadů městských částí a příspěvkových organizací

Opatření: Z.3.3 - Podpora informovanosti a osvěty veřejnosti:

Aktivita (projekty):

Z.3.3.1 Informační a osvětové kampaně zaměřené na závažné problémy ŽP

s dopady na zdraví obyvatel

Z.3.3.2 Podpora účasti veřejnosti při plánování záměrů města v oblasti ŽP

Z.3.3.3 Aktivní účast města a podpora celostátně organizovaných akcí na podporu EVVO

Z.3.3.4 Podpora environmentálně orientovaných NNO

Z.3.3.5 Podpora EVVO ve školství

Opatření: Z.3.4 - Podpora EVVO v podnikatelské sféře:

Aktivity (projekty):

Z.3.4.1 Zapojoování podnikatelů do propagačních akcí (kampaní) EVVO

Z.3.4.2 Soutěž Podnikatel roku města Opavy z hlediska přístupu k ŽP

Z.3.4.3 Zlepšení informovanosti podnikatelské veřejnosti

Priorita Z.4 – Zlepšování stavu přírody a krajiny

Opatření: Z.4.1 - Vytváření podmínek pro rozvoj veřejné zeleně:

Aktivity (projekty):

Z.4.1.1 Plánování většího podílu veřejné zeleně v rámci nové výstavby

Z.4.1.2 Vymáhání obnovy a údržby zeleně při investičních akcích

Z.4.1.3 Řešení konfliktu obnovy zeleně s ochrannými pásmy sítí

Opatření: Z.4.2 - Revitalizace krajiny:

Aktivity (projekty):

Z.4.2.1 Mapování zeleně na území městských částí s cílem podpory posílení biodiverzity (stability krajiny) v nezastavěné části města

Z.4.2.2 Postupná realizace stavebních prvků Územního systému ekologické stability krajiny (ÚSES)

Z.4.2.3 Rozšiřování zeleně (včetně údržby) v nezastavěné části města s cílem podpory rekreačních činností

Prioritní oblast Správa města a městských částí:

Priorita S.1 – Zjednodušení, zpřístupnění a zkvalitnění služeb veřejnosti

Opatření: S.1.1 - Zvyšování kvalifikace a profesionality úředníků („image úředníka“):

Aktivity (projekty):

S.1.1.1 Nastavení interního systému vzdělávání pracovníků MMO

S.1.1.2 Provedení „průzkumu spokojenosti“ pracovníků MMO

S.1.1.3 Zavedení systému pravidelného hodnocení pracovníků

S.1.1.4 Zavedení motivačního systému pro úředníky magistrátu

S.1.1.5 Zavedení systému firemní kultury

Opatření: S.1.2 – Kvalitní výkon veřejné správy zjednodušením a zprůhledněním administrativních postupů MMO:

Aktivity (projekty):

S.1.2.1 Zpracování procesní analýzy administrativních postupů magistrátu

S.1.2.2 Implementace doporučení vyplývajících z procesní analýzy administrativních postupů (jako následná aktivita, navazující na předchozí)

S.1.2.3 Zvýšení transparentnosti procesů za účelem prevence rizika korupce

Opatření: S.1.3 - Vytvoření centra správních činností v Opavě (Správní centrum Krnovská):

Aktivita (projekty):

S.1.3.1 Přemístění části výkonu veřejné správy SMO do adaptovaných budov areálu na ul. Krnovská

S.1.3.2 Zpřístupnění stávajících i plánovaných budov MMO zdravotně postiženým občanům

S.1.3.3 Vybudování centrálního archivu MMO

Priorita S.2 – Vytvoření fungující komunikační strategie

Opatření: S.2.1 - Rozvoj vnitřní komunikace magistrátu, městských částí a organizací zřízených městem:

Aktivita (projekty):

S.2.1.1 Zdokonalení systému informování s důrazem na kvalitu, přesnost a včasnost

S.2.1.2 Zlepšení technických parametrů MAN (metropolitní datová síť) pro komunikaci s městskými částmi

S.2.1.3 Nastavení systému řízení projektů

Opatření: S.2.2 - Rozvoj vnější komunikace:

Aktivita (projekty):

S.2.2.1 Informování o službách magistrátu a dalších úřadů umístěných na území SMO

S.2.2.2 Nastavení strategie systému komunikace záměrů města vůči veřejnosti (co, kdo, kdy, jak, za kolik)

S.2.2.3 Nastavení systému zpětné vazby

S.2.2.4 Zavedení systému operativního informování občanů

S.2.2.5 Zlepšení systému komunikace magistrátu SMO s obcemi ve správním obvodu Opavy jako obce s rozšířenou působností

2.2 Navržené varianty řešení

Koncepce byla předložena v jediné variantě (viz výše). Kromě navržené (aktivní) varianty lze definovat nulovou variantu, která znamená zachování stávajícího stavu, tedy neexistenci aktuálního „Strategického plánu ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy“. Hodnocený Strategický plán je významným koncepčním dokumentem, který je důležitý pro další rozvoj města Opavy.

3. Základní charakteristika evropsky významných lokalit a ptačích oblastí ve vztahu k hodnocené koncepci

3.1 Základní charakteristika zájmového území

Zájmovým územím hodnocené koncepce je prostor statutárního města Opavy, jež je tvořeno 16 katastrálními územími: Držkovice, Jaktař, Karlovice, Kateřinky u Opavy, Komárov u Opavy, Kylešovice, Malé Hoštice, Milostovice, Opava-Město, Opava-Předměstí, Zalhanec, Podvihov, Suché Lazce, Vávrovce, Vlaštovičky, Zlatníky u Opavy.

3.2 Vztah hodnocené koncepce k managementu lokalit soustavy Natura 2000 v zájmovém území

Hodnocená koncepce „Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020“ není koncepčním nástrojem managementu evropsky významných lokalit a ptačích oblastí. Jedná se o koncepční dokument v oblasti ekonomického a územního rozvoje. Hodnocená koncepce v textu jednotlivých částí neřeší problematiku soustavy Natura 2000. Jak vyplývá ze stanoviska Krajského úřadu Moravskoslezského kraje dle §45i ZOPK koncepce může ovlivnit území evropsky významných lokalit a ptačích oblastí (viz kap. 4.3).

3.3 Identifikace potenciálně dotčených lokalit soustavy Natura 2000, jejich základní charakteristika a limity využití

Prostorově nejbližšími lokalitami soustavy Natura 2000 ve vztahu k zájmovému území statutárního města Opavy jsou dvě evropsky významné lokality: EVL Údolí Moravice a EVL Jakartovice. V blízkosti řešeného území se nenachází žádné další evropsky významné lokality či ptačí oblasti.

Evropsky významná lokalita Údolí Moravice je konkrétně situována nejbližší ve vzdálenosti cca 4 km jižně od hranice řešeného území statutárního města Opavy. EVL Jakartovice se nachází nejbližší cca 8,7 km jihozápadně od hranice statutárního města Opavy (viz Obr. 1).

V následující části textu jsou, z důvodu úplnosti hodnocení, prezentovány základní informace o EVL Údolí Moravice a EVL Jakartovice, které se vyskytují v okolí řešeného území a které tedy mohou být potenciálně dotčeny realizací hodnoceného Strategického plánu. Dále jsou uvedeny základní ochranné podmínky, resp. limity využití těchto lokalit, jež jsou dány platnou legislativou.

Z důvodu absence dalších lokalit soustavy Natura 2000 v okolí řešeného území statutárního města Opavy, resp. z důvodu jejich značné vzdálenosti (více než 10 km) je vliv hodnocené koncepce na tyto lokality vyloučen a nejsou dále v textu řešeny.

EVL Údolí Moravice:

EVL Údolí Moravice (CZ0813474) byla vyhlášena nařízením Vlády ČR č.132/2005 Sb. na ploše 129,63 ha. Jedná se o zalesněné údolí toku Moravice včetně aluviálních lučních porostů při pravém břehu Moravice přibližně od Albrechtického mlýna po Hradec nad Moravicí v k.ú. Domoradovice, Hradec nad Moravicí, Lesní Albrechtice, Žimrovce v nadm. výšce 276 - 458 m n.m.

V zaříznutém údolí přirozeně meandrujícího toku Moravice se vyskytuje

zachovalý přirozený porost listnatých a smíšených lesů typických pro Oderské vrchy. V lesních porostech převládají acidofilní bučiny, v menší míře jsou zastoupeny květnaté bučiny, v části území se vyskytují lesní smrkové kultury. Na prudkých svazích převážně v blízkosti vodního toku jsou místy vyvinuty suťové lesy. V nelesní vegetaci převažují aluviální psárkové louky a mezofilní ovsíkové louky. Tok Moravice se vyznačuje zachovalou přirozenou strukturou dnových sedimentů a stabilizovaným průtokem vody pod vodními nádržemi Kružberk a Slezská Harta.

Evropsky významná lokalita Údolí Moravice je významnou, izolovanou lokalitou jinak horského druhu - stěvlíka hrbolatego. Úsek Moravice od Hradce nad Moravicí po Albrechtický mlýn (ř. km 8-14) představuje velmi významnou lokalitu s bohatou populací vranky obecné (upraveno dle podkladů AOPK ČR).

Předmětem ochrany na území EVL jsou následující evropsky významné druhy živočichů:

(symbol * označuje prioritní druhy)

přástevník kostivalový (*Callimorpha quadripunctaria* *)

stěvlík hrbolatý (*Carabus variolosus*)

vranka obecná (*Cottus gobio*)

Vzhledem k lesnatému charakteru EVL je nejzávažnějším problémem pro celé území způsob lesního hospodářství – nedostatečná obnova lesních porostů stanovištně přirozenými dřevinami, zejména bukem a jedlím. Souvisejícím problémem je minimální zastoupení stadií rozpadu lesních porostů (chybějící staré a odumřelé stromy). Značné nebezpečí pro nivní společenstva představují ohniska bolševníku a křídlatky, především proto, že se nachází na místech, odkud se mohou rychle samovolně šířit. Samotnému toku Moravice hrozí málo pravděpodobné znečištění z papírny ICEC v Žimrovicích (upraveno dle podkladů AOPK ČR).

EVL Jakartovice:

EVL Jakartovice (CZ0813448) byla vyhlášena nařízením Vlády ČR č.132/2005 Sb. na ploše 13,75 ha. Jedná se o komplex aluviálních, druhově chudých vlhkých psárkových luk s výskytem krvavce totenu s doprovodnou stromovou a keřovou zelení podél meandrujícího toku Hvězdnice. Lokalita se nachází mezi obcemi Jakartovice a Mladecko, asi 15 km západně od Opavy.

Předmětem ochrany na území EVL je následující evropsky významný druh živočicha: modrásek bahenní (*Maculinea nausithous*).

Limity využití území EVL dané zákonem 114/1992 Sb., v platném znění:

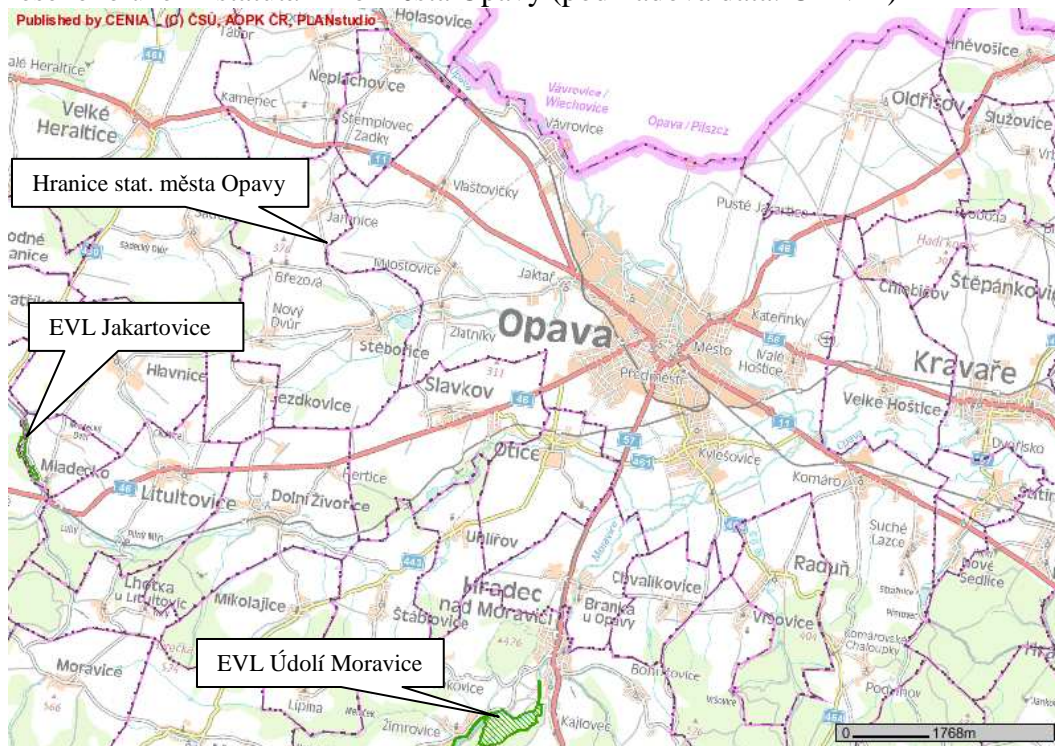
Z platné právní úpravy ochrany přírody a krajiny v ČR (zák. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů) vyplývá, že poškozování evropsky významné lokality zařazené do národního seznamu je zakázáno. Za poškozování se nepovažuje řádné hospodaření prováděné v souladu s platnými právními předpisy a smlouvami uzavřenými dle § 69 ZOPK. Výjimku z tohoto zákazu může udělit orgán ochrany přírody pouze z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu (§45b ZOPK) za podmínek stanovených v § 45h a 45i .

Povolení, souhlas, kladné stanovisko nebo výjimku ze zákazu pro evropsky

významnou lokalitu může udělit orgán ochrany přírody pouze v případě, že bude vyloučeno závažné nebo nevratné poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita určena (§45g).

Z hlediska případné realizace některých opatření uvedených v hodnoceném Programu je důležité ustanovení zákona týkající se hodnocení důsledků koncepcí a záměrů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti (§45h). Jakákoliv koncepce nebo záměr, který může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, podléhá hodnocení jeho důsledků na toto území a stav jeho ochrany z uvedených hledisek. To se nevztahuje na plány péče zpracované orgánem ochrany přírody pro toto území a dále na lesní hospodářské plány a lesní hospodářské osnovy (§45h). Detaily procesu posouzení jsou podrobně řešeny v §45i ZOPK.

Obr. 1: Situační mapa polohy lokalit soustavy Natura 2000 ve vztahu k hranici řešeného území statutárního města Opavy (podkladová data: CENIA)



4. Hodnocení koncepce

4.1 Metodika hodnocení vlivů realizace koncepce na lokality soustavy Natura 2000

Pozornost hodnocení dle §45i ZOPK byla zaměřena na návrhovou část hodnoceného Strategického plánu, která obsahuje nově navržené aktivity (projekty) v rámci jednotlivých definovaných priorit a opatření v 5 prioritních oblastech. Tato část textu koncepce tedy přináší návrh konkrétních aktivit, ze kterých lze odvodit informace o jejich eventuálních vlivech na lokality soustavy Natura 2000. Ostatní části Strategického plánu přináší popis a analýzu stávajícího stavu a další informace, jež nepřináší riziko konkrétních dopadů na lokality soustavy Natura 2000. Z těchto důvodů nebyla ostatním částem Strategického plánu dále věnována pozornost podrobného hodnocení.

Hodnocený Strategický plán je svým charakterem koncepční materiál jehož cílem není řešit detailní lokalizaci a technické detaily jednotlivých navrhovaných aktivit. U všech navržených aktivit jsou však uvedené informace dostatečné pro posouzení potenciálního ovlivnění EVL či PO jejich realizací.

Za referenční cíl pro vyhodnocení vlivu posuzované koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti bylo v souladu s metodickými doporučeními Evropské komise (viz Kolektiv 2001, Kolektiv 2001a) a platnou legislativou zvoleno: zachování příznivého stavu z hlediska ochrany pro předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačí oblasti (typy přírodních stanovišť, evropsky významné druhy, ptačí druhy). Jako konkrétní metoda pro vyhodnocení vlivů koncepce bylo zvoleno tabelární bodové vyhodnocení všech v koncepci navržených aktivit s doprovodným komentářem.

Významnost vlivů byla hodnocena podle následující stupnice:

Hodnota	Termín	Popis
-2	Významný negativní vliv	Negativní vliv dle odst. 9 § 45i zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění Vylučuje realizaci koncepce (resp. koncepci je možné realizovat pouze v případech určených dle odst. 9 a 10 § 45i zákona) Významný rušivý až likvidační vliv na stanoviště či populaci druhu nebo její podstatnou část; významné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Vyplývá ze zadání koncepce, nelze jej eliminovat (resp. eliminace by byla možná jen vypuštěním problémového dílčího úkolu – záměru, opatření atd.).
-1	Mírně negativní vliv	Omezený/mírný/nevýznamný negativní vliv Nevylučuje realizaci koncepce. Mírný rušivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, okrajový zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Je možné jej vyloučit navrženými zmírňujícími opatřeními.
0	Bez vlivu	Koncepce, resp. její dílčí úkoly nemají žádný vliv.
+1	Mírně pozitivní vliv	Mírný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, mírný příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.

Hodnota	Termín	Popis
+2	Významný pozitivní vliv	Významný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; významné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.
?	Vliv nelze vyhodnotit	Z obecného zadání koncepce není možné vyhodnotit vliv (jedná se o nedostatečnost dat na straně koncepce, resp. jí plánovaných úkolů, která je způsobena obecnou povahou dílčího úkolu/opatření).

4.2 Vyhodnocení úplnosti podkladů pro posouzení vlivů koncepce na lokality soustavy Natura 2000

Hodnocení koncepce (Strategického plánu) nebylo prováděno metodou *ex ante* (tedy současně se zpracováním samotné koncepce), ale bylo zahájeno po zpracování Strategického plánu. Podklady dodané zadavatelem v podobě jednotlivých částí Programu byly dostatečné pro provedení hodnocení.

4.3 Popis a vyhodnocení přímých a nepřímých vlivů realizace koncepce na lokality soustavy Natura 2000

V následující tabulce je uvedeno vyhodnocení vlivu jednotlivých navržených aktivit v rámci definovaných priorit a opatření v 5 prioritních oblastech na evropsky významné lokality a ptačí oblasti.

Tab. 1: Vyhodnocení jednotlivých navržených aktivit v rámci definovaných priorit a opatření v 5 prioritních oblastech. Detailní popis jednotlivých navržených aktivit a jejich prostorová lokalizace jsou uvedeny v textu Strategického plánu
 Stupnice hodnocení: +2 – významný pozitivní vliv, +1 – mírně pozitivní vliv, 0 – bez vlivu, -1 – mírně negativní vliv, -2 – významný negativní vliv, ? – vliv nelze vyhodnotit).

Specifikace jednotlivých prioritních oblastí, priorit, opatření a konkrétních navržených aktivit	Bodové hodnocení vlivu navržených opatření na lokality Natura 2000	Komentář k hodnocení
Prioritní oblast Ekonomika		
<i>Priorita E.1 – Tvorba podmínek pro dostatek kvalifikovaných pracovních sil a bydlení</i>		
<u>Opatření E.1.1 - Propagace vybraných oborů:</u>		
E.1.1.1 Mapování potřeb podnikatelů v oblasti potřeby pracovních sil	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
E.1.1.2 Aktivity v oblasti propagace „potřebných“ oborů, zaměřené na jednotlivé cílové skupiny	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
E.1.1.3 Zvyšování kvality vzdělávání a její přiblížení potřebám zaměstnavatelů	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
<u>Opatření E.1.2 - Podpora začínajícím a malým a středním podnikatelům</u>		
E.1.2.1 Zpracování databáze nebytových prostor vhodných pro podnikání	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
E.1.2.2 Informování podnikatelské sféry a monitorování potřeb podnikatelů	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
E.1.2.3 Program finanční podpory začínajícím podnikatelům	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
E.1.2.4 Omezení výstavby velkoplošných prodejen na pozemcích vlastněných SMO a v centru města	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).

Tab. 1-pokračování:

Specifikace jednotlivých prioritních oblastí, priorit, opatření a konkrétních navržených aktivit	Bodové hodnocení vlivu navržených opatření na lokality Natura 2000	Komentář k hodnocení
Priorita E.2 – Rozvoj cestovního ruchu		
Opatření E.2.1 - Jednotná propagace turistického regionu Opavské Slezsko:		
E.2.1.1 Propagační materiály zaměřené na atraktivitu Opavského Slezska	0 až +1	V zásadě bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí). V případě zahrnutí problematiky soustavy Natura 2000 – prezentace blízkých evropsky významných lokalit (zejména EVL Údolí Moravice) do propagačních materiálů lze očekávat pozitivní vliv realizace tohoto opatření na lokality Natura 2000 (zvýšení informovanosti cílových skupin veřejnosti, zvýšení podpory ochraně lokalit Natura 2000 apod.).
E.2.1.2 Účast na veletrzích cestovního ruchu	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
E.2.1.3 Produktové balíčky ve spolupráci města s podnikateli v oblasti CR	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření E.2.2 - Rozvoj stávajících atraktivit:		
E.2.2.1 Značení atraktivit	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
E.2.2.2 Zajištění dostatečného množství propagačních materiálů u atraktivit	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
E.2.2.3 Rozvoj kulturních a technických památek na území města	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření E.2.3 - Podpora vytvoření nových atraktivit:		
E.2.3.1 Provedení marketingového průzkumu, na základě něhož by došlo k definování chybějících atraktivit pro různé cílové skupiny	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
E.2.3.2 Realizace projektů, vyplývajících z marketingového průzkumu, samotným městem	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
E.2.3.3 Podpora projektů, vyplývajících z marketingového průzkumu, realizovaných jinými subjekty	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Priorita E.3 – Zemědělství		
Opatření E.3.1 - Podpora nepotravinářského využití zemědělských plodin:		
E.3.1.1 Podpora projektů výstavby zařízení pro nepotravinářské využívání zemědělských plodin	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).

Tab. 1-pokračování:

Specifikace jednotlivých prioritních oblastí, priorit, opatření a konkrétních navržených aktivit	Bodové hodnocení vlivu navržených opatření na lokality Natura 2000	Komentář k hodnocení
Prioritní oblast Infrastruktura:		
Priorita I.1 – Řešení vnitřní dopravy města		
Opatření I.1.1 - Zklidňování dopravy ve městě a rozvoj cyklistické a pěší dopravy:		
I.1.1.1 Zvýšení bezpečnosti pěší dopravy	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
I.1.1.2 Postupné přemísťování podnikatelských aktivit náročných na dopravní napojení na okraj města	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
I.1.1.3 Výstavba cyklistických stezek	0	Bez vlivu (navržená aktivita není situována do prostoru lokalit soustavy Natura 2000).
I.1.1.4 Výstavba regionálních cyklostezek	0	Bez vlivu (navržená aktivita není situována do prostoru lokalit soustavy Natura 2000).
I.1.1.5 Podpora rozvoje další cyklistické infrastruktury	0	Bez vlivu (navržená aktivita není situována do prostoru lokalit soustavy Natura 2000).
I.1.1.6 Vytváření pěších a cyklistických tras do městských částí a nejbližších obcí	0	Bez vlivu (navržená aktivita není situována do prostoru lokalit soustavy Natura 2000).
Opatření I.1.2 - Udržení standardu MHD:		
I.1.2.1 Obnova a ekologizace vozového parku	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
I.1.2.2 Zdokonalení integrovaného dopravního systému	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
I.1.2.3 Vytvoření systému motivace pro zvýšené používání veřejné dopravy	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření I.1.3 - Zvýšení plynulosti dopravy ve městě:		
I.1.3.1 Zlepšení průjezdnosti města (Studie)	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření: I.1.4 - Zkapacitnění komunikací směrem k hraničním přechodům do Polska:		
I.1.4.1 Zkapacitnění silniční dopravy	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
I.1.4.2 Zkapacitnění cyklistické dopravy	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).

Tab. 1-pokračování:

Specifikace jednotlivých prioritních oblastí, priorit, opatření a konkrétních navržených aktivit	Bodové hodnocení vlivu navržených opatření na lokality Natura 2000	Komentář k hodnocení
Priorita I.2 – Vnější doprava		
Opatření: I.2.1 - Napojení Opavy na dálnice D47 a A4:		
I.2.1.1 Aktivní účast města ve Sdružení pro výstavbu komunikace I/11 - I/57 (Ostrava – Opava – Krnov – Bartultovice hr. přechod)	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření: I.2.2 - Převedení tranzitní dopravy mimo město (budování obchvatů):		
I.2.2.1 Aktivní spolupráce města a MSK na vybudování Jižního okruhu	0	Bez vlivu (navržená aktivita není situována do prostoru lokalit soustavy Natura 2000).
I.2.2.2 Aktivní účast města ve Sdružení pro výstavbu komunikace I/11 - I/57 (severní obchvat Opavy a severní obchvat Komárova)	0	Bez vlivu (navržená aktivita není situována do prostoru lokalit soustavy Natura 2000).
I.2.2.3 Předprojektová příprava severního obchvatu Komárova	0	Bez vlivu (navržená aktivita není situována do prostoru lokalit soustavy Natura 2000).
Priorita I.3 – Rozvoj technické infrastruktury		
Opatření I.3.1 - Dořešení odvodu a likvidace odpadních vod ve městě:		
I.3.1.1 Opava-Kylešovice	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
I.3.1.2 Úprava staré Jaktarky	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
I.3.1.3 Opava-Jaktař	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření: I.3.2 - Řešení odvodu a likvidace odpadních vod v městských částech:		
I.3.2.1 Komárov a Suché Lazce	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
I.3.2.2 Vávrovice a Držkovice	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
I.3.2.3 Malé Hoštice	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
I.3.2.4 Zlatníky u Opavy a Milostovice	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
I.3.2.5 Vlašovičky a Jarkovice	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).

Tab. 1-pokračování:

Specifikace jednotlivých prioritních oblastí, priorit, opatření a konkrétních navržených aktivit	Bodové hodnocení vlivu navržených opatření na lokality Natura 2000	Komentář k hodnocení
I.3.2.6 Podvihov a Komárovské Chaloupky	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření: I.3.3 - Rozvoj ploch pro podnikání včetně budování technické infrastruktury:		
I.3.3.1 Mapování a hodnocení využitelnosti brownfields. Připravit návrh na rozšíření výměry ploch, určených v ÚPD pro podnikatelské aktivity, nad současný stav, identifikace konkrétních ucelených ploch, především podél plánovaných tras obchvatů	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
I.3.3.2 Příprava ucelených lokalit pro vznik průmyslových zón a ploch pro podnikání	0	Bez vlivu (navržená aktivita není situována do prostoru lokalit soustavy Natura 2000).
Opatření: I.3.4 - Rozvoj ploch pro bydlení včetně budování technické infrastruktury:		
I.3.4.1 Identifikace ploch pro další bytovou výstavbu	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
I.3.4.2 Příprava ucelených lokalit pro bydlení (včetně nájemního)	0	Bez vlivu (navržená aktivita není situována do prostoru lokalit soustavy Natura 2000).
Opatření: I.3.5 - Protipovodňová opatření:		
I.3.5.1 Zkapacitnění Otického příkopu	0	Bez vlivu (navržená aktivita není situována do prostoru lokalit soustavy Natura 2000).
I.3.5.2 Úprava toku Jaktarky včetně rekonstrukce mostu na Žižkově ulici	0	Bez vlivu (navržená aktivita není situována do prostoru lokalit soustavy Natura 2000).
Prioritní oblast Lidé:		
Priorita L.1 -Vzdělávání a zaměstnanost		
Opatření: L.1.1 - Spolupráce škol, podnikatelů, ÚP a dalších institucí s cílem zlepšení (optimalizace) zaměstnanosti, iniciovaná městem:		
L.1.1.1 Fórum vzdělávacích institucí, podnikatelské sféry, úřadu práce a SMO	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření: L.1.2 - Podpora zaměstnávání v oblasti sociální ekonomiky:		
L.1.2.1 Využití nástrojů zaměstnávání osob, znevýhodněných na trhu práce	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření: L.1.3 - Rozvoj vzdělávací infrastruktury:		
L.1.3.1 Aktualizovat koncepci opavského školství v návaznosti na populační trendy	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).

Tab. 1-pokračování:

Specifikace jednotlivých prioritních oblastí, priorit, opatření a konkrétních navržených aktivit	Bodové hodnocení vlivu navržených opatření na lokality Natura 2000	Komentář k hodnocení
L.1.3.2 Podpora rozvoje školního poradenství a dalšího vzdělávání pracovníků školního poradenství	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.1.3.3 Modernizace ŠJ a zkvalitnění školního stravování ve vazbě na normy EU	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.1.3.4 Zvyšování kvality výuky na základních školách zřizovaných městem	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.1.3.5 Zavedení dlouhodobého systému hodnocení škol	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
<u>Opatření: L.1.4 - Podpora rozvoje univerzitního vzdělávání:</u>		
L.1.4.1 Podpora zřízení kolejí pro studenty, kampusu	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.1.4.2 Podpora rozšíření aktivit SU	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.1.4.3 Komplexní podpora zatraktivnění SU pro pedagogy, včetně zahraničních	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.1.4.4 Podpora, případně partnerství v připravovaném projektu SU, iniciace dalších projektů	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
<i>Priorita L.2 –Důstojné životní podmínky znevýhodněných obyvatel</i>		
<u>Opatření: L.2.1 - Rozvoj sociálních služeb a péče:</u>		
L.2.1.1 Posouzení opodstatněnosti poskytování finanční podpory NNO v oblasti sociálních služeb na základě výsledků jejich činnosti	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.2.1.2 Podpora schopností poskytovatelů sociálních služeb získávat finanční prostředky	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.2.1.3 Vznik a realizace komunikační strategie v oblasti sociálních služeb	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.2.1.4 Efektivní využití výstupů Komunitního plánu rozvoje sociálních služeb a péče SMO	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
<u>Opatření: L.2.2 - Zlepšení podmínek pro bydlení zdravotně a sociálně znevýhodněných osob:</u>		
L.2.2.1 Zvýšení kapacity azylového bydlení pro ženy a rodiny s dětmi	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).

Tab. 1-pokračování:

Specifikace jednotlivých prioritních oblastí, priorit, opatření a konkrétních navržených aktivit	Bodové hodnocení vlivu navržených opatření na lokality Natura 2000	Komentář k hodnocení
L.2.2.2 Poskytnutí vhodného objektu NNO k využití pro bydlení znevýhodněných osob	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.2.2.3 Podpora chráněného a podporovaného bydlení	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.2.2.4 Vznik penzionu pro seniory (jako komerční aktivity)	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření: L.2.3 - Zlepšení přístupnosti veřejných budov, prostranství a MHD pro tělesně postižené:		
L.2.3.1 Zlepšení přístupu a pohybu v objektech v majetku města	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.2.3.2 Zajištění bezbariérovosti veřejných prostranství	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.2.3.3 Zlepšení využitelnosti MHD pro tělesně postižené	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Priorita L.3 – Zvyšování kvality života obyvatel v oblastech sportu, kultury a volnočasových aktivit		
Opatření: L.3.1 - Institucionální rámec pro rozvoj sportu ve městě:		
L.3.1.1 Zřízení a provoz jednotné organizace pro správu sportovišť města	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.3.1.2 Zpracování pasportu sportovišť s vyhodnocením stavu a perspektivy jejich využitelnosti	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.3.1.3 Analýza stávajících zásad podpory sportu v Opavě a případná aktualizace	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření: L.3.2 - Rozvoj sportovní infrastruktury:		
L.3.2.1 Rekonstrukce, příp. výstavba plaveckého a zimního stadionu	0	Bez vlivu (navržená aktivita není situována do prostoru lokalit soustavy Natura 2000).
L.3.2.2 Výstavba tréninkové haly včetně ubytovacích kapacit		Bez vlivu (navržená aktivita není situována do prostoru lokalit soustavy Natura 2000).
L.3.2.3 Podpora města při přemístění jezdeckého areálu	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření: L.3.3 - Institucionální rámec pro zabezpečení celkového kulturního rozvoje města:		
L.3.3.1 Zpracování pasportu kulturních zařízení s vyhodnocením stavu a perspektivy jejich využitelnosti	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).

Tab. 1-pokračování:

Specifikace jednotlivých prioritních oblastí, priorit, opatření a konkrétních navržených aktivit	Bodové hodnocení vlivu navržených opatření na lokality Natura 2000	Komentář k hodnocení
L.3.3.2 Podpora kulturních a volnočasových aktivit	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
<u>Opatření: L.3.4 - Rozvoj kulturní infrastruktury:</u>		
L.3.4.1 Řešení multikina v rámci výstavby zábavního centra v prostoru bývalé městské tržnice	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.3.4.2 Vznik amfiteátru (včetně letního kina) v městských sadech	0	Bez vlivu (navržená aktivita není situována do prostoru lokalit soustavy Natura 2000).
L.3.4.3 Zřízení Obecního domu v prostorách bývalé Komerční banky	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.3.4.4 Rekonstrukce a přístavba KD Na Rybníčku	0	Bez vlivu (navržená aktivita není situována do prostoru lokalit soustavy Natura 2000).
L.3.4.5 Revitalizace Dominikánského kláštera s kostelem Sv. Václava (Dům umění)	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.3.4.6 Zlepšení technických podmínek činnosti Slezského divadla v Opavě	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
L.3.4.7 Modernizace Knihovny Petra Bezruče	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Prioritní oblast Životní prostředí:		
Priorita Z.1 – Čistota ovzduší a snižování hlukové zátěže		
<u>Opatření: Z.1.1 - Snižování negativních vlivů hluku:</u>		
Z.1.1.1 Hluková mapa města	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.1.1.2 Podpora realizace záměrů vyplývajících z hlukové mapy města se zaměřením na dopravu	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.1.1.3 Podpora realizace záměrů vyplývajících z hlukové mapy města se zaměřením na snižování negativních vlivů z podnikatelské činnosti	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).

Tab. 1-pokračování:

Specifikace jednotlivých prioritních oblastí, priorit, opatření a konkrétních navržených aktivit	Bodové hodnocení vlivu navržených opatření na lokality Natura 2000	Komentář k hodnocení
Z.1.1.4 Podpora realizace záměrů vyplývajících z hlukové mapy města se zaměřením na vytváření protihlukových bariér (včetně zeleně) a dalších protihlukových opatření	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření: Z.1.2 - Zlepšení kvality ovzduší a podpora využívání obnovitelných zdrojů energie:		
Z.1.2.1 Podpora snižování negativních vlivů lokálních topenišť na kvalitu ovzduší	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.1.2.2 Koncepce využitelnosti obnovitelných zdrojů energie	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.1.2.3 Podpora realizace záměrů, vyplývajících z koncepce využitelnosti obnovitelných zdrojů energie	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.1.2.4 Snižování energetické náročnosti provozu úřadu, příspěvkových organizací a objektů v majetku města	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Priorita Z.2 – Zlepšování sběru, zpracování a využití odpadů		
Opatření: Z.2.1 - Vytvoření systému sběru a zpracování biologicky rozložitelného odpadu (BRO):		
Z.2.1.1 Výstavba zařízení na využití BRO	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.2.1.2 Zabezpečení sběru BRO u městských organizací	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.2.1.3 Zabezpečení sběru BRO u veřejnosti a v podnikatelské sféře	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření: Z.2.2 - Zlepšení využití zpracování komunálního odpadu:		
Z.2.2.1 Podpora využívání nových technologií pro zpracování komunálního odpadu	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.2.2.2 Zlepšování podmínek pro separování komunálního odpadu	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Priorita Z.3 – Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta		
Opatření: Z.3.1 - Strategie rozvoje EVVO v Opavě:		
Z.3.1.1 Zpracování koncepce EVVO v Opavě	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).

Tab. 1-pokračování:

Specifikace jednotlivých prioritních oblastí, priorit, opatření a konkrétních navržených aktivit	Bodové hodnocení vlivu navržených opatření na lokality Natura 2000	Komentář k hodnocení
Z.3.1.2 Zapojení do Národní sítě Zdravých měst individuální formou pozorovatele (výměna zkušeností, benchmarking)	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.3.1.3 Systematická propagace EVVO v Opavě	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.3.1.4 Zavedení stabilního systému financování EVVO v Opavě	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
<u>Opatření: Z.3.2 - Podpora EVVO v oblasti veřejné správy:</u>		
Z.3.2.1 Školení zástupců města a magistrátu v oblasti EVVO	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.3.2.2 Zavedení environmentálně příznivého provozu MSMO (ekologizace úřadu jako příklad pro veřejnost)	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.3.2.3 Podpora environmentálně příznivého provozu úřadů městských částí a příspěvkových organizací	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
<u>Opatření: Z.3.3 - Podpora informovanosti a osvěty veřejnosti:</u>		
Z.3.3.1 Informační a osvětové kampaně zaměřené na závažné problémy ŽP s dopady na zdraví obyvatel	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.3.3.2 Podpora účasti veřejnosti při plánování záměrů města v oblasti ŽP	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.3.3.3 Aktivní účast města a podpora celostátně organizovaných akcí na podporu EVVO	0 až +1	V zásadě bez vlivu (není přímá vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí). V případě zahrnutí problematiky soustavy Natura 2000 do podporovaných akcí lze očekávat pozitivní vliv realizace tohoto opatření na lokality Natura 2000 (zvýšení informovanosti cílových skupin veřejnosti, zvýšení podpory ochrany lokalit Natura 2000 apod.).
Z.3.3.4 Podpora environmentálně orientovaných NNO	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).

Tab. 1-pokračování:

Specifikace jednotlivých prioritních oblastí, priorit, opatření a konkrétních navržených aktivit	Bodové hodnocení vlivu navržených opatření na lokality Natura 2000	Komentář k hodnocení
Z.3.3.5 Podpora EVVO ve školství	0 až +1	V zásadě bez vlivu (není přímá vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí). V případě zahrnutí problematiky soustavy Natura 2000 do programů EVVO lze očekávat pozitivní vliv realizace tohoto opatření na lokality Natura 2000 (zvýšení informovanosti školní mládeže, zvýšení podpory ochrany lokalit Natura 2000 apod.).
Opatření: Z.3.4 - Podpora EVVO v podnikatelské sféře:		
Z.3.4.1 Zapojování podnikatelů do propagačních akcí (kampaní) EVVO	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.3.4.2 Soutěž Podnikatel roku města Opavy z hlediska přístupu k ŽP	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.3.4.3 Zlepšení informovanosti podnikatelské veřejnosti	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Priorita Z.4 – Zlepšování stavu přírody a krajiny		
Opatření: Z.4.1 - Vytváření podmínek pro rozvoj veřejné zeleně:		
Z.4.1.1 Plánování většího podílu veřejné zeleně v rámci nové výstavby	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.4.1.2 Vymáhání obnovy a údržby zeleně při investičních akcích	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.4.1.3 Řešení konfliktu obnovy zeleně s ochrannými pásmy sítí	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření: Z.4.2 - Revitalizace krajiny:		
Z.4.2.1 Mapování zeleně na území městských částí s cílem podpory posílení biodiverzity (stability krajiny) v nezastavěné části města	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.4.2.2 Postupná realizace stavebních prvků Územního systému ekologické stability krajiny (ÚSES)	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Z.4.2.3 Rozšiřování zeleně (včetně údržby) v nezastavěné části města s cílem podpory rekreačních činností	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).

Tab. 1-pokračování:

Specifikace jednotlivých prioritních oblastí, priorit, opatření a konkrétních navržených aktivit	Bodové hodnocení vlivu navržených opatření na lokality Natura 2000	Komentář k hodnocení
Prioritní oblast Správa města a městských částí:		
Priorita S.1 – Zjednodušení, zpřístupnění a zkvalitnění služeb veřejnosti		
Opatření: S.1.1 - Zvyšování kvalifikace a profesionality úředníků („image úředníka“):		
S.1.1.1 Nastavení interního systému vzdělávání pracovníků MMO	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
S.1.1.2 Provedení „průzkumu spokojenosti“ pracovníků MMO	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
S.1.1.3 Zavedení systému pravidelného hodnocení pracovníků	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
S.1.1.4 Zavedení motivačního systému pro úředníky magistrátu	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
S.1.1.5 Zavedení systému firemní kultury	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření: S.1.2 – Kvalitní výkon veřejné správy zjednodušením a zprůhledněním administrativních postupů MMO:		
S.1.2.1 Zpracování procesní analýzy administrativních postupů magistrátu	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
S.1.2.2 Implementace doporučení vyplývajících z procesní analýzy administrativních postupů (jako následná aktivita, navazující na předchozí)	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
S.1.2.3 Zvýšení transparentnosti procesů za účelem prevence rizika korupce	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření: S.1.3 - Vytvoření centra správních činností v Opavě (Správní centrum Krnovská):		
S.1.3.1 Přemístění části výkonu veřejné správy SMO do adaptovaných budov areálu na ul. Krnovská	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
S.1.3.2 Zpřístupnění stávajících i plánovaných budov MMO zdravotně postiženým občanům	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
S.1.3.3 Vybudování centrálního archivu MMO	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).

Tab. 1-pokračování:

Specifikace jednotlivých prioritních oblastí, priorit, opatření a konkrétních navržených aktivit	Bodové hodnocení vlivu navržených opatření na lokality Natura 2000	Komentář k hodnocení
Priorita S.2 – Vytvoření fungující komunikační strategie		
Opatření: S.2.1 - Rozvoj vnitřní komunikace magistrátu, městských částí a organizací zřízených městem:		
S.2.1.1 Zdokonalení systému informování s důrazem na kvalitu, přesnost a včasnost	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
S.2.1.2 Zlepšení technických parametrů MAN (metropolitní datová síť) pro komunikaci s městskými částmi	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
S.2.1.3 Nastavení systému řízení projektů	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
Opatření: S.2.2 - Rozvoj vnější komunikace:		
S.2.2.1 Informování o službách magistrátu a dalších úřadů umístěných na území SMO	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
S.2.2.2 Nastavení strategie systému komunikace záměrů města vůči veřejnosti (co, kdo, kdy, jak, za kolik)	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
S.2.2.3 Nastavení systému zpětné vazby	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
S.2.2.4 Zavedení systému operativního informování občanů	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).
S.2.2.5 Zlepšení systému komunikace magistrátu SMO s obcemi ve správním obvodu Opavy jako obce s rozšířenou působností	0	Bez vlivu (není vazba mezi navrženou aktivitou a ochranou evropsky významných lokalit či ptačích oblastí).

Bylo zjištěno, že z celkového počtu 139 aktivit (projektů) navržených v pěti prioritách Strategického plánu lze očekávat u 136 opatření nulový vliv na lokality Natura 2000 (viz Tab.1).

U zbývajících 3 navržených aktivit (konkrétně: E.2.1.1 Propagační materiály zaměřené na atraktivitu Opavského Slezska, Z.3.3.3 Aktivní účast města a podpora celostátně organizovaných akcí na podporu EVVO, Z.3.3.5 Podpora EVVO ve školství) lze očekávat rozmezí nulového až potenciálně mírně pozitivního vlivu jejich realizace na lokality soustavy Natura 2000 (viz Tab.1). Mírně pozitivní vliv realizace koncepce lze očekávat v případě zahrnutí problematiky soustavy Natura 2000 do propagačních materiálů a programů EVVO). Detaily o jednotlivých možných vlivech navržených opatření na lokality Natura 2000 jsou uvedeny v Tab.1.

4.4 Kumulativní vlivy ostatních známých aktivit a projektů v zájmovém území na lokality Natura 2000

Konkrétní navržené záměry budou posouzeny procesem EIA pokud to bude vyžadováno dle zákona č.100/2001 Sb. nebo procesem dle §45h,i zákona č.114/1992 Sb. v platných zněních. Z těchto důvodů lze kumulativní vlivy nyní vyloučit.

4.5 Srovnání významnosti vlivů jednotlivých variant koncepce na lokality Natura 2000

Program byl předložen v jedné variantě, která je vyhodnocena výše. V případě nulové varianty, která znamená zachování stávajícího stavu, tedy neexistenci aktuálního „Strategického plánu ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy“ lze uvažovat s nulovým negativním vlivem na lokality soustavy Natura 2000, nicméně dále je potřeba počítat s eliminací potenciálního mírně pozitivního vlivu na lokality Natura 2000 v případě 3 navržených aktivit (viz kap. 4.3).

Lze tedy konstatovat, že realizace Strategického plánu (aktivní varianty) je z hlediska ochrany lokalit soustavy Natura 2000 potenciálně výhodnější.

1. 5. Návrh konkrétních opatření k eliminaci případných negativních vlivů realizace koncepce na lokality soustavy Natura 2000

Pro vyloučení případného negativního vlivu realizace hodnoceného „Strategického plánu ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020“ na lokality soustavy Natura 2000 není potřeba přijímat žádná konkrétní doporučení.

2. 6. Shrnutí a závěr

Předmětem předkládaného hodnocení dle §45i zák. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění je posouzení vlivu koncepce: „Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020“. Cílem předkládaného hodnocení je zjistit, zda má koncepce významný negativní vliv na předměty ochrany a celistvost konkrétních evropsky významných lokalit a ptačích oblastí.

Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020 je důležitou součástí soustavy strategických a programových dokumentů pro podporu regionálního rozvoje. Zájmové území posuzované koncepce je vymezeno územím statutárního města Opavy, jež je tvořeno 16 katastrálními územími: Držkovice, Jaktař, Karlovice, Kateřinky u Opavy, Komárov u Opavy, Kylešovice, Malé Hoštice, Milostovice, Opava-Město, Opava-Předměstí, Zálhanec, Podvihov, Suché Lazce, Vávrovice, Vlastovičky, Zlatníky u Opavy.

Strategický plán je tvořen sedmi kapitolami a čtyřmi přílohami. Pozornost hodnocení dle §45i zák. č.114/1992 Sb., v platném znění byla zaměřena zejména na návrhovou část Strategického plánu, která obsahuje souhrn konkrétních nově navržených aktivit (projektů) v rámci jednotlivých definovaných priorit a opatření, jež potenciálně mohou ovlivnit území evropsky významných lokalit a ptačích oblastí. Podrobně bylo vyhodnoceno 139 navržených aktivit (projektů).

Bylo zjištěno, že předložený Strategický plán přináší návrh 136 aktivit s nulovým vlivem na lokality Natura 2000, u tří navržených aktivit bylo konstatováno rozmezí nulového až potenciálně mírně pozitivního vlivu. Uvedené aktivity byly blíže komentovány (viz Tab.1).

Na základě vyhodnocení předložené koncepce v souladu s §45h,i zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění lze konstatovat, že uvedená koncepce **nebude mít negativní vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí.**

V Olomouci dne 25. září 2007

RNDr. Marek Banaš, Ph.D.

Seznam použité literatury, dokumentace a dalších podkladů:

- Kolektiv (2007): Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007-2020. Agentura pro regionální rozvoj a.s., Institut rozvoje podnikání s.r.o.
- Háková A., Klauďisová A., Sádlo J. (eds.) (2004): Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy Natura 2000. Planeta XII, 8/2004. MŽP ČR.
- Chytrý M. et al. (2001): Katalog biotopů České republiky. AOPK ČR, 307 s.
- Kolektiv (2001): Péče o lokality soustavy Natura 2000: Ustanovení článku 6 směrnice o stanovištích 92/43/EHS, edice Planeta, IX/ 4.
- Kolektiv (2001a): Hodnocení plánů a projektů, významně ovlivňujících lokality soustavy Natura 2000: Metodická příručka k ustanovení článků 6(3) a 6(4) směrnice o stanovištích 92/43/EHS, edice Planeta, XII/1.
- Polák P., Saxa A. (eds). (2005): Příkladný stav biotopů a druhů evropského významu. ŠOP SR, Banská Bystrica, 736 s.
- Směrnice Rady č. 92/43/EEC z 21.5.1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (NATURA 2000).
- Zákon ČNR ČR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na ŽP, ve znění pozdějších předpisů
- Dále byla použita spisová agenda týkající se posuzované koncepce a internetové zdroje:
<http://stanoviste.natura2000.cz> , <http://ptaci.natura2000.cz>, <http://www.env.cz>

Přílohy:

Kopie rozhodnutí MŽP ČR o udělení autorizace k provádění posouzení podle §45i zákona č.114/1992 Sb. (v tištěné verzi posudku)



Zdravotní ústav se sídlem v Kolíně

držitel certifikátu EN ISO 9001:2000 (reg. č.: 395-04-03)

pobočka Praha

Dittrichova 17, 128 01 Praha 2 Číslo účtu KB Kladno: 277170090207/0100

IČO: 71009370

Hodnocení vlivů na zdraví Strategického plánu ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy

MUDr. Eva Rychlíková

MUDr. Josef Míka

Technická spolupráce: Romana Dekastellová

Jan Strnad

Zpracovala: MUDr. Eva Rychlíková, MUDr. Josef Míka
Říjen 2007

Osvědčení o odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví č.j. HEM-300-21-21.7.2005/27113, poř.č. 1/200

Obecný popis vlivů a determinanty zdraví

Zdravotní determinanty představují velký potenciál udržení nebo zlepšení zdravotního stavu obyvatel. Jsou to kategorie vlastností lidí, jejich činností a faktorů prostředí, které populaci obklopuje. Jde o chování osob a jejich životní styl, vlivy uvnitř komunit, které mohou zlepšovat, nebo naopak poškozovat zdraví, životní a pracovní podmínky a přístup ke zdravotním službám a obecné sociálně-ekonomické, kulturní a environmentální podmínky.“

Determinanty mohou působit na zdraví přímo i zprostředkovaně nepřímo, mohou exacerbovat latentní dispozici k onemocnění, mohou mít vliv zásadní nebo jen omezený v rámci mnohočetných příčin onemocnění, jejich vliv na zdraví samozřejmě může být jak negativní, tak i pozitivní.

Podle požadavků Směrnice SEA transponovaných do zákona č. 93/2004 Sb., a dalších novel zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, musí být při hodnocení vlivů na veřejné zdraví charakteristika vlivů determinant zpracována s ohledem na:

- pravděpodobnost, dobu trvání, četnost a vratnost vlivu
- kumulativní a synergickou povahu vlivu
- možnost přeshraniční povahy vlivu
- rizika pro životní prostředí a veřejné zdraví vyplývající z provedení koncepce (např. při přírodních katastrofách, při haváriích)
- závažnost a rozsah vlivu (počet obyvatel, kteří by mohli být pravděpodobně zasaženi)
- důležitost a zranitelnost oblastí, která by mohla být zasažena, s ohledem na zvláštní přírodní charakteristiku oblasti, hustotu obyvatel, překročení norem kvality životního prostředí, kvalitu a intenzitu využívání půdy.

Pitná voda

Voda je nezbytná pro udržitelný život a uspokojivé zásobování (náležité, bezpečné a dostupné) musí být dostupné pro všechny. Pitná voda – její zajištění a její kvalita je významnou determinantou lidského zdraví. Kvalita je důležitá nejen z hlediska požívání, prostřednictvím pitné vody může být člověk exponován biologickým, mikrobiologickým a chemickým agens také koupáním a sprchováním (kožní expozice) a vdechováním.

Hlavním zdrojem pitné vody pro město Opava je povrchová voda z nádrže Kružberk s úpravnou vody v Podhradí, který kryje potřebu pitné vody ve městě Opavě přibližně z 94%. Ostatní zdroje pitné vody (podzemí) jsou Jaktařský zářez a částečně Velké Hoštice.

Kvalita pitné vody pro opavské spotřebitele vyhovuje trvale hygienickým požadavkům, které stanoví vyhláška MZDr č. 252/2004 Sb. v platném znění. Průměrná hodnota dusičnanů u vody, dodávané ze zdroje Kružberk, již je zásobována většina obyvatel Opavy, byla v roce 2006 8,3 mg/l, maximum 14 mg/l. Průměrná hodnota dusičnanů u vody, dodávané z místních zdrojů čerpací stanicí Opava-Jaselská byla v roce 2006 25 mg/l. Koncentrace fluoridů v pitné vodě, dodávané ze zdroje Kružberk byla v roce 2006 0,09 mg/l, u vody z místního zdroje 0,15 mg/l.

Voda k rekreaci

Rekreační koupání a plavání v povrchových vodách může přinést v letním období riziko spojené s expozicí toxických sinicím. Sinice obsahují látky, které způsobují alergie. U koupajícího se člověka, podle toho, jak je citlivý a jak dlouho ve vodě pobývá, se mohou objevit vyrážky, zarudlé oči, rýma. Sinice také mohou produkovat různé toxiny. Podle toho, kolik a jakých toxinů se do těla dostane, se liší i projevy: od lehké akutní otravy projevující se střevními a žaludečními potížemi, přes bolesti hlavy, až po závažnější jaterní problémy. Lidé při koupání často nechtěně vypijí i trochu vody (až 1 – 2 dl) a sní i přítomné sinice (a také toxiny, které jsou v nich obsaženy). Riziko se zvyšuje u dětí, které vody vypijí zpravidla více a jejich tělesná hmotnost je menší.

Nejvýznamnější vodní plochou na území města Opavy sloužící k rekreačnímu využívání je vodní nádrž Stříbrné jezero v k. ú. Kateřinky u Opavy. Tato vodní nádrž je vyhláškou č. 168/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 159/2003 Sb., kterou se stanoví povrchové vody využívané ke koupání osob, vyhlášena jako koupací oblast.

Kvalita vody v této koupací oblasti je pravidelně sledována Krajskou hygienickou stanicí Moravskoslezského kraje. V koupací sezóně v roce 2007 byla voda v uvedené koupací oblasti hodnocena jako voda vhodná ke koupání.

Kvalita ovzduší

Čisté ovzduší je základním požadavkem pro lidské zdraví a pohodu člověka.

Hlavním problémem ovzduší města Opavy je znečištění venkovního ovzduší prachem (prašný aerosol PM₁₀). Roční průměry SO₂, NO₂ a PM₁₀ v Opavě v roce 2005 a trendy ročním průměrů PM₁₀ – měření ČHMÚ Ostrava, ukazuje následující tabulka a graf:

Roční průměry SO₂, NO₂ a PM₁₀ v Opavě v roce 2005

Číslo stanice	2005	SO ₂	NO ₂	Prašnost frakce PM ₁₀	
		průměr/rok	průměr/rok	průměr/rok	>IL
1186	Opava - Kateřinky	6,6	18,5	45,4	103

Barevně v tabulce označeno překročení limitních hodnot.

V současné době se hlavní význam klade na zohlednění velikosti částic, která je rozhodující pro průnik a depozici v dýchacím traktu. Účinek prachových částic na organismus je závislý na složení, tvaru a velikosti částic, které ho tvoří. Čím menší je částice, tím je nebezpečnější. Větší částice (nad 100 μm) sedimentují velmi rychle a do dýchacích cest se prakticky nedostanou. Částice, jejichž velikost je mezi 100 – 10 μm, jsou většinou zachyceny v horních cestách dýchacích, částice menší než 10 μm (PM₁₀) pronikají do dolních partií dýchacích cest, a bývají proto také nazývány thorakálními částicemi. Zatěžují samočisticí schopnosti plic.

V kategorii nejjemnějších částic PM_{2,5} mají částice průměr menší než 2,5 μm. Částice PM_{2,5} se považují za příčinu největšího poškození lidského zdraví. Usazují se hluboko v plicích, blokují reprodukci buněk a působí respirační nemoci. Frakce PM_{2,5} zvyšuje škodlivé účinky SO₂ a tím stoupá i náchylnost k chronickým onemocněním respiračního traktu. Poměr suspendovaných částic PM_{2,5}/PM₁₀ je velmi proměnlivý a závisí na typu smogu. Může se pohybovat v rozmezí 30 až 60%.

V ovzduší se jemné částice zdržují dny až týdny a vytvářejí více či méně stabilní aerosol, který může být transportován na velké vzdálenosti. Tím dochází k jejich rozptýlení na velkém území a stírání rozdílů mezi jednotlivými oblastmi.

Působení znečišťujících látek na organismus

Pokud uvažujeme o vztahu člověk – ovzduší za podmínek běžně se v prostředí vyskytujících, pak se uplatňuje téměř výhradně jako vstupní cesta do organismu dýchací ústrojí. Podle toho, v jaké časové návaznosti na expozici dojde ke vzniku subjektivních obtíží a objektivních známek onemocnění jsou rozlišovány účinky akutní, subchronické až chronické a pozdní.

Látky obsažené ve vdechovaném vzduchu se mohou uplatnit ve všech etážích dýchacího ústrojí. Účinek prachu je závislý na složení částic, na rozpustnosti v tělních tekutinách a na biologické aktivitě. Známé účinky suspendovaných částic ve znečištěném ovzduší zahrnují především dráždění sliznice dýchacích cest, ovlivnění funkce řasinkového epitelu horních dýchacích cest, vyvolání hypersekrece bronchiálního hlenu a tím snížení samočisticí funkce a obranyschopnosti dýchacího traktu. Tím vznikají vhodné podmínky pro rozvoj virových a bakteriálních respiračních infekcí a postupně možný přechod akutních zánětlivých změn do chronické fáze za vzniku chronické bronchitidy či chronické obstrukční nemoci plic. Tento proces je ovšem současně podmíněn a ovlivněn mnoha dalšími faktory, např. Stavem imunitního systému jedince, alergickou dispozicí, profesními vlivy, kouřením apod.

Poznatky o zdravotních účincích prašných částí dnes vycházejí především z výsledků epidemiologických studií z posledních 10 let, které ukazují na ovlivnění nemocnosti a úmrtnosti již při velmi nízké úrovni expozice. Není přitom možné jasně určit prahovou koncentraci, která by byla bez účinku. Je také zřejmé, že vhodnějším ukazatelem prašných částic ve vztahu ke zdraví jsou jemnější frakce.

Výsledky epidemiologických studií, nalézajících pozitivní asociaci mezi denními koncentracemi PM10 a výkyvy celkové úmrtnosti a zvláště úmrtnosti na kardiovaskulární a respirační onemocnění v amerických městech, byly potvrzeny i z evropských měst a jsou velmi konzistentní.

Vliv znečištění ovzduší na zdraví bývá obecně zveličován. V současné době se odhaduje, že podíl životního a pracovního prostředí a vnitřního prostředí budov na zdraví činí asi 15%, zdravotnické služby (lékařská péče) asi 10%, genetický základ jednotlivce asi 20% a největší podíl 55% činí způsob života a socioekonomické faktory, jedná se zejména o nevhodnou výživu, kouření, alkohol, nízkou pohybovou aktivitu, psychické napětí a stres a dále pak životní úroveň, chudobu, nezaměstnanost a rozvodovost.

Světová zdravotnické organizace zveřejnila následující souhrn prokázaných zdravotních vlivů polétavého prachu a doporučení:

Zdravotní vlivy krátkodobé expozice:

- zvýšení počtu zánětlivých onemocnění
- nepříznivé účinky na kardiovaskulární systém
- zvýšení spotřeby léčiv
- zvýšení počtu hospitalizací
- zvýšení úmrtnosti

Zdravotní vlivy dlouhodobé expozice:

- snížení plicních funkcí u dětí i dospělých
- růst onemocnění dolních cest dýchacích
- zvýšení chronických obstrukčních onemocnění plic
- snížení předpokládané délky dožití (převážně v důsledku úmrtnosti na srdečně-cévní a plicní onemocnění)

Proč jsou děti ohroženy nejvíce:

- děti dýchají na jednotku hmotnosti více než dospělí
- mají menší dýchací cesty a plíce
- větší zranitelnost vyvíjejících se a rostoucích dýchacích cest a plicních sklípků (alveolů)
- nevyvinutý obranný mechanismus
- delší doba strávená ve venkovním prostředí
- zvýšená ventilace v průběhu her a cvičení
- vysoká prevalence astmatických a dalších onemocnění
- vysoká míra akutních respiračních infekčních onemocnění

Deset opatření, které může udělat každé město, aby čelilo znečištění ovzduší z dopravy:

1. společné využívání automobilů
2. zlepšení veřejné dopravy
3. podpora cyklistiky a pěší chůze
4. územní plánování zohledňující zdraví obyvatel obce
5. cenová zvýhodnění MHD
6. zavedení nižších rychlostních limitů ve městech
7. omezení přístupu do určitých oblastí
8. řízení parkování
9. systém „Park and Ride“ (Zaparkuj a jed' dále veřejnou dopravou)
10. Efektivnější doprava a zboží

Hluk v životním prostředí

Podle WHO v zemích EU je více, než 40% populace exponováno hladině akustického tlaku hluku z dopravy vyšší, než 55 dB, a 20% populace žije v hladině vyšší, než 65 dB. Při zohlednění celkové akustické expozice lze říci, že polovina občanů EU žije v obytném prostředí, které neposkytuje akustický komfort. Více, než 30% obyvatel je vystaveno v noci akustické hladině, která je vyšší než 55 dB, která je pro spánek rušivá. Data z rozvojových zemí ukazují podél silně používaných dopravních tras ekvivalentní hluk pro 24 hodin 75-80 dB. Komunální hluk (také zvaný environmentální, residenční nebo domácí) je definován jako hluk ze zdrojů s výjimkou pracovišť. Hlavní zdroje komunálního hluku jsou silniční, železniční a letecká doprava, průmysl, stavby a veřejné práce a hluk ze sousedství. Hlavní zdroje hluku uvnitř budov jsou ventilační systémy, zařízení kanceláří, domácí spotřebiče a sousedé. Typický hluk, pocházející ze sousedství způsobují zařízení určená k zásobování (restaurace, diskotéky, kavárny) živá nebo reprodukováná hudba, sportovní akce včetně motosportu, hřiště, parkoviště a domácí zvířata, jako jsou štěkající psi. Obecně komunální hluk narůstá.

Poškozující vliv hluku:

- poškození sluchu
- interference z hladinou řeči

- vyrušování ze spánku a odpočinku
- psychofyzilogický vliv
- duševní zdraví a omezení vyjadřování
- vliv na residenční chování a obtěžování obyvatel
- interference se zamýšlenými aktivitami

Dopady postihují citlivé skupiny. Zároveň jde o kombinovaný vliv smíšených zdrojů.

Citlivé skupiny obyvatel

Zranitelné podskupiny obecné populace by měly být chráněny. Příklady těchto skupin jsou: lidé s nemocemi nebo zdravotními problémy (např. hypertenzí), lidé v nemocnicích nebo rehabilitačních zařízeních, lidé se smyslovým postižením, slepí, lidé se sluchovým postižením, nenarozené děti, děti a novorozenci, starší populace obecně. Lidé s postižením sluchu jsou nejvíce omezováni ve srozumitelnosti řeči. Dokonce jen slabé postižení sluchu může způsobit velké nepochopení mluvené řeči v hlučném prostředí.

Zdroji hluku, který významným faktorem ovlivňujícím hygienickou nezávadnost životního prostředí, ale také zdraví a pohodu obyvatelstva, jsou výrobní provozy, doprava, hluk z hudebních produkcí.

Největším zdrojem hluku ve městě Opava je doprava. Největší hlučnost v silniční dopravě stále způsobuje těžká nákladní doprava. Nejproblémovějšími úseky silniční sítě jsou průjezdní úseky silnic centrem města. Při dopravních špičkách, jejichž délka trvání a rozsahu se každoročně rozšiřuje, se stává Opava velmi obtížně průjezdnou. Tvořící se kolony vozidel nejen svým hlukem, ale i exhalacemi a prašností velmi negativně působí na životní prostředí ve městě. Ve městě jsou úseky silnic, na nichž jsou překračovány hlukové limity. Povolené hodnoty jsou překračovány pravidelně na ulicích Krnovská, Hradecká, Olomoucká, Komenského, Hlavní, Ratibořská, Praskova, Kasárenská, Pekařská. Na hlavních průtazích městem jsou povolené limity překračovány významně, někde až o 10 dB.

V říjnu 2006 vydala KHS MSK časově omezené povolení ŘSD pro provoz silnice I/11 ul. Krnovské v Opavě, úsek mezi křižovatkami Krnovské se silnicí I/46 Olomouckou a kruhovou křižovatkou se silnicí I/57 na Krnov - do 31.12.2008. Měření u obytného domu na Krnovské č.86 prokázalo nedodržení nočního limitu (naměřeno $62,6 \pm 1,3$ dB). V březnu 2007 vydala KHS časově omezené povolení Správě silnic MSK pro silnici III/4641 Nákladní v Opavě – do 21.12.2010 (naměřeny hladiny – den/noc = $70,1/65,7 \pm 1,3$ dB) a pro silnici II/464 Janskou v Opavě – do 31.12.2008 (naměřeny hladiny – den/noc = $70,8/66,0 \pm 1,3$ dB).

Hluk ze silniční dopravy patří mezi prioritní problémy ochrany veřejného zdraví ve městě Opava.

Drogový informační systém (DIS)

Od roku 1995 hygienická služba provozuje drogový informační systém a shromažďuje data o žadatelích o léčbu – uživatelích drog a gamblerech. Jedná se o osoby, které požádaly o léčebnou, poradenskou či sociální službu v některém léčebně kontaktním centru.

DIS není systémem, který by zachycoval i experimentující část populace, která ještě nemá zdravotní nebo jiné problémy, které je motivují k návštěvě kontaktního centra, a ani „skrytou populaci uživatelů drog“, kteří jakoukoliv pomoc těchto center odmítají. Celkový počet uživatelů drog je tedy obtížně odhadnutelný. Na uváděná čísla je potřeba nahlížet

s uvedenými omezeními.

V roce 2005 bylo hlášeno celkem 410 nových žadatelů o léčbu – uživatelů drog z 6 okresů Moravskoslezského kraje (viz tabulka). V přepočtu na 100 tisíc obyvatel je celokrajská incidence 32,8 případů

Zastoupení uživatelů drog podle věkových skupin znázorňuje tabulka

Okres	Do 15 let		15-19 let		20-24 let		25-39 let		40 a více		neznámo		Celkem		
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	všech
BR	0	0	2	1	5	2	3	0	1	1	0	0	11	4	15
FM	0	0	3	3	7	1	4	0	0	1	0	0	14	5	19
KA	3	1	35	12	23	5	18	0	3	1	0	0	82	19	101
NJ	0	0	36	10	1	0	0	0	0	0	0	0	37	10	47
OP	0	0	25	11	22	4	32	4	2	1	0	0	81	10	101
OV	2	0	45	17	25	7	20	7	2	1	0	1	94	33	127
MSK	5	1	146	54	83	19	77	11	8	5	0	1	319	91	410

V okrese Opava byla největší incidence žadatelů o léčbu – uživatelů drog ze všech okresů MS kraje. Rozdělení dle věkových skupin ukazuje následující tabulka:

Incidence a specifická incidence žadatelů o léčbu – uživatelů drog na 100 tis. obyvatel v okresech MS kraje v roce 2005

Region	Celkem		Věk. skupina 15-39 let	
	abs. počet	na 100 tisíc	abs. počet	na 100 tisíc
Bruntál	15	15,1	13	33
Frýdek-Místek	19	8,4	18	21,4
Karviná	101	36,7	93	90
Nový Jičín	47	29,5	47	78
Opava	101	56	98	145,8
Ostrava	127	40,9	121	104,4
MSK	410	32,8	390	82,9

Cíle Dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva v ČR – Zdraví pro všechny v 21. století“

Pro hodnocení bylo použito hodnotících tabulek – hodnotícími kritérii bylo plnění cíle regionální modifikace programu „Zdraví 21 pro Moravskoslezský kraj“, v němž byly z definovaných jednadeceti cílů programu WHO a „Dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva v ČR – Zdraví pro všechny v 21. století“, jako prioritní stanoveny následující cíle:

- Cíl 3 – Zdravý start do života
- Cíl 4 – Zdraví mladých
- Cíl 5 – Zdravé stárnutí
- Cíl 9 – Snížení výskytu poranění způsobených násilím a úrazy
- Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí
- Cíl 11 – Zdravější životní styl
- Cíl 12 – Snížení škod způsobených alkoholem, drogami a tabákem
- Cíl 13 – Zdravé místní podmínky a příležitosti pro zdraví

Hodnocení vlivů na zdraví

Hodnocení vztahů opatření strategie s vazbou na veřejné zdraví a cílů Zdraví v Severomoravském kraji

Opatření E.1.2.-Podpora začínajícím a malým a středním podnikatelům

Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí

Vazba je kladná, potřebné je stanovit regulativy pro výstavbu hypermarketů a kritérií pro podporu začínajícím podnikatelům z hlediska ochrany veřejného zdraví a zdravých životních podmínek. Vhodné jsou kurzy a osvěta pro podnikatele směřovaná k ochraně zdraví na pracovišti i v dosahu činnosti podnikatele.

Opatření E.3.1.- Podpora nepotravinářského využití zemědělských plodin

Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí

Vazba opatření a cíle Z-21 je kladná. Sekundární dopad samotného technického využití plodin je velmi žádoucí, rozšíření produkce obnovitelných zdrojů energie, surovin pro další výrobu znamená zaměstnanost v zemědělství i zpracovatelských oborech. Při umístění zařízení ke zpracování produktů je potřebné zajistit ochranu před hlukem a znečištěním ovzduší a náležité pracovní podmínky a závodní lékařskou péči.

Opatření I.1.1. – Zklidňování dopravy ve městě a rozvoj cyklistické a pěší dopravy

1. Cíl 4 – Zdraví mladých

Vztah je kladný. Zklidňování dopravy pozitivně ovlivní hlukovou situaci v místě dětských a školních zařízení. Zlepší se výchovný proces, učení řeči, jazykům a životním dovednostem. Sníží se počet dopravních nehod dětských chodců a cyklistů. Rozvoj cyklistické dopravy má při dodržení požadavků na ochranu zdraví pozitivní vliv na zdraví mladých. Podmínkou je vedení cyklostezek ve zdravém a bezpečném prostředí, oddělené od dopravy ostatní.

2. Cíl 5 – Zdravé stárnutí

Vazba opatření a cíle Z-21 je kladná. Zvýšení bezpečnosti, znečištění a hluku provázející zklidňování přispěje k lepším podmínkám pro seniory, často zápasících s presbyakusí, ulehčí komunikaci a zlepší kvalitu jejich života. Zlepší podmínky pro chůzi seniorů, která je nezbytná pro udržení soběstačnosti a nezávislosti. Pěší dopravu musí provázet i bezbariérová opatření a umístění přechodů pro chodce, kde je to pro ně vhodné a bezpečné.

3. Cíl 9 – Snížení výskytu poranění způsobených násilím a úrazy

Vztah opatření a cíle je kladný. Zklidnění je provázeno i zvýšením bezpečnosti pěší a cyklistické dopravy. Aktivita „bezpečná cesta do školy je vhodná. Umístění nových podnikatelských aktivit napojených na dopravní systém města nesmí zhoršit hlukovou a imisní situaci v obytné zóně. Další podmínkou je vymezení ploch pro podnikání, zohledňujících ochranu před hlukem v územním plánu.

4. Cíl 11 – Zdravější životní styl

Vztah je kladný. Vytvoření bezpečných podmínek pro cyklistickou dopravu a cyklistiku, povede ke zvýšení pohybové aktivity a zdravějšímu životnímu stylu. Podmínkou je propagace nově vzniklých stezek a tras a jejich bezpečnost, oddělení cyklistických pruhů od ostatní dopravy. Podobně je potřebné podporovat i bezpečnou chůzi.

5. Cíl 13 – Zdravé místní podmínky a příležitosti pro zdraví.

Realizace aktivit opatření povede ke snižování rizikových faktorů v úzkém společenství i v regionu. Podmínkou je bezpečná doprava včetně cyklistiky.

Opatření I.1.2.- Udržení standardu MHD

1. Cíl 5 – Zdravé stárnutí

Naplnění opatření je podmínkou zdravého stárnutí protože umožňuje mobilitu a samostatnost starších občanů (cesty za nákupy, k lékaři, sociální kontakty). Podmínkou je zohlednění specifických potřeb seniorů, bezprahovost dopravních prostředků, zastávky u cíle destinací. S nárůstem stáří populace bude stále aktuálnější.

2. Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí

Vztah je kladný. Obnova a ekologizace vozového parku, retrofit motorů a opatření katalyzátory, vede ke zlepšení prostředí, snížení hluku a imisí.

3. Cíl 13 – Zdravé místní podmínky a příležitosti pro zdraví

Vztah opatření a cílů Z-21 je kladný. Realizace aktivit strategie povede ke zlepšení životních podmínek.

Opatření I.1.3. – Zvýšení plynulosti dopravy ve městě

1. Cíl 9 – Snížení výskytu poranění způsobeného násilím a úrazy

Vztah je kladný. Plynulá doprava je i bezpečnější. Podmínkou je realizace projektů na základě analýz stávající nehodovosti.

2. Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí. Plynulá doprava ve městě bez zastavování a startů vede ke snížení znečištění ovzduší. Např. nahrazení křižovatek kruhovými objezdy snižuje zdravotní riziko emitovaných látek benzo-a-pyrenu, prachu a benzenu z dopravy. Podmínkou je realizace projektů s ohledem na stávající hlukovou zátěž, její odstranění a prevenci nového hluku.

3. Cíl 13 – Zdravé místní podmínky a příležitosti pro zdraví

Vazba je kladná. Realizace projektů musí zlepšit stávající životní podmínky.

Opatření I.1.4 – Zkapacitnění komunikací směrem k hraničním přechodům do Polska

1. Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí a Cíl 13 – Zdravé životní podmínky a příležitosti pro zdraví.

Vazba může být ambivalentní. Zkapacitnění komunikací je třeba řešit tak, aby byly řešeny požadavky před ochranou hluku. Ochrana před hlukem je zásadní podmínkou a podobně i ochrana před dopravním znečištěním ovzduší. Je bezpodmínečně nutné chránit objekty pro bydlení, školy, seniorská zařízení a rekreaci.

Opatření I.2.1. – Napojení Opavy na dálnici D 47 a A4.

1. Cíl 9 – Snížení výskytu poranění způsobených násilím a úrazy

Vazba je kladná. Je potřeba snížit dopravní zátěž v intravilánu města, tím dojde ke snížení dopravních úrazů. Ty je potřeba při možných variantách zohlednit.

2. Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí a Cíl 13 – Zdravé životní podmínky a příležitosti pro zdraví.

Vztah je kladný. Vyvolané snížení dopravní zátěže Opavy bude i primární ochranu před hlukem a přispěje ke zlepšení životních podmínek v místním společenství. Podmínkou je vyhodnocení hlukové zátěže a ochrana ovzduší.

Opatření I.2.2. Převedení tranzitní dopravy mimo město (budování obchvatů)

Cíl 10 – Snížení výskytu poranění způsobených násilím a úrazy. Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí a Cíl 13 – Zdravé životní podmínky a příležitosti pro zdraví.

Obchvat je v souladu se všemi uvedenými cíli Z-21. Dojde ke snížení dopravní zátěže, snížení počtu dopravních nehod, snížení hluku, odstranění hlukové zátěže a znečištění ovzduší. Přibude pohody a je šance na zlepšení stávajícího zdraví populace.

Opatření I.3.1.- Dořešení odvodu a likvidace odpadních vod ve městě

Opatření I.3.2. – Řešení odvodu a likvidace odpadních vod v městských částech

Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí a Cíl 13 – Zdravé životní podmínky a příležitosti pro zdraví.

Vazba opatření je kladná. Realizace aktivity zlepšit životní prostředí v ochraně vod a širších dopadů podle využití povodí (priorita vodárenství, koupací oblasti) Podmínkou je zabezpečení výstavby chybějící vodohospodářské infrastruktury (ČOV, kanalizace, opatření pro implementaci směrnice 91/271/EHS. Při realizaci staveb je třeba zajistit ochranu zdravých životních podmínek (hluk, ovzduší, zápach, bioaerosol, půda, voda)

Opatření I.3.3. -Rozvoj ploch pro podnikání včetně budování technické infrastruktury

Opatření I.3.4. – Rozvoj ploch pro bydlení včetně technické infrastruktury

Opatření I.3.5. – Protipovodňová opatření

Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí a Cíl 13 – Zdravé životní podmínky a příležitosti pro zdraví.

Vazba je pozitivní. Plochy pro podnikání by primárně měly využít brownfields. Využití brownfields k jiným účelům by mělo být až po odstranění případné kontaminace. Bydlení chránit před znečištěním a hlukem. Podmínkou je prevence střetu zájmů (např. bydlení/hluk), zlepšení a udržení dobrých životních podmínek.

Opatření L.1.1.- Spolupráce škol, podnikatelů, Úřadu práce a dalších institucí s cílem zlepšení (optimalizace) zaměstnanosti, iniciované městem

Opatření L.1.2.- Podpora zaměstnání v oblasti sociální ekvity

1. Cíl 4 – Zdraví mladých

vazba je pozitivní. Nezaměstnanost patří k významným sociálním determinantám zdraví, zvláště u mladých lidí. Podmínkou je diverzita nabízených aktivit.

2. Cíl 5 – Zdravé stárnutí

Vazba je pozitivní. Nezaměstnanost v předdůchodovém věku je významný životní handicap, znemožňující důstojný život. Naopak zaměstnanost důchodových osob prodlužuje aktivní život, snižuje nemocnost a zajišťuje soběstačnost seniorů. Podmínkou je uzpůsobení pracovišť pro starší osoby a podpora takových projektů.

3. Cíl 11 – Zdravější životní styl

Vazba je pozitivní. Snížení nezaměstnanosti vytváří předpoklady i pro zdravější životní styl a je prevencí před sociální exkluzí.

4. Cíl 12 – Snížení škod způsobených alkoholem, drogami a tabákem

Vazba je kladná. Snížení nezaměstnanosti vytváří předpoklady pro snížení škod adikce. Zaměstnavatel by měl znát a včas rozpoznat závislosti pracovníků, vhodné jsou semináře pro tuto cílovou skupinu, rozšiřující znalosti o závislostech.

Opatření L.1.3.- Rozvoj vzdělávací infrastruktury

1. Cíl 4 – Zdraví mladých

Vliv opatření je pozitivní. Realizace aktivit a projektů v dané oblasti vytvoří podmínky pro podporu zdraví mladých. Důležitou podmínkou je zapojení do projektu „Škola podporující zdraví“ nebo jiný způsob implementace podpory zdraví do škol pomocí vzdělávacích programů.

2. Cíl 5 – Zdravé stárnutí

Vazba cíle Z 21 a opatření je kladná. Vzdělávání by nemělo mít skupinu seniorů, jde o důležitou aktivitu, směřovanou k udržení soběstačnosti, vyplňuje volný čas a významně zlepšuje kvalitu života. Pro seniory je důležité i environmentální vzdělávání, které může vést k nespalování odpadu v domácích topeništích aj. Podmínkou je propagace aktivit. Vzdělávání o specifitách staršího věku by mělo patřit k postgraduálnímu vzdělání každého biologického oboru.

3. Cíl 9 – Snížení výskytu poranění způsobených násilím a úrazů

Vazba je kladná. Obsahem vzdělávacích projektů by měla být i prevence úrazů dětí a starších občanů, dopravní výchova, zásady první pomoci.

4. Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí

Vazba je kladná. Ve vzdělávacích projektech musí být zakotvena i ochrana životního prostředí a zdraví

4. Cíl 11 – Zdravější životní styl

Vazba je kladná. Ve vzdělávacích projektech musí být zakotven i zdravý životního styl. Podmínkou je pokrytí všech věkových skupin populace.

5. Cíl 12 – Snížení škod způsobených alkoholem, drogami a tabákem

Vazba opatření a cílů je kladná. V projektech by měla být i ochrana před adikcí a neměla by chybět ani prevence workoholismu a syndromu vyhoření pro zájmové skupiny podnikatelů. Doporučujeme využít odborného potenciálu, sídlícího v Psychiatrické léčebně Opava

Opatření L.1.4. – Podpora rozvoje univerzitního vzdělávání

1. Cíl 4 – Zdraví mladých

Vazba je kladná. Vytvoření dobrých studijních podmínek zlepší zdraví studentů. Potřebné je, aby ve studium obsahovalo i prevenci a podporu zdraví, prevenci vyhoření a duševní hygienu.

2. Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí a Cíl 13 – zdravé životní podmínky a příležitost pro zdraví

Zařazování problematiky ochrany životního prostředí a zdraví do výuky všech oborů přispěje k jeho zlepšení. Podmínkou je odborná úroveň.

3. Cíl 11 – Zdravější životní styl a Cíl 13 – Snížení škod způsobených alkoholem , drogami a tabákem

Zařazování problematiky zdravého životního stylu a prevence, rozpoznání adikcí do výuky všech oborů přispěje ke zlepšení situace. Podmínkou je využití odborného potenciálu Psychiatrické léčebny Opava.

Opatření L.2.1. – Rozvoj sociálních služeb a péče

Opatření L. 2.2. – Zlepšení podmínek pro bydlení zdravotně a sociálně znevýhodněných osob

Opatření L.2.3. – Zlepšení přístupnosti veřejných budov, prostranství a MHD pro tělesně postižené

1. Cíl 3. - Zdravý start do života

Vazba je kladná. Zvýšení kapacity azylového bydlení pro ženy a rodiny s dětmi přispěje ke zdravému startu do života dětí. Podmínkou je adresné, včasné a efektivní poskytování této péče.

2. Cíl 4 – Zdraví mladých

Vazba je kladná. Aktivita v této oblasti mohou zvýšit kvalitu života a vyrovnat očekávání od života se zdravými pro skupiny adolescentů s fyzickým a psychickým handicapem, z etnických menšin. Podmínkou je adresné, včasné a efektivní poskytování této péče.

3. Cíl 5 - Zdravé stárnutí

Vazba k cíli Z-21 je kladná. Podmínkou je diverzifikace služeb z různých zdrojů a adresné poskytování této služby, vybrané klientem.

4. Cíl 9 – Snížení výskytu poranění způsobených násilím a úrazy

Vazba je kladná. Důležité jsou aktivity, snižující možnost úrazů starších občanů v domácnosti (pády) i na ulici. Úrazy u starší generace, ač samy nepříliš závažné, mohou vést k imobilitě, závislosti na péči a po komplikacích i k smrti. Podmínkou jsou informační kampaně.

5. Cíl 11 – Zdravější životní styl

Vazba je kladná. Zdravotně a sociálně znevýhodněné osoby by také měly být cílovou skupinou vzdělávání a kampaní o zdravém životním stylu včetně výživy, protože zdravá výživa může být i finančně dostupná. Podmínka- kurzy zdravé výživy a životního stylu.

6. Cíl 12 – Snížení škod způsobených alkoholem, drogami a tabákem

Vazba je kladná. Zdravotně a sociálně znevýhodněné osoby by také měly být cílovou skupinou vzdělávání a kampaní o prevenci kouření a dalších závislostí. Podmínka- zahrnutí zdravotně a sociálně znevýhodněných osob do kurzů prevence adikce.

7. Cíl 13 – Zdravé místní podmínky a příležitosti pro zdraví.

Realizace aktivit opatření je základní podmínkou splnění cíle Z-21. Vazba ke kladná.

Priorita L.3. – Zvyšování kvality života v oblastech sportu, kultury a volnočasových aktivit

Opatření L.3.1.- Institucionální rámec pro rozvoj sportu ve městě

Opatření L.3.2. – Rozvoj sportovní infrastruktury

1. Cíl 4.- Zdraví mladých

Vazba je kladná. Splnění cílů strategie poslouží ke zlepšení zdraví adolescentů, prevenci návyků a fyzickému a psychickému rozvoji této části populace. Podmínkou je realizace aktivit v zařízení s náležitým vybavením, ze stavebních hmot a s vytápěním, které nezhoršují kvalitu vnitřního prostředí.

2. Cíl 9 – Snížení výskytu poranění způsobených násilím a úrazy

Kladný vztah. Sport, zejména mládeže, vede ke zlepšení zdraví, zejména je prevencí nemocí oběhového systému. Podmínkou je sport ve zdravých podmínkách, prevence sportovních úrazů a prevence užívání anabolik a ostatních dopingových látek.

3. Cíl 11 – zdravý životní styl a Cíl 12 – Snížení škod způsobených alkoholem, drogami a

tabákem

Kladný vztah. Sport je nejlepší činnost prevencí návyků a je představitelem zdravého životního stylu. Doporučujeme, aby, aby sportovní aktivity byly dostupné i pro osoby se sníženou pohyblivostí a smyslovými vadami, a to jak pro aktivní sportování tak pro rekreaci.

4. Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí a Cíl 13 – zdravé místní podmínky a příležitost pro zdraví

Vztah může být negativní, pokud při sportu nejsou řešeny situace obtěžování občanů hlukem.

Navrhujeme prioritu doplnit o nová opatření:

L.3.2. Zpracovat Zdravotní plán Statutárního města Opavy

L.3.3. Zlepšit podporu a ochranu veřejného zdraví

a dále o aktivity:

1. Podporovat zdraví v zájmu prosperity

2. Začleňování hledisek ochrany veřejného zdraví do koncepčních dokumentů

3. Začleňovat kritéria veřejného zdraví do kritérií pro výběr projektů.

4. Vytvořit systém výchovy k veřejnému zdraví, oslovující všechny věkové skupiny, zaměřený na prevenci civilizačních nemocí, abúzus drog, kouření, zdravý pohyb a výživu, zdravé stárnutí, únosnost chronických nemocí a duševní zdraví.

Odůvodnění: Zdraví je jedním ze základních lidských práv. Odpovědnost za péči o jeho stav je rozdělena na dotčeného člověka, jeho rodinu, zaměstnavatele, společnost (město, stát). Město má vytvořit vhodné podmínky pro udržení a rozvoj zdraví.

Opatření Z.1.1. Snižování negativních vlivů hluku

1.Cíl 3. - Zdravý start do života

Vazba opatření a cíle je kladná. Novorozenecká úmrtnost sice není ve vazbě k působení hluku, ale pohoda matky, k níž patří i absence obtěžování hlukem, vede ke zdárnému průběhu a ukončení gravidity. Odstranění starých hlukových zátěží je důležitou podmínkou.

2. Cíl 4 – Zdraví mladých

Vazba je kladná. Hluk ve školách a školkách v blízkosti dopravy může způsobit obtíže při učení dětí, komunikaci, osvojování správných návyků a řečové výbavě a opoždovat tak vývoj dětí z hlučných míst proti ostatním dětem. Adolescenti by měli být poučeni o nebezpečnosti poškození sluchu při nadužívání individuálních elektronických hudebních zařízení, tunningu apod.

3. Cíl 5 - Zdravé stárnutí

Vazba je kladná. Staré hlukové zátěže mohou negativně ovlivnit zdraví stárnoucích občanů, zhoršovat presbyakusi a přinášet nepohodu. Mohou zhoršovat průběh duševních nemocí.

4. Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí a Cíl 13 – Zdravé místní podmínky a příležitosti pro zdraví.

Vazba je kladná. Cíl je v absolutním souladu. Hluk je v současnosti nejrozšířenějším faktorem životního prostředí. Podmínkou plnění cíle je prevence nových hlukových zátěží, odstranění starých, hlukové mapy a akční plán ke snižování hluku.

5. Cíl 11 – Zdravější životní styl

Pozitivní vazba. Adolescenti by měli být poučeni o nebezpečnosti poškození sluchu při nadužívání individuálních elektronických hudebních zařízení, tunningu apod.

Návrh na reformulaci opatření:

Z.1.1. Zlepšení ochrany před hlukem a vibracemi

Doplnění aktivity:

Z.1.1.1. - Omezení hlučnosti, odstranění staré hlukové zátěže

Z.1.1.4. - Striktní vymáhání povinností v ochraně před hlukem a realizace nápravných opatření

Opatření Z.1.2. Zvýšení kvality ovzduší a podpora využívání obnovitelných zdrojů energie

1.Cíl 3. - Zdravý start do života

Vazba je kladná. Udržení kvality ovzduší tam, kde je dobrá a zlepšení tam, kde je nevyhovující je předpokladem pro zdravý start do života. Děti se budou rodit s náležitou porodní vahou a kojenecká úmrtnost bude nízká, jako je.

2. Cíl 4 – Zdraví mladých

Vazba je kladná. Podobně přispěje plnění opatření i ke snížení nemocnosti dětí pro dýchací onemocnění, zlepšení dýchacích funkcí, nezhoršování průběhu astmatu.

3. Cíl 5 - Zdravé stárnutí

Vazba je kladná. Imisní zhoršení nad denní limit u prachu, krátkodobý limit u ozónu, oxidu dusičitého, nezpůsobí reflexi v úmrtnosti starší populace. ochranu životního prostředí, nejen svého zdraví.

4. Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí a Cíl 13 – Zdravé místní podmínky a příležitosti pro zdraví

Cíl a opatření se shodují. Kvalita ovzduší a využívání OZE představují základní složku životního prostředí a tvoří podmínky pro udržení a rozvoj zdraví. Podmínkou je výchova a informovanost a vůbec celková vzdělanost obyvatelstva.

5. Cíl 11 – Zdravější životní styl

Cíle a opatření jsou v souladu, protože zdravější životní styl by měl automaticky znamenat o ochranu životního prostředí.

Opatření Z.2.1.- Vytváření sítě sběru a zpracování biologicky rozložitelného odpadu

Opatření Z.2.2. – Zlepšení využití zpracování komunálního odpadu

Cíl 10 – Zdravé a bezpečné životní prostředí a Cíl 13 – Zdravé místní podmínky a příležitosti pro zdraví

Plnění opatření je základní podmínkou pro zdravé a bezpečné životní prostředí a zdravé životní podmínky. Opatření a cíle zdraví jsou v souladu. Podmínkou je hodnocení zdravotních rizik při posuzování technologií pro zacházení s odpadem, zejména při využití BRKO.

Priorita Z.3. - Environmentální vzdělávání, výchova, osvěta

Opatření Z.3.1. - Strategie EVVO v Opavě

Opatření Z.3.2. - Podpora EVVO v oblasti veřejné správy

Opatření jsou v souladu se všemi cíli Zdraví 21 a tvoří předpoklady pro jejich plnění, okamžité zlepšení, ale i budoucí zlepšení faktorů životních podmínek. Musí být zaměřena na všechny věkové skupiny a podle toho i diferencovány.

Indikátory a monitoring

Pro sledování účinnosti Strategického plánu rozvoje statutárního města Statutárního města Opavy navrhujeme užívat následující indikátory zdraví, které je schopen poskytnout Ústav zdravotnických informací a statistiky pro úroveň města. Běžně zpracovávaná data dosahují pouze úrovně okresu, nebo kraje. Data budou dostupná ročně na základě požadavků osoby odpovědné za zdravotní plány a strategie města.

Profil zdraví města - Indikátory zdravotního stavu obyvatel

1. Střední délka života

2. Úmrtnost

2.1. Standardizovaná úmrtnost celková

2.2. Novorozenecká úmrtnost

2.3. Kojenecká úmrtnost

2.4. Standardizovaná úmrtnost podle diagnóz

2.4.1. SDR mužů a žen na nemoci oběhové soustavy

2.4.2. SDR mužů a žen na nádorová onemocnění

2.4.3. SDR mužů a žen na poranění a otravy

2.4.4. SDR mužů a žen na úmyslné sebepoškození

2.4.5. Celková úmrtnost podle příčin smrti

3. Nemocnost

3.1. Počet hospitalizovaných osob

3.1.1. Celkem

3.1.2. Kardiovaskulární onemocnění

3.1.3. Novotvary

3.2. Incidence novotvarů

3.2.1. Celkem včetně novotvarů kůže

3.2.2. Incidence novotvarů prsu

3.2.3. Incidence novotvarů plic a průdušek

3.2.4. Incidence novotvarů konečníku

3.2.5. Incidence novotvarů tlustého střeva

3.2.6. Incidence novotvarů prostaty

3.2.7. Incidence novotvarů kůže

3.2.8. Incidence novotvarů hrdla děložního, těla děložního, vaječníku

3.3. Diabetes

3.4. Pracovní neschopnost

3.5. Incidence vybraných infekčních onemocnění

5.6.1. Sexuálně přenosné infekce

5.6.1.1. Syfilis

5.6.1.2. Kapavka

5.6.2. Tuberkulóza

Ostatními indikátory budou:

Počet aktivit, počet zúčastněných osob nebo osob pokrytých projektem.

Závěr

Strategický plán rozvoje statutárního města Statutárního města Opavy bude mít pozitivní vliv na zdraví obyvatelstva.

Aby nedošlo k negativnímu ovlivnění při zajišťování některých opatření a aby došlo k rozvoji současného stavu veřejného zdraví, je žádoucí, aby mezi aktivitami byly semináře a osvěta pro podnikatele směřovaná k ochraně zdraví na pracovišti i v dosahu činnosti provozovaných aktivit, ochraně před hlukem a znečištěním ovzduší, závodní lékařské péči, proti adikci, včetně workoholismu, k udržení duševního zdraví a o zdravém životním stylu. Doporučujeme využít odborného potenciálu spojeného s Psychiatrickou léčebnou Opava. Při realizaci staveb pro podnikání i staveb veřejných je třeba zajistit ochranu zdravých životních podmínek (hluk, ovzduší, zápach, bioaerosol, půda, voda) Pracoviště je vhodné přizpůsobit i potřebám starších obyvatel a podporovat takové projekty.

Důležité je udržet současnou ekologickou veřejnou dopravu, ve které má město tradici sto let. Automobilová doprava nesmí zhoršit hlukovou a imisní situaci v obytné zóně a musí být odstraněny staré hlukové zátěže. Podmínkou je vymezení ploch pro podnikání, zohledňujících ochranu před hlukem již v územním plánu. Pro rozvoj zdraví a ochranu před úrazy při sportování a cyklistice je nutné vedení cyklostezek ve zdravém a bezpečném prostředí, oddělené od ostatní dopravy.

Potřebné je zlepšit i podmínky pro chůzi seniorů, která je nezbytná pro udržení jejich soběstačnosti a nezávislosti. Nutná je i obnova a ekologizace vozového parku ve veřejných službách, retrofit motorů se zachyty částic u automobilů k veřejným službám. Ve veřejné dopravě je podmínkou zohlednění specifických potřeb seniorů, bezprahovost dopravních prostředků, zastávky u cíle destinací starších lidí. Plynulá automobilová doprava je provázena nižšími emisemi.

Podmínkou zlepšení zdraví je realizace projektů snižujících stávající hlukovou zátěž a prevence nového hluku, chránit objekty pro bydlení, školy, seniorská zařízení a rekreaci.

Obchvat je v souladu se všemi cíli Zdraví-21. Dojde ke snížení dopravní zátěže, ve městě, ke snížení počtu dopravních nehod, snížení hluku, odstranění hlukové zátěže a znečištění ovzduší. Přibude pohody a je šance na zlepšení stávajícího zdraví populace.

Vzdělávání by nemělo opomíjet skupinu seniorů, jednak jde o důležitou aktivitu, směřovanou k udržení soběstačnosti, vyplňuje volný čas a významně zlepšuje kvalitu života. Pro seniory je důležité i environmentální vzdělávání, které může vést k prevenci spalování odpadu v domácích topeništích a orientaci v právech a povinnostech občanů v ochraně životního prostředí a zdraví. Podmínkou je propagace aktivit. Úrazy u starší generace, ač samy nepřilíš závažné, mohou vést k imobilitě, závislosti na péči a po komplikacích i k smrti. Podmínkou jsou preventivní informační kampaně a pomoc v sociálních projektech.

Vzdělávání o specifických potřebách staršího věku by mělo patřit k postgraduálnímu vzdělání každého oboru.

Semináře a kurzy ke zdravé výživě a životnímu stylu a prevenci adikce by měly pokrýt i zdravotně a sociálně znevýhodněné osoby. Rozvoj sportu vázat na zdravé životní podmínky, prevenci sportovních úrazů a prevenci užívání anabolik a ostatních dopingových látek.

Adolescenti by měli být poučeni o nebezpečnosti poškození sluchu při nadužívání individuálních elektronických hudebních zařízení, tunningu apod. Hlukové zátěže mohou negativně ovlivnit zdraví stárnoucích občanů, zhoršovat presbyakusi a přinášet nepohodu. Mohou zhoršovat průběh duševních nemocí. Postupnými kroky, kdy první jsou hlukové mapy, vázat na akční plán ke snižování hluku.

U zacházení s odpadem je nutné hodnocení zdravotních rizik při posuzování technologií, zejména při využití biologicky rozložitelného odpadu. Ekologickou výchovu je vhodné svázat se zdravým životním stylem.

Navrhujeme prioritu L.3. doplnit o nová opatření:

L.3.2. Zpracovat Zdravotní plán Statutárního města Opavy

L.3.3. Zlepšit podporu a ochranu veřejného zdraví a dále o aktivity:

- 1. Podporovat zdraví v zájmu prosperity**
- 2. Začleňování hledisek ochrany veřejného zdraví do koncepčních dokumentů**
- 3. Začleňovat kritéria veřejného zdraví do kritérií pro výběr projektů.**
- 4. Vytvořit systém výchovy k veřejnému zdraví, oslovující všechny věkové skupiny, zaměřený na prevenci civilizačních nemocí, abúzus drog, kouření, zdravý pohyb a výživu, zdravé stárnutí, únosnost chronických nemocí a duševní zdraví.**

Návrh na reformulaci opatření Z1.:

Z.1.1. Zlepšení ochrany před hlukem a vibracemi

Doplnění aktivity:

Z.1.1.1. - Omezení hlučnosti, odstranění staré hlukové zátěže

Z.1.1.4. - Striktní vymáhání povinností v ochraně před hlukem a realizace nápravných opatření

Literatura:

1. Rychlíková , E., a kol.: Hodnocení vlivů na zdraví-Health Impact Assessment (HIA) pro strategické hodnocení vlivů na životní prostředí (SEA), MŽP ČR,MZ ČR, SZÚ 2006
2. ÚZIS, web, publikace
3. Systém monitorování zdravotního stavu ve vztahu k životnímu prostředí, SZÚ, Praha, 2006
4. Strategický plán rozvoje Statutárního města Opavy, květen, 2007
5. Závěr zjišťovacího řízení koncepce Strategický plán rozvoje Statutárního města Opavy, KÚ MSK, 2007-08-06
6. Zdraví 21 pro Moravskoslezský kraj, KHS, 2006
7. Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva v ČR – Zdraví pro všechny v 21. století

